

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 3/21, kesäkuu-elokuu 2021, 20. vuosikerta, irtonumero 2 €

Taistelu työehdoista: kestävätkö luottamusmies- ja sopimusjärjestelmät?

Kunnissa oikeisto hallitsee ilman valtakirjaa. s.2
Rissalassa vastustettiin lentosotaharjoituksia s.3
Kestävätkö TES-sopimusjärjestelmät s.4
Sote-maakuntamalli hylättävä s.5
Historiallisesta materialismista s.14-15
Sopimusjärjestelmän hajoaminen suuri uhka hyvinvoinnille s.17

Työnantajat haluavat irti sitovista TES-sopimuksista. PAU:n väki protestoi 21.11.2019 sitovan sopimuksen puolesta.

Työnantajajärjestöt Metsäteollisuus ry. ja Teknologiateollisuus ry. ovat ilmoittaneet luopuvansa työehtosopimusten solmimisesta. Valtakunnallisten sopimusten ehdoksi he asettavat, että työnantaja voi luopua kaikista yleiskorotuksista ja ohittaa neuvotteluissa luottamusmiehen. Sopimukset alkavat päättyä vuodenvaihteessa. Jos työnantajien tavoite toteutuu, luottamusmiehillä ei ole virallista asemaa. Ei ole myöskään mm. arkipyhäkorvauksia, vuorolisiä, lomarahaa ym. Työnantajat ajavat toisissaan koko sopimusjärjestelmän purkua. Se merkitsee kaikkien kohdalla tuhansien eurojen palkan laskua. Nyt tulee varautua kovaan taisteluun. Leikki on kaukana.

Sivut 4 ja 5

Sivut 2-3

- Suunnanmuutos tarvitaan kaikilla politiikan alueilla
- Oikeisto hallitsee valtakirjatta
- Ehdoista antautuminen
- Rissalassa vastustettiin Suomen ja USA:n sotaharjoituksia
- Miksi isäntämaasopimus hyväksytään
- Pohjattomat säkit

Sivut 4-5

- Taistelu työehdoista: Kestävätkö sopimusjärjestelmät?
- Uusi työttömyyskassa tekeillä
- Lassila ja Tikanoja tylynä
- Kenen asialla SAK?
- Sote-maakuntamalli hylättävä
- Suomalaista sananvapautta

Sivut 6-7

- Troolaukset ja ilmastonmuutos
- Öljyalan ilmastostrategia murtuu
- Kulutamme entistä enemmän
- Varakkaiden asuntomarkkinat
- Markkinatalous ei toimi
- Toinen tapa rakentaa

Sivut 8-9

- Vaalianalyysi
- Vaaleista jäi "hampaankoloon"
- Vahva tunnistautumisen sorsii heikkoja
- Lokaa kulttuurin silmille
- Porvoon liikenteen kehittäminen
- Suomalaisten tulot 2019
- Työllistämiskeinot hukassa

Sivut 10-11

- Ryanairin pakkolasku Minskiin
- Läntistä tiedonvälitystä
- Haaviston valikoiva muisti
- Valko-puna-valkolippu muistuttaa natsiajasta
- Valko-Venäjä joutui hybridihyökkäyksen kohteeksi

Sivut 12-13

- Meksikon vasemmisto voitti
- Nationalismi nousussa mutta millainen
- Pentti Haanpään tarina
- Uudenkaupungin rauha

Sivut 14-15

- Historiallisesta materialismista
- Baader-Meinhof-ryhmä

Sivut 16-17

- Neuvostoliitto kaunokirjallisuudessa
- Yleissitovan TES-järjestelmän hajoaminen uhka hyvinvoinnille

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu
- Työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Hävittäjähankinnat siirrettävä
- Ajankohtaisia opetuksia
- Gaza mielessäni

Suomiko astinlaudaksi Naton Venäjä-operaatiossa?

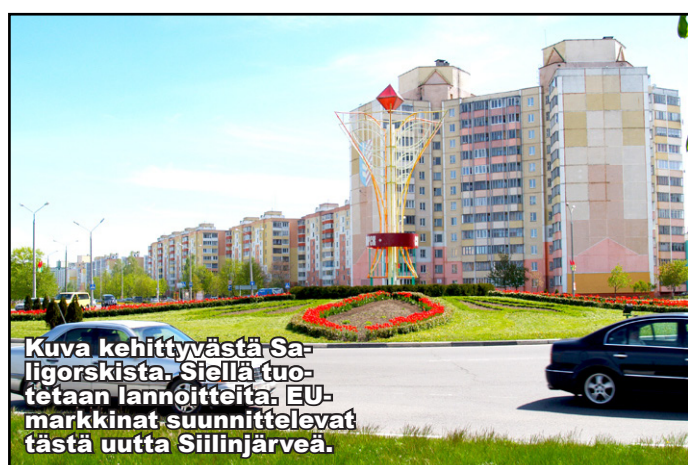

Suomen ja Naton sotilasyhteistyö suurin vaara kansan turvallisuudelle. Isäntämaasopimus purettava.

Rauhaa rajoille-mielenilmaus kokoontui 4.-5.6.2021 vastustamaan Suomen ja USA:n lentosotaharjoituksia Rissalan tienhaaraan. Leiriläiset sanovat harjoituksen asemoivan Suomea USA:n liittolaiseksi Venäjää vastaan. Samalla tämä on kenraalien mainoskampanja 10 miljardin hävittäjähankinnoille. Taustalla on Eduskunnan ja kansan selän takana tehty isäntämaasopimus. Myös Brittien sota-alus HMS Albion vieraili Helsingin satamassa. Suomi harjoittelee kansan vastaisesti Naton kanssa hyökkäystä Venäjää vastaan. Isäntämaasopimus on purettava.

Sivut 3 ja 20

Hybridihyökkäys Minskiin toimii Liettuasta käsin

Kuva kehittyvästä Saligorskista. Siellä tuetaan lannoitteita, EU-markkinat suunnittelevat tästä uutta Siilinjärveä.

Valko-Venäjä pysyy Mediapoolin otsikoissa EU:n ja USA:n jatkaessa hallitustenvaihtoperaatioitaan. Valko-Venäjä on osoitus siitä, miten kansat tulevat toimeen ilman EU:n kovaa uusliberalismia. Eri puolilla Valko-Venäjää rakennetaan paljon. Maatalous, tiede ja kulttuuri kehittyvät. Läntinen suurpääoma haluaa kontrolliinsa Valko-Venäjän ja Venäjän taloudelliset voimavarat. Meillekin perustettiin hybridiosaamiskeskus suunnittelemaan täyden spektrin pelottelua ja disinformaatiota. Jugoslavian tapaan Valko-Venäjä halutaan pyyhkiä pois poliittiselta kartalta.

Sivut 10 ja 11

Kaikkien maiden proletaarit -liittyykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:
Tommi Lievemaa, PL 780, 00101 Helsinki
0408335360

Helsinki 21.6.2021

Suunnanmuutos tarvitaan kaikilla poliittikan alueilla

Kuntien todellinen ehdinko jäi melko vähälle huomiolle kuntavaalien keskusteluissa. Koronan varjolla tullaan kiristämään vyötä vauraimmissakin kunnissa, kuten on jo tehty esim. Helsingissä ja Espoossa jo ennen koronan aiheuttamaa lisäpainetta. Helsinki teki puoli miljardia euroa ylijäämää, mutta kokoomus olisi silti leikannut esimerkiksi koulujen lisärahoituksesta. Puolue jäi vaatimuksi-neen tällä kertaa onneksi yksin.

Kuntien ahdingon taustalla on politiikan yleinen suuntaus, uusliberalistinen yhteiskuntapolitiikka. Kuntien valtionosuuksia on leikattu, eikä pääomatuloista peritä lainkaan kunnallisveroa. Lisäksi kuntaveron on vain osittain progressiivinen. Joissain kunnissa on painettu paniikinappu-laa ja harkitaan jopa kunnallisten laitosten myyntiä. Kuntien omaisuus-den myynti on kuitenkin erittäin lyhytnäköinen ratkaisu kuntien talous-ongelmiin.

Samalla kun uusliberalistinen politiikka on vallannut alaa, on Suomessa ollut nähtävissä toinenkin hälyttävä poliittinen kehityssuun-ta: ulkopoliittikkamme taantuminen lähes 2. maailmansotaa edeltänei-siin synkkiin kaikihiin. Parakaia maassamme on käynnissä useampi sota-harjoitus, joissa harjoitellaan Venäjän vastaisia sotatoimia yhdessä läntis-ten kumppaneiden kanssa. Avoimesti myönnetään, että ulkomaisen so-talaivan esilläolo Helsingin keskustan satamassa on tietoinen psykologi-nen operaatio.

Suomi on varautunut vastaanottamaan brittiläisiä sotalaivoja ja yhdysvaltalaisia hävittäjiä ”vakavassa kriisissä”, millä tarkoitetaan sotaa Ve-näjää vastaan. Näiden kumppaneiden kanssa harjoitellaan parhaillaan tä-tä kirjoitettaessa eri puolilla maatamme. Suomi liittyi vuonna 2017 puo-lustusministeri Jussi Niinistön allekirjoituksella Britannian johtamiin no-pean toiminnan taistelujoukkoihin, joiden vahvuus on noin 10 000 soti-lasta. Näitä JEF-joukkoja (Joint Expeditionary Force) voidaan käyttää kaik-kialla maailmassa, myös Suomen maaperällä.

Maamme poliittinen johto on vaarallisella tavalla kytkenyt Suo-men osaksi läntistä sotilaallista yhteisöä, käytännössä Natoa. Maailman-poliittinen tilanne on tällä hetkellä sellainen, että läntinen yhteisö, joka väittää edustavansa demokratiaa, asettautuu avoimesti Venäjää ja Kiinaa, eli heidän mukaansa ”totalitarismia” vastaan. On äärimmäisen vaarallista, että Suomi on asemoinut itsensä suurta naapuria Venäjää ja myös Kii-naa vastaan.

Sotaisa puhe Venäjää ja Kiinaa vastaan kuvastaa lännen syvälle juurtunutta imperialismia ja pakkomielleistä sekaantumista itsenäisten valtioiden asioihin. Puhe ”demokratian taistelusta totalitarismia vastaan” on lähinnä harhautuspropagandaa. Todelliset syyt imperialistien politii-kalle löytyvät taloudellisista intresseistä, tarpeesta raaka-aineiden ja mui-den hyödykkeiden uusjakoon. Tätä varten ollaan valmiita jälleen kerran uhraamaan ihmishenkiä sodassa, jota uusjako välttämättä vaatii. Tässä valmistelussa Suomi on valtiojohtonsa hyväksymänä mukana.

Viimeistään nyt tarvitaan täyskäänös ulkopoliitiikassa. On pa-lautettava hyvät suhteet Venäjään ja lisättävä kaupallista ja muutakin yh-teistyötä aina sille tasolle asti, että voidaan puhua päivitetystä YYA-sopi-muksesta. On pidättäydyttävä aggressiivisesta politiikasta Kiinaa, Valko-Venäjää, Kuubaa, Pohjois-Koreaa ja muita itsenäistä politiikkaa harjoitta-via maita kohtaan. On palattava perinteiseen puolueettomuuteen ja rau-hanpolitiikkaan.

Toimituksen pääkirjoitus: Tommi Lievemaa

Tilaan

Kansanäänen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 20 €.

☐ Olen maksanut tilaushinnan 20 €

☐ Maksettu tilille Op FI08 5541 1420 0279 66

☐ Lehti laskuttaa

Sukunimi

Etunimi

Lähiosoite

Postinumero ja -paikka

Tilaus os. Kansan ääni PL 780, 00101 Helsinki

Tilaus sähköpostilla: tilaukset.kansanaani@gmail.com

Tilausohje: Jos tilaat Kansan äänen ainoastaan maksamalla tilausmaksun pankkitilille FI08 5541 1420 0279 66, laita viesti-osaan ehdottomasti osoitteesi. Ilman osoitetta emme voi lähettää lehtiä sinulle. Osoitteen voit ilmoittaa myös sähköpostilla os: tilaukset.kansanaani@gmail.com.

Kunnissa oikeisto hallitsee ilman valtakirjaa

Kuntavaalien tulos näyttää, että ennusteiden osalta se ei osunut aivan putkeen. Gallupit ennustivat kolmelle suurimmalle tasaista noin 19 % tulosta ja persuille hienoista johtoa. Näin ei käynyt. SDP säilytti v. 2019 kuntavaalien kannatuksensa (17,7%), mutta menettivät v. 2017 kuntavaalien kannatuksestaan lähes 2 %. Persuille ennustettiin ”jytkyä”, mutta he menettivät edellisten eduskuntavaalien tuloksesta 3 %, Edellisiin kuntavaaleihin verrattuna he lisäsivät voimaansa kunnissa. Kokoomus puolestaan paransi asemiaan edellisiin kunta- ja eduskuntavaaleihin nähden ja pärjäsivät huomattavasti odotettua paremmin. Myös Kepu paransi asemiaan. (katso oheinen taulukko). ”Vasemmiston” yhteenlaskettu kannatus jatkaa hiljaista laskusuuntaustaan. Tämä trendi tapahtuu huolimatta siitä, istutaanko hallituksessa vai ollaanko oppositiossa.

Tämä perustuu siihen, että ”vasemmistopuolueet” joutuvat myös oppositioasemassa olemaan hyvin varovaisia. Selkeä asettuminen kovaa uusliberalistista markkinakapitalismia vastaan asettaisi heidät vastakain uusliberalistisen EU-järjestelmän kanssa ja nykyisessä tilanteessa he eivät tätä vastakkainasettelua kestäisi. Siksi he eivät myöskään uskalla selkeästi vastustaa Suomen Nato-jäsenyyttä, HX-kauppoja, isäntämaasopimusta, kuntalahtautusta ja Sote-kaappausta, eivätkä myöskään puolustaa täydellä voimallaan TES-sopimusten yleissitovuutta.

Kunnissa oikeisto hallitsee ”ilman valtakirjaa”

Persujen ohella myös ”vasemmisto”, vihreät ym. perustelevat vaalitulosta vaalipäivän kauniilla säällä ja ihmisten mökkeilyllä. Tosiasiassa suurin osa mökille aikoneista osasi äänestää ennakoon. Huonon äänestysprosentin taustalla oli se, että kaikki eduskuntapuolueet hyväksyvät kovan uusliberalistisen markkinatalousmallin. Ihmiset eivät näe eri puolueiden välillä suuriakaan eroja. He eivät koe, että äänestämällä voidaan vaikuttaa kuntapolitiikkaan. Siksi äänestysprosentti jäi heikoksi. Kuntavaalin osalta koettiin, että se on kuitenkin eduskunta, joka tulee päättämään lähitulevaisuudessa kaikki ne asiat, jotka vaikuttavat kuntalaisen elämään. Äänestämässä kävi 50 % äänioikeutetuista. Tämä

merkitsee, että kuntavaltuutettujen takana on vain puolet äänioikeutetuista. Tämä tilanne kuvastaa demokratian heikkoutta.

“...perussuomalaisen arvomaailman mukaan”

Perussuomalaiset edustavat äärimillään vietyä populismia. He pyrkivät käyttämään hyväkseen poliittisen tilanteen, joka syntyy kansan tyytymättömyyden ja uusliberalismin väliin. He eivät kuitenkaan vastusta uusliberalismia, leikkauksia, hävittäjäkauppoja yms. Heidän, menestys perustuu siihen, että uusliberalistisen politiikan synnyttämä hyvinvointivaltion alasajo asetetaan huonojen poliitikkojen tai virkamiesten kontolle. Ongelmien aiheuttajaksi esitetään maahanmuuttajia, ilmastopolitiikan- ja koronapolitiikan hoitoa, kehitysapua ym. PS:llä ei ole keinoja politiikan muutokseen. Heidän politiikkansa ei mitenkään poikkea kovasta oikeistopolitiikasta. Äänestäjille syntyi ylisuuria odotuksia PS:n mahdollisuuksista. Vuoden 2011 ”jytkyvaalien” jälkeen heidän kannatus pysytteli vielä 2015 eduskuntavaalissa 17.6 prosentissa. Silloin PS:n oli pakko ottaa paikka Sipilän SSS-hallituksessa, jossa oli noudatettava uusoikeistolais-ta leikkauspolitiikkaa. Kevään 2017 kuntavaalissa PS:n kannatus laskikin 8.8 prosenttiin. Edelleen Timo Soinin lanseeraamaa taktiikkaa koven-taen Halla-ahon PS on kyennyt nostamaan kannatuksen-sa noin 15 %:tiin. Häneltä kysyttiin useassa vaalikeskustelussa, että mitä perussuomalaiset valtuutetut aikovat nyt valtuustoissa tehdä? Vastaus oli, että aletaan toteuttaa ”perussuoma-

Ehdoitta antautuminen

Kävin virikematkan vaalitorilla. Kunnallispolitiikka on kuulemma eri asia kuin eduskunta- ja hallituspolitiikka. Kunnanvaltuustossa tehdään yhteistyötä ja kompromisseja. Minäkin tein torilla puolueiden välistä yhteistyötä syömällä tutun kepulaisen ehdokkaan antaman makkaran viherpiipertäjän tarjoaman mehun kanssa.

Kepulaiset ovat kaikkien kanssa samaa mieltä eli ei mitään mieltä, vihreä ehdokas oli vaivautuneen oloinen ilmaston muutosta torjuvasta hävittäjähankinnasta. Vasemmistoliiton varttuneempi ehdokas totesi USA:n sotakaluston oston olevan vaikea kysymys. Demaritoveri kiusaantui ja antoi ymmärtää, että aihe ei ole sopiva vaalitorilla puhuttavaksi, kun on tärkeämpiäkin asioita kuten valtuustopaikan saaminen.

Eduskunta- ja kunnallispolitiikan ero on siinä, että

laisia arvoja.” Jokaisen tulisi ymmärtää, että nämä ovat äärioikeistolaisia, Kokoomuksenkin arvomaailmaa oikeistolaisempia arvoja.

On vielä rakennettavissa nykymenolle vastavoima

Käydyissä kuntavaaleissa demokraattiset uusliberalismin vastustajat olivat hajaantuneina useiden puolueiden ja valitsijayhdistysten listoille, eivätkä saavuttaneet mitään. Tämän taktiikan uusiminen ei ole enää mahdollista, koska näin edistykelliset joukot hajaantuvat lopullisesti.

Perussyy nykyiseen EU:n velkaunioni-suuntaukseen, Sote-kaappaukseen, kuntien lahtaukseen ja TES-järjestelmän murentamiseen ym. on uusliberalistinen kova markkinakapitalismi. Sille tulee kehittää uskottava vastavoima. Tarvitaan politiikan muutos. SDP:n, Vasemmistoliiton, Vihreiden ja Perussuomalaisten poliittisen teatterin sijaan tarvitaan voima, joka pitkällä tähtäimellä etsii ja toteuttaa markkinaliberalismin vastaisen demokraattisen vaihtoehdon nyky-menolle. Koska tähän kykenevää voimaa Suomessa ei tällä hetkellä ole, tulee sellainen poliittinen organisaatio luoda. On muistettava, että yksikään järjestö, myös kommunistit, evät yksin kykene muodostamaan joukkoliikettä, joka kykenee kehittämään vastavoiman nykyiselle markkinakapitalismille.

Markkinatalous on tilanteessa, jossa toimeentulon leikkaaminen on muuttunut suuryritysten voittoja lisääväksi tekijäksi. Kaikki asetetaan palvelemaan tätä tavoitetta. On mahdotonta toteuttaa edistykselistä yhteiskuntapolitiikkaa, ellemmme yhdessä rakenna vastavoimaa uusliberalismille. Tämä tehtävä sitoo meidät kaikki yhteen. On yhdessä muodostettava rintama, joka ottaa tavoitteekseen vaihtoehdon rakentamisen nykymenolle ja sitoutuu pitkällä aikavälillä työskentelemään tämän tavoitteen toteuttamiseksi. Sen muoto voi olla moninainen, mutta sen sisällön tulee olla pitkälle tulevaisuuteen kantava uusliberalismin vastainen kansanrintama. Helppoa tietä politiikan muutokseen ei ole, mutta tämä tie on kuljettava.

T.

Ehdoitta antautuminen

Kävin virikematkan vaalitorilla. Kunnallispolitiikka on kuulemma eri asia kuin eduskunta- ja hallituspolitiikka. Kunnanvaltuustossa tehdään yhteistyötä ja kompromisseja. Minäkin tein torilla puolueiden välistä yhteistyötä syömällä tutun kepulaisen ehdokkaan antaman makkaran viherpiipertäjän tarjoaman mehun kanssa.

Kepulaiset ovat kaikkien kanssa samaa mieltä eli ei mitään mieltä, vihreä ehdokas oli vaivautuneen oloinen ilmaston muutosta torjuvasta hävittäjähankinnasta. Vasemmistoliiton varttuneempi ehdokas totesi USA:n sotakaluston oston olevan vaikea kysymys. Demaritoveri kiusaantui ja antoi ymmärtää, että aihe ei ole sopiva vaalitorilla puhuttavaksi, kun on tärkeämpiäkin asioita kuten valtuustopaikan saaminen.

Eduskunta- ja kunnallispolitiikan ero on siinä, että

hallitus määrää valtion rahojen käytöstä ja kunnille pakolliset tehtävät ja kunnanhallitus päättää köyhyyden jakamisesta. Amerikan Yhdysvaltojen aseleikkaukset tarvitsee ostajia, jotka rahoittavat isäntämaamme sotaretkiä ympäri maailmaa. Valtiolla on vain yksi kassa, kun rahat käytetään sotaretkien valmisteluun niin kunnanvaltuustolle tehtäväksi jää kunnan menojen karsiminen.

Helsingin Sanomat otsikoi

kerran pääkirjoituksen 7.6.2021; Yhdysvalloista tuli arkinen kumppani. ”Suomalaisen turvallisuuspoliittisen ajattelun jähmeydestä kertoo, että vasta näin monen vuoden jälkeen puolustusyhteistyöstä on tullut niin luonteva ja arkinen osa Suomen ja Yhdysvaltojen suhteita, ettei sitä aina edes noteerata.” Sanomayhtiön omistajilla on ollut tärkeä osa suomalaisille syötetylle ”turvallisuuspoliittiselle ajattelulle”. J.K. Paasikivi

sanoi talvisotaa Erkon sodaksi. Maalaisliittolainen Teodor Kumpulainen kertoi lapinlahtelaisesta ukosta, joka talvisotaa edeltävien aluevaihtoneuvottelujen aikana julisti, että ”ei vesjiviveekään rysälle.” ”Kerkes perkele kuolla ennen kuin sota loppui.” Teodorilla olisi ollut sanomista.

Siinä oli kansan syvien rivien tuki

Sanoma Yhtiön isännän näkemyksille. Tähän itseluomaansa ”talvisodan henkeen” porvarit ja valistetut rengit lähtivät hävittämään ryssä ja perkelettä. Sodan vastustajat oli silloin hengen nostamiseksi vangittu. Tänään ei ketään tarvitse vangita. Yksimieli-syys ja yksipuoluejärjestelmä on luotu kattavalla jatkuvalla mieli-pidemuokkauksella. On niin turvallinen olo kun Hornetit torjuu ilmastomuutosta päämme päällä.

Viijo Heikkinen
Lapinlahti 15.6.2021

RISSALASSA VASTUSTETTIIN SUOMEN JA YHDYSVALTAIN ILMAVOIMIEN YHTEISIÄ LENTOSOTAHARJOITUKSIA

Joukko itäsuomalaisia sodanvastustajia kokoontui 4 - 5. kesäkuuta Rissalan lentokentän tiehaaraan Rauhaa rajoille -mielenosoitukseen vastustamaan Karjalan lennoston isännöimiä Suomen ja Yhdysvaltojen ilmavoimien yhteisiä lentosotaharjoituksia. Ilmavoimien mukaan Yhdysvaltain osastoon kuului kymmenen merijalkaväen hävittäjälentolaivue 115:n F/A-18 Hornet -hävittäjää, joita tuki 12 merijalkaväen ilmatankkaus- ja kuljetuslentolaivue 452:n KC-130-ilmatankkaus- ja kuljetuskonetta.

Kuva: Asko Julkunen

Rissalan tienhaaraan pystytetyltä leiriltä muistutettiin ohikulkijoille, että vieraan vallan sotavoimat eivät ole tervetulleita. Ehkä tämä nähtiin myös ilmastasta.

Rauhaa rajoille -mielenosoituksen osanottajien mielestä ympäristökriisin pahetessa ja pandemian jatkuessa tarvitaan rauhaa, rakentavaa yhteistyötä ja aseistariisun, ei sotaharjoittelua.

Sodanvastustajat totesivat yhteisharjoittelun asemoivan Suomen vaarallisesti Yhdysvaltojen liittolaiseksi Venäjän silmissä, vaikka olemme sotilaallisesti liittoutumaton maa. USA:n puolelta kyseessä on voimannäyttö Venäjän rajan lähistöllä, mutta myös 10 miljardin hävittäjähankintaan liittyvä myyntitempaus. Sekä taloudellisen, että turvallisuuspoliittisen hinnan maksaa Suomi.

Maailman ympäristöpäivänä muistutettiin myös, että harjoitus tietää keroisiin polttamista, meluhaittoja eläinten poikasvaiheessa ja valtavia kasvihuonekaasujen päästöjä. (25 konetta, hiilidioksidipäästöt n. 13 000 kg/tunti/kone) Tällai-

nen lyö korvalle Suomen ilmastavoittoita. Mielenosoituksen järjesti Joensuun Rauhanryhmä ja sen puuhämiehen Martti Vaskosen mukaan siihen osallistui ensimmäisen päivän aikana noin 30 ihmistä.

Maallemme on palautettava rauhanrakentajan rooli

Mielenosoitukseen osallistunut Esa Tulkki vaati rauhaa rajoillemme, maamme positiivisen roolin, rauhanrakentajan roolin palauttamiseksi Euroopassa. Maanosamme tarvitsee yhteistyötä, yhteisiä ponnistuksia ja askeleita kohti rauhaa, ei konfrontaatiota. Hän vaati rauhaa rajoillemme myös muistaen niitä lähes 300 000 isiemme ja äitiemme sukupolven suomalaista, jotka kaatuivat ja vammautuivat 2. maailmansodan aikana. Tulkki muistutti myös siitä, että maamme kytkettiin tasan 80 vuotta sitten Euroopan aggressiivisimman valtion, Natsi-Saksan kylkeen hyökkäyssotaan. Jäljet pelottavat.

Esa Tulkki vaati rauhaa rajoillemme lasten ja lastenlastemme tähden, jotta heillä ja Euroopan kaikilla lapsilla olisi yhtä turvallinen ja huoleton tulevaisuus kuin meillä, sodan kokeneiden isien ja äitien lapsilla oli. - Se on meidän velvollisuutemme, meidän kiitollisuutemme ja kunnioitusta vanhempiemme traditiolle, rauhan ja sovinnon perinteelle.

Hävittäjien hinta ja hoivatyö

Joensuulaisen Martti Vaskosen mukaan, on olemassa yksi merkittävä kunta, missä ei välitetä taloudesta. Sen kunnan nimi on kenraalikunta. Hävittäjät maksavat 10 miljardia euroa, siis 10 gigaeuroa. Jos hävittäjän hinta lasketaan samoilla perusteilla kuin hoivatyö, yhden hävittäjän valmistamiseen käytetään 2831 vuotta. Yhden hävittäjän valmistamiseen ei voi kulua niin paljon aikaa. Hintaan sisältyy paljon muuta. Niitä ovat mainos-, lobbaus- ja korruptio-

kulut sekä lisäksi muhkea liikevoitto.

Vaskonen kysyi, miksi meidän pitäisi kiinnostua hävittäjien hinnasta ja hoivatyöstä? Seuraavan 10 vuoden aikana eläköityy 43 000 hoiva-nimikkeellä työtekevää henkilöä ja heistä joka kolmas jää työkyvyttömyyseläkkeelle ennen varsinaista eläkeikää. Samoin käy muillekin kuluttavaa työtä tekeville. Vaskosen mielestä on tosin yksi kunta, jolle työkyvyttömyys ennen eläkeikää on tuntematon. Sen kunnan nimi on upseeri- ja aliupseerikunta. Näin Kevan tekemien selvitysten pe-

rusteella.

Martti Vaskonen totesi, että yksi kunta on myös jäänyt vähälle huomiolle. Sen kunnan nimi on perikunta. Hävittäjät on päätetty ostaa velkarahalla, josta vastaa perikunta. Tähän perikuntaan kuuluu keskiluokka ja alempi keskiluokka sekä heidän jälkeläisensä. Näin on päättänyt Suomen Eduskunta. Se voi vielä hylätä hävittäjähankinnan. Tämä olisi kaikkien Suomen kuntien ja kuntalaisten etu.

Asko Julkunen
Sonkajärvi

Miksi Isäntämaasopimus saa hyväksyntää sotaharjoitusten melskeessä?

Eduskuntapuolueet ja rauhanjärjestöt hyväksyvät vaikeamella Isäntämaasopimuksen rutiiniksi muodostuneiden sotaharjoitusten puitteena. Juuri nyt USA:n ilmavoimat ja erikoisjoukot porraävät suomalaisten kanssa itäisessä Suomessa. Brittien johtamien JEF-nopean toiminnan joukkojen sota-alus HMS Albion vieraili kuun vaihteessa Helsingissä. Suomi kuuluu näihin Itämerellä toimiviin mm. maihinnousuihin kykeneviin joukkoihin. Sekä mantereella, että Itämerellä Suomi harjoittelee Isäntämaasopimuksen mukaisesti hyökkäystoimia Venäjää vastaan Naton sotavoimien kanssa.

Mistä johtuu rauhantahtoisten tahojen vaikeneminen Isäntämaasopimuksesta? Pelkäänpä puolueiden ja rauhanjärjestöjen hiljaisen hyväksymisen juontavan juurensa sen hyväksymisprosessiin Kataisen hallituksessa v. 2014 keväällä. Hallitus halusi sopimuksen allekirjoit-

tamista, mikä edellytti Eduskunnan ohittamista sen käsittelyssä. Ulkoministeri Tuomioja ja puolustusministeri Haglund hoitivat halutun päätöksen Ulkoasianvaliokunnalta.

Tuomiojan toiminta Isäntämaasopimuksen hyväksymiseksi voi vaikuttaa ko. tahojen tämän päivän kannanottoihin koskien Isäntämaasopimusta ja Natoa. Kriittiset ulostulot leimattaisiin rakoiluksi Venäjän vastaisessa rintamassa. Vastavalkea on dokumentoinut Kataisen hallituksen ja Ulkoasiainvaliokunnan välisen prosessin Isäntämaasopimuksen valmistelussa.

Rauhantilan turvaaminen maassamme ja lähialueilla edellyttää Isäntämaasopimuksen irtisanomista.

Juha Kovanen
Vantaa

POHJATTOMAT SÄKIT

Ennen vanhaa sanottiin, että kapitalistien ahneudella ei ole mitään tulkkaa. Niiden säkki on pohjaton. Nyt pohjattomia säkkejä on vaikka millä mitalla. On pieniä ja suuria.

Tähän päivään tultaessa on kolme muita suurempaa pohjatonta säkkiä. Niistä suurin ainakin toistaiseksi on Yhdysvallat. Se ei tule omillaan toimeen. Siksi se on koko ajan kerjuulla ja ryöstöretkillä. Vippiä pitää saada maailmalta, että voi näytellä suurta ja mahtavaa ja että voi ylläpitää sotavoimaa kaikkialla maailmassa sapeleita kalistelemassa.

Tosin on se aseillaan tienannutkin. Ryöstöretki Irakiin oli varsin tuottoisa ja tällä hetkellä se pöllii Syyrian suuren rahan arvoista öljyä. Kuten nyt näyttää sen kynsiä tuntuu syyttävän Venäjän suunnattomat rikkauudet. Mihin se niiden suhteen ryhtyy, jää nähtäväksi.

Joka tapauksessa Yhdysvaltojen velkataakka kasvaa joka ikinen päivä. Perimmäinen syy siihen on sen surkea tuotantora-

kenne. Sen maataloustuotannon osuus tuotannosta on olematon 1,2 %, teollisuustuotannon osuus 21,9 % ja loput 76,9 % on mitään tuottamatonta palvelua. Tämä älyttömyys on johtunut siitä, että tarvaruokantuotantoa on siirretty halvempien tuotantokustannusten maihin. Se on johtanut paitsi työttömyyden kasvuun myös rajuun velkaantumiseen.

Yhdysvaltojen bkt oli vuonna 1995 noin oikeasti 7 750 ja hedonistisesti 8 350 miljardia dollaria. Viimeisen 24 vuoden aikana sen bkt:n sanotaan (HS Visio 15.5.21) kasvaneen 2,4 % vuodessa. Oman seurantani mukaan se kasvoi 2,5 % vuodessa, 13,5 tuhanteen miljardiin. Virallisesti sen sanotaan olevan 21,4 tuhatta miljardia dollaria. Siinä olisi kasvua 4 % vuodessa. Ero on todella valtava. Se syntyy kekseliästä niin sanotusta hedonisesta laskutavasta, mutta se on pelkkää ilmaa. Sitä se tarvitsee lainoittajien rauhoittamiseksi.

Yhdysvallat on heikentynyt, kun sen teollisuutta on siirretty ulkomaille todella reippaasti. Näyttää pahasti siltä, että Yhdysvallat alkaa olla konkurssikypsä. Se tekee siitä arvaamattoman, vaarallisen. Välttääkseen katastrofin sen on pakko painaa rutkasti paperirahaa ja väärentää talouden tuloksiaan saadak-

seen lisää velkaa. Mutta - sen rahasäkki on pohjaton.

ooo

Toinen kurjuus on EU, joka koskee meitä kaikkia ihan itse kutakin. Joidenkin arvioiden mukaan sen velkataakka olisi jo yli kahdeksantuhatta miljardia. Mikäli se pitää paikkansa, ja miksei pitäisi, velkaa on yli 18 000 euroa jokaista EU:n asukasta kohden ihan vauvasta vaariin. Kukaan ei varmasti tiedä, ei voi tietää, miten tai mikä sukupolvi sen lopulta maksaa.

EU:n viimeisen niin sanotun elvytyspaketin piti olla 750, mutta nyt se kuulemma on jo 800 miljardia. Tuo valtava rahamäärä, jota jotkut nimittävät hämäävästi vakausvälineeksi, on puhdasta riihikuivaa rahaa, jota me lähetämme Brysselin rouville tuhlattavaksi.

Paljonko Suomi tänään maksaa jäsenmaksuina, kerääminään tulleana ja muina, kuten Kreikan velkojen takauksista aiheutuvina kuluina. Epäselvää on, kuinka suuresta summasta puhutaan niin sanotussa loppupelissä. Se on kuitenkin selvää, että kyse lienee monien, monien miljardien kasautumasta. Ja lisää on kuulemma tulossa tavalla tai toisella.

Brysselin rouvat ja heidän takanaan häärivät kapitalistit näkevät märkiä unia EU:n liittovaltiosta.

Eduskunnan äsken hyväksymä tukipaketti oli pitkä askel siihen suuntaan. Jopa porvarileirissä jotkut ovat hädissään, sillä hekin aavistavat, että liittovaltiosta syntyisi jättimäinen riesa. Sillä olisi mm. verotusoikeus, jota jo onkin väläytetty, mutta liittovaltio tarvitsee myös oman poliisin, armeijan jne. Tällainen näköala pyörryttää, sillä EU on ilman niitäkin taloudellisesti melkoisessa pulassa. Sen rahasäkki on pohjaton.

ooo

Noiden kahden ulkoisen ja sisäisen uhan jälkeen on vielä yksi kaksipuolinen ongelma - valtio ja kapitalistit.

Ennakkotietojen mukaan kokonaistuotanto (yli 2 kertaa bkt) supistui viimevuonna noin 4 %. Aiemmin epäilin, että tuotanto supistuu vuoden tai kahden aikana noin kymmenen prosenttia. Kuinka lopulta käy se jää nähtäväksi. Asian tuntijat ovat kuitenkin herttaisen yksimielisiä siitä, että tulevaisuudessa koko maailman talouskasvu on hidasta. Se puolestaan varmistaa sen, että työn tuottavuus on aina sitä selvästi nopeampaa. Siksi työntun- teja tarvitaan koko ajan entistä vähemmän.

Vuoden 2021 lopussa valtion velka on vähintään 138 miljardia euroa. Hurjalle velan kasvulle ei ole

loppua näköpiirissä. Menot kasvavat koko ajan heikon talouskasvun, työtuntien, palkkojen ja verojen vähenemisen seurauksena. Suuremmin erehtymättä voi syvällä rintäänellä sanoa, että valtion ja kuten on aina tiedetty, myös kapitalistien rahasäkki on pohjaton.

Kapitalistien ahneudella ei ole mitään rajaa eikä tulkkaa. Siihen heitä pakottaa keskinäinen kilpailu, jonka seurauksena heikot sortuu ja pääomat kasautuvat yhä harvempien käsiin. Siitä johtuu, että palkkatyöläisten, työväenluokan, edessä ovat taloudellisesti ja poliittisesti todella raskaat vuosikymmenet.

Talouden heikkoa kehitystä seuraa radikalisoituminen. Oikeiston ja valtamedian suojassa fasismi nostaa päätään samaan aikaan, kun työväenliike avuttomana tarpoo opportunismin, alistamisen suossa. Oikeiston ja vasemiston järjestäytyneen voiman epäsuhte on palkkatyöläisille todella vaarallinen. Työväenliikkeen alennustilassa kommunisteilla on suorastaan elämää suurempi vastuu, mutta suuri vastuu on myös sinulla ja minulla.

Kai Kontturi

Taistelu työehdoista: kestävätkö luottamusmies- ja sopimusjärjestelmät?

Työnantajien järjestöt Metsäteollisuus ry. ja Teknoligiateollisuus ry. ovat molemmat ilmoittaneet luopuvansa työehtosopimusten solmimisesta. Tämä pistää työntekijöiden edunvalvonnan vaikeaan tilanteeseen, jos tulevaisuudessa työehdoista neuvotellaan vain paikallisesti työpaikoilla ja henkilökohtaisella tasolla.

Törkeä hyökkäys käynnissä sopimusjärjestelmiä vastaan

Teknoligiateollisuus ilmoitti perustavansa uuden, Teollisuuden Työnantajat nimisen liiton, joka neuvottelee valtakunnalliset sopimukset. Tuleeko sen neuvottelemista sopimuksista yleissitovia, normaalisitovia, vai ei ollenkaan sitovia, riippuu siitä, kuinka alan yritykset siihen suhtautuvat ja liittyvät jäseniksi. Metsäteollisuudella ei puolestaan ole aikomustakaan neuvotella valtakunnallisia sopimuksia, vaan ainoastaan paikallisesti työpaikkatasolla.

Tämä on törkeä hyökkäys työväenluokkaa ja ay-liikettä vastaan. Työnantajien, elinkeinoelämän keskusliiton (EK:n) ja poliittisen oikeiston ideologisen hyökkäyksen tarkoituksena on kaataa Ay-liike, ja pudottaa työvoiman hinta mahdollisimman alas.

Laittomuus ja kiristys tulevat kuvaan

Työntekijöiden Teollisuusliitto, Paperiliitto ja Ammattiliitto PRO ovat ilmoittaneet, että ne neuvottelevat jäsenten työehdot jatkossakin. Tällä hetkellä ei vielä tiedetä miten ja kuinka monta sopimusta joudutaan neuvottelemaan. Etenkin

metsäteollisuudessa on vääntö alkanut. Yksi luottamusmies on työnantajan toimesta irtisanottu laittomin perustein. Jo siitä voidaan päätellä, että kyyti tulee olemaan kylmää.

Teknoligiateollisuuden Minna Helle sanoi haastattelussa näin: "Emme halua uudella mallilla heikentää työntekijöiden työehtoja tai palkkoja." Tämä on suoraan sanottuna paskapuhetta. Teknoligiateollisuus on joka ikisellä TES-kierroksella tuonut neuvottelupöytänsä heikennyksesiä työhöihin ja palkkoihin. Miksi se nyt muka muuttaisi linjaansa samalla, kun se yrittää repiä työntekijöiden rintamaa hajalle?

"Nykyaikainen työnantaja" kieltäisi yleiskorotukset ja luottamusmiehet

Kaiken lisäksi Teknoligiateollisuus ry. jo maaliskuussa esitti ehdot, joilla se ehkä voisi neuvotella valtakunnallisista työehtosopimuksista jatkossakin. Ne olivat seuraavat: Työntekijäpuolen pitäisi luopua kaikille tulevista yleiskorotuksista ja työnantajat voisivat ohittaa luottamusmiehet paikallisissa sopimisissa kaikissa tapauksissa. Työntekijöitä edustava Teollisuusliitto ei tähän kiristykseen tietenkään suostunut.

Minna Helteen mukaan työnantajat eivät haluaisi jakaa yleisko-

rotuksia tasapuolisesti kaikille. Tällainen ei Helteen mukaan ole nykyaikaisen työnantajan halu toimia. Työnantajat eivät siis halua kohdella työntekijöitään tasapuolisesti, vaan haluavat toimia yhdenvertaisuuslain vastaisesti.

Luottamusmiesjärjestelmä näyttää myös olevan työnantajien hampaissa. Ne eivät halua paikallisissa neuvotteluissa vastaan TES:n ja työläinsäädännön tuntevaa koulutettua luottamusmiestä, joka neuvottelee koko porukan puolesta. Ne arvelevat, että yksittäistä duunaria on helpompi vedättää. Itse asiassa työnantajat eivät halua paikallisesti neuvotella yhtään mitään, eivät mistään eivätkä kenenkään kanssa, vaan haluavat sanella millä ehdoilla työtä tehdään.

Mitä tapahtuu kun sopimukset päättyvät?

Ensimmäiset sopimukset päättyvät lokakuun lopussa ja vuodenvaihteen jälkeen. Sen jälkeen ei ole luottamusmiehillä virallista asemaa, ei ole arkipyhäkorvauksia eikä vuorolisiä. Pekkaskorvaukset ja lomarahat katoaisivat, sunnuntaikorvaus ja lomapalkka pienenisivät. Laskelmien mukaan edellä mainittujen poistuminen tarkoittaisi vuosiansion pienentymistä päivävuoroa tekevällä n. 5000 euroa/vuosi, kaksivuoroa tekevällä n. 6200 euroa/vuosi, kolmivuoroa tekevällä n. 9000 euroa/vuosi ja keskeytymätöntä kolmivuoroa tekevällä n. 11 000 euroa/vuosi.

Ansiotason menetystä on vai-

Kuva: Heikki Mannikko

PAU:n väki joutui torjumaan työehtosopimusten lakon voimin. Kuvassa väki Postin pääkonttorilla Helsingin Ilmalassa 12.11.2019

kea laskea tarkasti. Se riippuu monesta muustakin asiasta kuin yllä olevista, kuten työsuhteen kestosta (palvelusvuosilisä on enimmillään 12 päivän palkka), mahdollisen työkyvyttömyyden kestosta (laki takaa vain 9 päivän palkan sairausajalta), keskituntiansion käytön loppumisesta jne. Pitää huomioida ansiotason laskun vaikutus myös tulevaan eläkkeeseen. Kaikki nämä saatavat tiputtaa vuosiansioita jopa 30 prosenttia! Kun tähän vielä lisätään vuosityöajan piteneminen 160-240 tuntia vuodessa, aletaan ymmärtää miten isosta asiasta on kyse.

Alkusyksyllä nähdään, mitä tuleman pitää. Suostuvatko työnantajat ylipäänsä neuvottelemaan työntekijäliittojen kanssa mistään, vai ovatko duunarit pakotettuja aloittamaan työtaistelutoimet. Työpaikoilla kannattaa olla tarkkana, eikä työnantajan työehtojen polkemisyrityksistä tule edes neuvotella. Työnantajaa tulee muistuttaa, että liitto neuvottelee työehdot tulevaisuudessakin.

Jäsenistön tulee varautua kovaan taisteluun

Vaikka tähän mennessä työehtosopimustoiminnasta luopumisesta ovat ilmoittaneet vain metsäteollisuus ry. ja Teknoligiateollisuus ry., on selvää, että lisää on tulossa. Etenkin jos nämä kaksi saavat poljet-

tua työehdot edustamallaan aloilla. Koko ay-liikkeen jäsenistön on syytä varautua tulevaan ja vaatia myös liitojensa hallintoa pysymään tiukkana työnantajien hyökkäyksen edessä. Tätä taistelua ei työväenluokalla ole varaa hävitä. Jos pahimmat skenaarit toteutuvat, voidaan Suomen ns. hyvinvointivaltiolle sanoa hyvästit.

Työehtojen ja ihmisoikeuksien puolustaminen tulee olemaan vaikeaa. Suomi (ääri)oikeistolaistui juuri käydyissä kuntavaaleissa. Sekin tulee vaikuttamaan ja vaikeuttamaan osaltaan työehtoneuvotteluita. Porvaristo ja sitä tukeva media MTV, YLE ja Sanoma etunäissä tulevat tekemään kaikkensa ja kääntämään kaikki kivet auttaakseen työnantajien vyörytystä ja heikentämään duunareiden ja liittojen neuvotteluasemaa.

Vain voima ratkaisee

Ay-liikkeessä on kuitenkin vielä voimaa, jos sitä tarvitaan. Työnantajien vyörytys voidaan yhdessä koko jäsenistön voimin pysäyttää. Samoin pitää pysäyttää työttömyysturvan heikentämiseen tähtäävät toimet ja esitykset, joita tupsahtelee milloin mistäkin suunnasta. Taistelu on koko työväenluokan yhteinen. Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta!

Markku Nieminen

DSL:n Marx-opiston kesätapaaminen 5.-8.8.

Tervetuloa mukaan DSL:n Marx-opiston kesätapaamiseen, joka järjestään tällä kertaa nelipäiväisenä 5.-8.8.2021! Rosa Luxemburgin 150-juhlavuoden kunniaksi kesätapaaminen järjestetään Naiset Marxista -teemalla.

Ilmoittaudu Marx-opiston kesätapaamiseen täällä: <https://forms.gle/86kwnJZsRj7K1wc29>

Opiston alustajat kesätapaamisessa:

Talvikki Koivu, teologian tohtori - "Köyhyys ja yhteiskunnallinen eriarvoisuus raamatussa: kontekstuaalisen tulkinnan haasteet"

Camilla Kantola, sosiologian tohtorikoulutettava - "Marxilaisia ja Marxia lähellä olevia yhteiskuntateoreetikko- ja -filosofiaisia"

Jari Karttunen, DSL:n pääsihteeri, valtiotieteiden tohtorikoulutettava - "Thomas Sankara: Naisten vallankumous"

Petra Packalén, Tiedonantajan päätoimittaja - "Rosa Luxemburgin ajatukset osana 2020-luvun sosialismia"

Marko Korvela, toimittaja - "Identiteettipolitiikka"

Marx-opisto on tarkoitettu sinulle, joka tarvitset eväitä radikaaliin vasemmistolaiseen vaikuttamiseen ja haluat oppia lisää järjestötyöstä.

Opiston kesätapaamisen kohderyhmänä ovat nuoret ja liikkeeseen viime aikoina mukaan tulleet toverit. Sukupuoli huomioidaan valinnoissa niin, ettei yhtä sukupuolta ole 60 prosenttia enempää osallistujista.

Kurssin osallistumismaksu on 80 euroa (sis. ohjelma, ruokailu ja majoitus). Maahanmuuttajien, eläkeläisten ja työttömien on mahdollista saada kurssimaksu kuitattua opintosetelillä.

DSL:n opintokeskus korvaa osallistujien matkakulut halvimman julkisen kulkuneuvon hinnan mukaisesti. Tarvittaessa pyrimme järjestämään lastenhoidon kurssin ajan.

Mikäli et pääse kesätapaamiseen ja olet jo ilmoittautunut, niin peruutathan ilmoittautumisesi, sillä muutoin joudumme veloittamaan kurssimaksun.

Kesätapaamisen Facebook-tapahtumasivu: <https://www.facebook.com/events/512495299943274>

Lisätietoja antaa DSL:n pääsihteeri Jari Karttunen: (040 573 9314, jari.karttunen@desil.fi).

Uusi työttömyyskassa perusteilla

Kolmen liiton työttömyyskassat ovat perustamassa uutta suurta kassaa. Hankkeessa ovat mukana teollisuuden ja rakennusalan kassat sekä työttömyyskassa Finka. Kassat sopivat alustavasti yhdistymisestä jo aiemmin ke-

väällä. Teollisuuden työttömyyskassa (teollisuusliitto) ja rakennusalan työttömyyskassa (rakennusliitto) päättivät yhdistymisestä omissa kokouksissaan 15.6. Uuden kassan nimeksi tulee Avoin työttömyyskassa, lyhyemmin A-Kassa. Se aloittaa toimintansa 1.1.2022.

A-Kassan jäsenmäärä tulee aloittaessa olemaan 190 000 ja tulee kuulumaan maan suurimpiin. Kolmessa kassassa on yhteensä 140 työntekijää. He tulevat kaikki siirtymään uuteen A-Kassaan vanhoina työntekijöinä. Kaikkien perustajakassojen nykyiset jäsenet siirtyvät automaattisesti uuden kassan jäseniksi. Rakennusalan työttömyyskassan johtajan **Jan Peltosen** mukaan tavoitteena on tarjota parasta mahdollista palvelua jäsenille työelämän eri tilanteissa.

Työttömyyskassan koon kasvaminen mahdollistaa palvelujen kehittämisen.

Uusi iso kassa mahdollistaa palve-

lujen jatkuvan kehittämisen ja kassan jäsenille entistäkin nopeamman ja laajemman palvelun. A-Kassa on myös erinomaisen vakavarainen toimija toteaa teollisuus-

Avomelle jäsenten toimialaan sitoutumattomalle kassalle on tarvetta, koska työelämä pirstaloituu ja liikkuvuus ammattien välillä kasvaa. Myös muutokset kassojen toimintaa ohjaavassa lainsäädännössä puoltavat kassojen koon kasvattamista.

Avoin kassa on avoin nimenomaisesti mukaisesti kaikkien toimialojen palkansaajille ja tulee aktiivisesti tavoittelemaan jäsenmäärän kasvua. Finkan johtajan Antti Muron mukaan jäsenen toimialaan sitoutumaton avoin työttömyyskassa vastaa parhaiten tämän ajan haasteeseen.

Kassat maksoivat vuonna 2020 jäsenilleen yhteensä 421 miljoonaa euroa etuuksia. A-Kassa perii perustamissuunnitelman mukaisesti jäseniltään kiinteän euromääräisen jäsenmaksun, joka määritellään myöhemmin. Lähtökohtana kuitenkin on, että jäsenmaksu tullaan asettamaan hyvin kilpailukykyiselle tasolle. (MN)

TOLKUTON SOTE-MAAKUNTAMALLI ON HYLÄTTÄVÄ

Sipilän hallituksen eron jälkeen kannatettiin sote-uudistuksen parlamentaarista valmistelua. Hallitusohjelmaan kirjattiin parlamentaariseen valmisteluun maakuntaverotus ja soten yksikanavarahoitus. Muilta osin valmistelu lähti Sipilän-Stubbin-Orpon mallin pohjalta. Nyt hallitus esittää 22:n hyvinvointialueen mallia sekä maakunta-vaaleja. Meillä on maailman paras järjestelmä. Suomen sote on ollut menestystarina. Tutkimusten mukaan 80 % kansalaisista on tyytyväisiä kuntien sote-palveluihin – se lienee mailmanennätys!

Sote-uudistuksen alkutahdit lyötiin vuonna 1991, jolloin ulkoministeriön valtiosihtööri Martti Ahtisaaren johdolla tehty EY-selvitys ennakoii soten rahoituksen muutosta. ”Valtionaloudelle EY-jäsenyys aiheuttaisi myös suuria rahoitusongelmia. Rajojen avautuminen ja tavaroiden vapaa liikkuvuus kaikkien jäsenmaiden kesken merkitsisi tulli- ja valmisteverotuottojen tuntuvaa vähentymistä. Valtion tulot laskisivat noin 17-20 mrd mk/v. Tämä aiheuttaisi suuria paineita niin valtion kuin kuntataloudellekin supistamiselle. Esille nousisi myös sosiaaliturvan rahoittaminen omavastuuperiaatteella.” Tämä selvitys oli niin salainen, että vain muutama Ahon hallituksen luotettu ministeri sai sen haltuunsa.

Soten ongelma ei ole organisaatio vaan resurssipula

20 viime vuoden aikana erikoissairaanhoidon on perustettu 3 000 virkaa, terveyskeskuksiin niitä on tullut

vain runsaat 300. Soten möyhentämistä perustellaan sillä, että ”ihmiset eivät pääse lääkäriin”. Yleensä lääkäriin pääsee kiireellisissä tapauksissa samana päivänä. Ongelma johtuu lääkäri- ja hoitajapulasta. Sote-ongelmat ratkeavat kouluttamalla 1000 lääkäriä ja 4000 hoitajaa lisää.

Sokea usko suuruuden ekonomiaan

Perustuslain 19 § turvaa jokaiselle oikeuden sote-palveluihin, joten sote ei nyt ole säästökohde. Soten bruttokate-osuus pitäisi nostaa nykyisestä 9,5 %:sta pohjoismaiselle 10,5 %:n tasolle, jotta väestön palvelutarpeiden kasvaessa voimme taata perustuslain mukaiset palvelut. Suomessa sote-menot ovat pienimmät 20-40 000 asukkaan kunnissa, joissa palvelut ja niiden saavuus on hyvä. Ruotsissa tehokkuus oli suurin 30-50 000 asukkaan kunnissa ennen suuralueisiin siirtymistä. Siellä asiaa pohdittiin vasta, kun

huonot oli jo housuissa.

Leveiden harioiden harha

Meillä vuoden 2009 alussa toteutettiin 32 kuntaliitosta. VATT tutki, miten kuntien menot kehittyivät liitoksen jälkeen. Vertailussa ei ollut yhtään liitosta, joka olisi tehostanut palveluja tai hidastanut kustannusten kasvua. Palvelut heikkenivät varsinkin liitoskunnissa. Sote-menot ovat 55-60 % kuntien menoista. Leveiden hartioiden, ulkonevien kyyrärpäiden, leveiden takamusten ja lattajalkojen malli ei sovi sote-toimeen. Jo edellisen lakipaketin osalta useat tutkijat katsoivat, että aluevaaleista pitäisi olla kirjaus perustuslaissa.

Suomen terveydenhuolto EU-maiden huippua

Muutama vuosi sitten terveydenhuoltomme todettiin yhdeksi EU-maiden parhaista. Edellä olivat Hollanti, Sveitsi, Tanska, Norja ja Luxemburg. Suomen terveysmenot asukasta kohden ovat alle 4000 dollaria. Ruotsissa ne ovat yli 5000 \$. Muissa kärkipäähän sijoittuvissa maissa menot ovat paljon suuremmat, 6000–7000 \$.

Ei kannata korjata sellaista, mikä ei ole rikki

Suomessa 20 000-40 000 asukkaan kunnat tuottavat palvelut tehokkaimmin. Ruotsissa vastaava luku on 30 000-50 000. Kuntaliiton kuntapalvelujen ex-johtaja Reijo Vuorento toteaa: ”Ei ole tämän eikä edellisen hallituksen sote-esityksissä järkeä. Kumminkin pohjautuvat uuden hallinnon muodostamiseen johon pantaisiin jopa 500 m€. Nekin rahat terveys- ja vanhuspulvelujen kehittämiseen, niin oltaisiin jo pitkällä.”

Sote-uudistus etenee väärään suuntaan

Suomi on tekemässä niitä virheitä, mistä muut ovat jo palaamassa. EU:n hyvinvointivaltion tutkimusohjelmissa todetaan, että nyt on menossa hajasijoitus- ja paikallistason vahvistaminen. Suomi menee ihan toiseen suuntaan.

Takapuoli edellä puuhun

Euroopassa isot sote-yksiköiden ulkoistukset ja isot organisaatiot eivät tuoneet kustannustehokkuutta eivätkä toimineet. Nyt pitää vihel-

Työ Sote-kaappausta vastaan edelleen jatkuu

Kuvat Heikki Mannikko

tää pelin poikki. Nyt voisimme kirjata tasolle, missä olimme ja mihin muut maat pyrkivät –tkimustietoa hyödyntäen.

Sote olisi suurin vallan keskitys yli 150 vuoteen

1860-luvulla valtiopäivät päättivät ja keisari antoi asetuksen kunnallisesta itsehallinnosta maaseudulla. Sen jälkeen alueellista itsehallintoa on kehitetty autonomian ja itsenäisyyden vuosina. Maalaisliitto-Keskusta on ajanut alueellista itsehallintoa yli sata vuotta. Maakuntasote-haikailu tarkoittaa itsenäisyyden ajan suurinta päätösvallan keskittämistä valtiolle. Tavoitteena onkin noin 20 kunnan Suomi. Kuntien lopettamisesta puhuivat muutamat viime hallituskaudella jotkut kokoomusministerit ja nyt piiritason päättäjät vihreissä.

Soten yksityistäminen olisi katastrofi

Sote-vehtaus on johtanut siihen, että kunnat ulkoistavat toimintojaan. Jopa kokonaisia sote-kuntayhtymiä yksityistetään, kuten esim. Päijät-Hämeen Sote-yhtymä. Kunnissa vastustetaan Sipilän-Marinin mallia, mutta uhka voi toteutua. Siksi sote-toimi kiinteistöineen myydään yksityisille toimijoille. Näin varmistetaan, että kuntiin jää palveluja, vaikka kunnat ne menettäisivät.

Muiden kokemuksista tulee hyödyntää.

Suomessa vannotaan laajalti pohjoismaisen yhteiskuntamallin perään. Se tarjoaa kaikille palvelut lompakkoon katsomatta. Tanskassa kunnat hoitavat käytännössä kaikki lähipalvelut. Kunnilla on vastuu mm vanhuspulveluista. ja terveyden edistämisestä ja alueeterikoisairaanhoidosta. Ruotsi luopui maa-

kunnista 2019 alusta lukien. Nyt on 21 kuntalakiin perustuvaa aluetta, jotka vastaavat terveydenhuollosta ja 290 kuntaa, jotka vastaavat sosiaalipalveluista. Norjassa on meillä palvlu-uudistus eli kuntarakenteen tiivistäminen ja kuntien merkityksen vahvistaminen: - perusterveydenhuolto tulisi kuntien vastuulle. Hollannissa ja Virossa peruttiin maakuntasote, kun humattiin sen olevan kallis ja tehoton.

Suomen hevonen viisaampi kuin Marinin hosuhallitus

Suomen sote-järjestelmää yritetään ryöstää. Rahaa on poltettu mijardeja. Yksityistäminen jatkuu - ongelmat pahenevat. Sote-valiokunta äänesteli 11 tuntia putkeen! Opposition vaatimukset asiantuntijoiden kuulemisesta torjuttiin, koska ”asiat oli käsitelty jo edellisen hallituksen aikana”. Markus Lohen johdolla ihmetellään, että mitähän kirjaukset tarkoittavat. Kun Suomen hevonen vetää kärrynsä päin mäntyä, se osaa peruuttaa ja siirtyä tielle. Hosuhallitus vetää raivokkasti eteenpäin, kunnes aisa katkee ja kärry kaatuu.

Sote-veivaus lopettava!

Julknen sote-toimi on hyvinvointivaltion peruskivi. Sitä kammetaan edelleen. Husin toimitusjohtaja Aki Lindén kirjoitti Hesariin 2018: ”En ole koskaan nähnyt Suomen terveyspolitiikan olevan yhtä sekaisin kuin nyt”. Nyt Lindén itse hämmentää! SOS-hallituksen peruspalveluministeri Annika Saarikko sanaili 2018: ”Sote-järjestelmä huutaa isäntää tai emäntää taloon”. Sehän pitää paikkansa Saarikon rahaministerikaudellakin.

Juhani Tanki Kuopio

Lassila & Tikanojalta tyly ilmoitus työntekijöille

”Yrityksemme on ottanut käyttöön uuden toimintamalli, jonka mukaan työehtosopimuksen mukaisesti arkipyhäkorvausta ei enää makseta. Eli tunnit, jotka jäävät tekemättä arkipyhänä, tulee tehdä tasoittumisjakson sisällä. Juhannus-perjantain tunnit tulee siis tehdä nyt 21.6 – 15.8 välisenä aikana.”

Tästä se lähtee, työnantajakapitalistien työehtojen purkaminen v. 2021!. Metsä- ja teknologiateollisuudessa työehtosopimukset päättyvät loppusyksystä ja siellä on odotettavissa rauhaton syksy. On odotettavissa, että muiden alojen työnantajaliitot seuraavat esimerkkiä ja lopettavat sopimusten solmimisen.

Lassila & Tikanoja ei malttanut odottaa oman etujärjestön

Kenen asialla SAK?

Olemme tottuneet siihen, että työnantajien etujärjestöt Elinkeinoelämän Keskusliitto (EK) etunenässä vaativat palkkamalltia ja jopa palkanalennuksia, vieläpä varsin ärhäkkäästi. Mutta sitä emme ole ennen nähneet, että malttipuheita esitetään Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön (SAK) taholta.

SAK:n pääekonomistin Ilkka Kaukorannan mielestä nyt ei saa lähteä mukaan palkankorotusten spiraaliin. Inflaation kiihtyminen johtaa tavallisesti palkankorotusvaatimusten koventumiseen. Nyt SAK:ssa ajatellaan kuulemma eri tavalla. Pohjoismaissa yleisemminkin ajattelutapa on muuttunut ja nykyisin tavoitellaan talouden vakaata kehitystä mahdollisimman suurten palkankorotusten sijasta. On tärkeää että palkkapolitiikalla pyritään tasapainoiseen kehitykseen, jolla turvataan

kilpailukykyä ja pitkän ajan kasvua, Kaukoranta tiivistää uuden ajattelutavan (lähde: yle.fi)

Vai että uusi ajattelutapa? - Ei ole. Aina kapitalisti on pyrkinyt työvoiman hintaa laskemaan ja valittanut kilpailukyvyyn puutetta. Uutta on se, että nyt työväenluokan etujärjestökin on mennyt siihen mukaan! - ”Talouden vakaata kehitystä”, hoh.

Hinnat nousee, mutta palkkoja ei voisi Kaukorannan mielestä nostaa! Sehän tarkoittaa, että duunarin talous kyllä kehittyy, mutta vakaasti alaspäin.

Eikö SAK:ssa tiedetä, että työnantajilla on omat etujärjestönsä, jotka ajavat heidän etujaan. Ei SAK:n tarvitse heitä auttaa. SAK:n tehtävä on puolustaa työväenluokan oikeuksia ja etuja – ja vaatia reiluja palkankorotuksia! (MN)

Suomalaista sananvapautta

Suomen lehdistöstä osa, se joka väittää olevansa puolueeton, levittää jatkuvasti väritettyjä uutisia, voitaisiin jopa puhua disinformaatiosta, valtioista joita ei ohjata paikallisesta Yhdysvaltain suurlähetystöstä. Yhdysvaltain suurlähetystöön rakennettiin miljoona euroa maksanut ”tiedotuskeskus”. Tietävästi Hesari ei ole vielä esitelty rakennusta. Maailmassa on onneksi vielä valtioita, jotka tekevät itse omat kansalaisiaan koskevat päätökset, kysymättä Yhdysvaltain ”vanhusneuvoston” mielipidettä.

Suomen lehdistölle on osoitettu, ettei esimerkiksi Korean Demokraattisesta Tasavallasta, Iranista, Kuubasta, Venezuelasta, Kiinasta ja Venäjältä saa kertoa mitään myönteistä. Kyllä joka maassa on hyviä sekä huonoja tapahtumia ja toimintoja. Tuntuu jotenkin kor-

nilta, että paikallinen käsittääkseni verovarilla toimiva Yle, on muuttanut Yhdysvaltain tiedotustoimistoksi. Samoin alueemme valtalehti Keskuomalainen julkaisee vain amerikkalaisten uutistoimistojen uutisia, hyvin lyhyitä patkia. Kun joku, ilmeisesti huumehöhrö tai sotaveteraani ampuu 10 henkeä ja toinen 8 henkeä, ei se ole kovin suuren uutisen arvoinen. Yhdysvallat käy jatkuvia sotia eri puolilla maailmaa, yhteiskunta on heillä raaistunut ja henkisesti sairas johtoa myöten.

Onneksi Yhdysvaltain toimet alkavat olla maailmanpoliisina ohi. Kiina menee ja on jo osin mennyt ohi Yhdysvaltain talouden ja sotilaallisen voiman. Ilmeisesti esimerkiksi Irania tai Korean Demokraattista Tasavaltaa vastaan olisi jo käytetty ydinasetta, ellei kummallakin val-

tiolla olisi ydinasetta tai valmiutta sen valmistamiseen. Toivottavasti Iran nopeuttaa oman ydinaseensa valmistamista, sillä kaksi maailman vaarallisinta valtiota, Yhdysvallat ja Israel, ymmärtävät vain voiman kieltä. Ydinaseeton maailma on yhtä epätodennäköinen kuin kuolleitten ylösnousemus.

Loppukaneettina toteaisin, ettei Suomella ole kanttia jakaa maailmalle ohjeita ihmisoikeuksista tai sananvapaudesta. Jos äärioikeisto joskus saisi vallan Suomessa, niin eivätköhän teloitukset alkaisi taas Jämsässäkin kuten 1918. Kyllä ”saarenjalluja ja rumminjuseja” löytyisi nykyisestäkin värikäästä oikeistosta.

Reino Welling
eläkeläinen ja omaishoitaja
Jämsänkoskelta

Troolaus, ekosysteemi ja ilmastonmuutos

Ystäväni, joka asuu Tukholmassa, on innokas kalamies. Hän on kalastanut siellä useita vuosia ja on siksi tietysti huomannut ympäristössä tapahtuneet muutokset. Hän on havainnut kalasaaliiden pienentyneen huomattavasti viime vuosina. Muutamat kalalajit, kuten hauet, ahvenet ja silakat kuuluvat sellaisiin kaloihin. Ei ole kauaakaan siitä, kun ne olivat yleisiä ja toivottuja saaliskaloja. Hän sanoo syiksi ilmastomuutokset, EU:n kalastusmääräykset, mutta ennen kaikkea jättimäisten kalastusalusten pohjatrololit, jotka saavat kalastaa hyvinkin lähellä saariston rantoja.

Troolit imuroivat pohjia ja vievät mukanaan niin saaliskalat kuin kaiken muunkin elävän. Ne imuroivat pohjat tyhjiksi elävästä. WWF, Maailman luonnonsäätiö, on todennut raportissaan A sea under pressure, että pohjatrololit muuttavat kokonaan mm. Itämeren luonnollista elinjärjestelmää. Raportti sanoo, että 40 % maailman merenpohjista on troolien vahingoittamaa.

Ensinnäkin ne vähentävät saalismääriä, koska ne itse vievät kerralla valtavia määriä saalista. 1980-luvulla kalastettiin Itäme-

restä 450 000 tonnia kalaa vuodessa. Tänäään liikkuu saalis noin 20 000 tonnin paikkeilla. Toiseksi, troolauksen huonoihin puoliin kuuluu siis merenpohjan ympäristön tuhoaminen. Troolien kulkiessa pitkin merenpohjaa ne vievät mukanaan niin saaliin kuin muutkin merielävät: meritähdet, ravut, merisiilit jne. Näistä eläimistä ja lajeista ei ole taloudellista hyötyä, mutta ne menehtyvät troolien laahatessa niitä pitkin pohjaa tai vain valtavan paineen alaisina. Näiden olioiden katoaminen pohjasta tekee siitä muuta kuin elä-

vän. Samalla troolaus vaikuttaa kuntapaikkojen ja jälkipolvien vaikeuteen selviytyä. Kolmanneksi; troolaus aiheuttaa pohjakerrosten 'pölymäistä' sekoittumista, mikä vaikeuttaa siellä elävien hengittämistä.

Moni ei tule ajatelleeksi, että troolaus vaikuttaa negatiivisesti myös ilmastomuutokseen. Troolaaminen muistuttaa metsien avohakkuita, sillä meren pohjasta irttoa sinne kertynyttä hiilidioksidia. Nyt se irtautuu pohjasta ja joutuu ilmakehään sen sijaan, että olisi ollut edelleen pohjassa tuhansia vuosia. Vuotuinen merenpohjen troolaaminen vastaa 15 kertaa Suomen pinta-alaa. Troolaus on iso ilmastojätteiden päästäjä myös polttoaineen vuoksi. Se on suurin ilmastosaasteiden päästäjä ravinnontuotannossa. Sen päästöt maailmantasolla vaihtelevat 1-6,5 litraa polttoainetta per kilo kalaa. Sivutuotteet katkarapu ja

Kuva: Heikki Männikkö

Troolikalastusta Tanskan Pohjanmeren rannikolla 25 vuotta sitten

hummeri jättävät isomman ilmastojalanjäljen kuin naudanliha.

Pohjatrololaus on Ruotsin luonnonsuojeluyhdistyksen mukaan yleisin merikalastusmuoto. Troolaus on tehokasta ja antaa paljon saalista, kuten olemme todenneet. Troolaus on kalastajalle helppoa ja tuo tuloja. Kalastajalle ei myöskään synny haittaa hylkeiden tuhoista pyydyksille. Kalastajien määrä on kuitenkin vähentynyt, eikä kalastus ole enää tulevaisuuden ala, sillä saaliit vähenevät. Kalasta-

jien keski-ikä on korkea. Troolikalastajat ovat myös tietoisia ongelmista ja etsivät ratkaisuja. Poliittisesti asia on ollut jäissä, vaikka monet järjestöt ovat asiasta tehneet aloitteita.

Asialla on kiire, sillä Ruotsinkin aluevesien eläinkunnasta on lähes puolet kadonnut viimeisen 70 vuoden aikana. On selvää, että merenpohja on suojeltava kuten muutakin luontoa. Me tarvitsemme luontoa, se ei tarvitse meitä.

Esa Salomaa

ÖLJYALAN ILMASTOSTRATEGIA MURTUMASSA

Trumpin hallinto edisti kaikin tavoin öljyteollisuutta ja ja öljymiljardööri Rockefellerin perilliset rahoittavat valetiedon levittämistä maailman ilmastotutkimusta vastaan. Rockefellerit ovat USA:ssa mahtava öljypohattasuku. John D. Rockefeller Sr oli yhdysvaltalainen liikemies, joka perusti maailman suurimman öljy-yhtiön Standard Oilin ja oli aikanaan maailman rikkain mies. Öljypohattasuvun kantaisän tapa kerätä omaisuutansa mm. myymällä öljyä Kiinaan, ei ole kunniaksi Rockefellerille, USA:n kapitalismille eikä USA:n liittovaltiolle.

Trump - ilmastovalheiden levittäjä

Donald Trumpin hallinnon kielteinen suhtautuminen ilmastonmuutoksen tosiasioihin johtuu mm. maan johtoon nostetusta patologisesta valehtelijasta Scott Pruittista, joka vastasi Yhdysvaltain ympäristöviraston EPA:n tuhoamisesta. Pruitt oli ympäristövirastoa hävittäessään säästeliäs totuuden suhteen. Ja niin kuin koko Trumpin hallinto, EPA:kin oppi valehtelemaan.

Trumpin hallinnon ministerit ja virkamisjohto valiittiin öljyteollisuudesta. Trumpin 1. ulkoministeri **Rex Tillerson** oli luonut varsinaisen uransa öljyteollisuuden evankelistana ja toiminut öljyjätti Exxonin toimitusjohtajana. Exxon oli saanut oman tutkimusosastonsa erinomaisen ja perusteellisen ilmastonmuutostutkimuksen ansiosta kaiken tarpeellisen tiedon ihmiskuntaa uhkaavasta ilmastokatastrofista viimeistään 1970-luvun lopulla ja 1980-luvun alkuvuosina. Exxon jopa salli aluksi tutkijoidensa osallistua ilmastomuutoksesta asiantuntijapiireissä käytyyn keskusteluun ja kirjoittaa tieteellisiin julkaisuihin tosiasiapohjalta.

Öljyyhtiöt lahjoivat tutkijoita vaikenemaan

Kun ilmastomuutoskeskustelu 1980-luvun lopulla ryöpsähti, öljyyhtiön johto päätti olla piittaamatta tutkimustiedosta, salata, valehdella ja vääristellä sitä, kyseenalaistaa ja kiistää sen kylmästi, koska Exxonin itsensä palkkaamien tutkijoiden tuottama ja testaama tutkimustieto olisi uhannut yhtiön voittoja.

Raha kaiken ilmastohuijauksen takana

Ilmastonmuutoksen "epäilijöiden" ja "kyseenalaistajien" sumutusyrityksissä on kyse rahasta. Hälytyskellojen äkkiä soidessa Exxon ryhtyi rahoittamaan ilmastotieteen kritikoja.

Exxon rahoitti ja johti joidenkin maailman suurimpien yhtiöiden muodostamaa Global Climate Coalition -liittoutumaa, joka koetti pysäyttää ja estää fossiilisista polttoaineista aiheutuvien päästöjen suitsimisen. Exxon käytti hyväksi American Petroleum Institutea, oikeistolaisia ajatushautomoita, vaalikampanja-avustuksia ja lobbausta edistääkseen tulkintaa, jonka mukaan ilmastotiede oli epävarmaa eikä fossiilisten polttoaineiden päästöjä tarvitse supistaa.

Valehtelijoiden klubi

Exxon (vuodesta 1999 Exxon Mobil Corporation) ei ollut valehtelijoiden klubin ainoa jäsen. Javier Sierran lehtiotsikkoo lainaten: "Voimayhtiöt tiesivät, Exxon tiesi, Shell tiesi, ne kaikki tiesivät", mutta eivät viitsineet kertoa.

Tulenarkaa tietoa pimittivät visusti kaikki suuret öljy-yhtiöt ja myös suuret amerikkalaiset voimayhtiöt: fossiilisten polttoaineiden upporikkaille tuottamat voitot ja länsimainen kulutusyhteiskunta vastaan koko ihmiskunnan tulevaisuus. Näemme jo omin silmin mantereelta ja maasta toiseen, kumpi on voittanut tämän painotetuilla nopilla ja merkityillä korteilla käydyn pelin.

Öljyisessä tarinassa nähtävissä kapitalismin historian punainen lanka.

Exxon Mobil on yksi John D. Rockefellerin muinaisen Standard Oil -yhtiön 'jälkeläisistä'. Ja Rockefeller oppi eettisen markkinatalouden rehdit pelisäännöt isältään, kiertelevältä huijarilta ja käämeöljynkaupustelijalta. Tämä kouli poikiaan tekeillä näiden kanssa kauppa milloin mistäkin ja koettamalla kyniä heidät putipuhtaksi joka kaupassa. Tänäään Trump ei ole enää vallassa ja ilmastotutkimusta saa hallituksen estämättä tehdä Yhdysvalloissakin. Öljyteollisuuden rahoittamien valeh-

telijoiden merkitys jää marginaaliin.

Ilmastonmuutos on tieteellinen fakta

Tiedetään, että ihmisen toiminnalla voidaan vaikuttaa ilmastoon. Öljyteollisuuden puolustajien selitykset, ettei ole tieteellistä varmuutta, onko ihmisen toiminta aiheuttanut ilmastomuutoksen on yhtä hyödyllistä, kuin huutelisi tulipaloa sammuttavalle palokunnalle, ettei paloa kannata sammuttaa - se ei ole makkaraa grillaaavien asukkaiden eikä tupakoivien poikien aiheuttama - se syntyi salamasta.. Ilmaston lämpenemisen muihin mahdollisiin syihin on vaikea vaikuttaa. Onneksi voime omin toimin välttää katastrofin. Ilmastotutkimus ja tekninen kehitys tuottaa uusia ja, parempia keinoja lämpenemisen pysäyttämiseksi.

Uusiutuvan energian läpimurto

Halvempi uusiutuva energia syrjäyttää hiilen, kaasun, öljyn ja ydinvoiman. Ensimmäisiä suuren muutoksen airueita oli ydinvoimalayhtiö Siemensin siirtyminen uusiutuvan energian rakentajaksi. Areva ja Siemens kauppasivat 2005 Olkiluoto 3 -reaktorin. Siemens pärjäälee hyvin, mutta Arevan tilanne on kriittinen - viisi vuotta sitten sen tase oli 5 miljardia miinuksella, luottokelpoisuus roskaluokkaa. Ranskan valtio on joutunut antamaan tukiaisia satoja miljoonia ja on onnistunut siirtämään firman konkurssia vuosia eteenpäin. Firma jaettiin kahteen osaan, joista toinen yritetään pelastaa vararikolta. Olkiluoto 3 kuuluu siihen huonompaan osaan, johon ei suuria toi-

veita kohdistu.

Paistaa se aurinko risukaasankin

Toukokuussa Nesteen entinen biopolttoaineliiketoiminnan vetäjä **Kaisa Hietala** valittiin maailmanlaajuisen öljyjätti Exxon Mobilin hallitukseen. Hietalaa ajoi hallitukseen ilmastotoimia vaativa sijoittajaryhmä Engine No. 1. Aktivistisijoittajat vaativat Exxon Mobilin toiminnan perusteellista muuttamista. Yhtiö ei ole kehittänyt uusiutuvia polttoaineita toisin kuin monet sen kilpailijoista, ja se on muutenkin suhtautunut vähättelevästi ilmastotoimiin. Exxonin keskeisistä kilpailijoista ainakin

brittiläinen BP, hollantilais-brittiläinen Shell ja ranskalainen Total ovat ilmoittaneet tähtäävänsä hiilineutraaleiksi vuoteen 2050 mennessä. Exxon Mobil ei ole aiemmin halunnut lähteä "kauneuskilpailuihin" niiden kanssa, kuten yhtiön toimitusjohtaja vielä maaliskuussa möläytti. Samana päivänä Exxon Mobilin yhtiökokouksen kanssa hollantilainen tuomioistuin määräsi Shellin maldatamaan päästötavoitteitaan. Oikeusjutun oli nostanut ympäristösuojeluryhmä Friends of the Earth. Muutoksen tuulet puhaltavat jo öljyalallakin.

Juhani Tanski Kuopio

Valaisemme, asumme ja liikumme entistä enemmän

Energian kulutuksemme kertoo vaikutuksestamme ilmastoon ja nyt keskiöön nousseet liikenteen päästöt, jotka ovat noin kymmenys kokonaispäästöistä. Tikun nokkaan on asetettu polttoaine - neste, kaasu, sähkö - millä liikumme tai liikutamme. Kokonaisenergiakulutuksemme on jatkanut kasvuaan, vaikka olemme siirtyneet hehkulampeista ledeihin, rakennustemme eristys on vahvistunut ja kuljetuskalustomme on entistä vähäpäästöisempää, energiaa säästävää.

Energian kulutukselle on tehty lisää tilaa, kunhan vain tuotamme sitä ympäristöystävällisesti ja kulutamme ympäristöystävällisesti. Sitä ei ole tarvinnut säästää. Ajatus on sama kuin alennusmyyntien "säästömainoksissa". Voimme valaista yhä suurempia tiloja, voimme asua ja mökkeillä entistä väljemmin ja kulkea tai kuljettaa entistä enemmän, kuluttaa "ympäristöystävällistä" energiaa entistä enemmän.

Asia muuttuu ongelmallisemmaksi, kun alamme miettimään kulutustamme ja siihen liittyvien tuotteiden elinkaaria, uusi-mistarpeita. Nyt keskiössä olevat liikenteen päästöt ovat muutakin kuin kulkemiseen tarvittavaa energiaa. Ajo- tai tavarasiirtosuoritteen kasvaessa tiestö kasvaa ja kuluu. Kiinasta tuotujen renkaiden ja auton muiden osien ja oheistuotteiden tarve kasvaa sekä energian ja kuluverkko laajenee. Asia etenee näin, koska liikennesuoritteiden määrään emme pyri vaikuttamaan ainoastaan siihen, miten saadaan "ympäristöystävällisesti" ihminen tai tavara paikasta toiseen.

"Ympäristöystävällisyyttä" muotoillaan verotuksin, tullein

ja muine taksoin. Katseen kohdistuessa energian välittömään kulu-tukseen, liikuttavan aineen-, energian olomuotoon ja sen tuomaan välittömään ympäristölliseen hyötyyn.

Autoilla on tietty elinkaari, jota nyt pyritään keinotekoisesti lyhentämään. Asialla on monta yhteiskunnallista- ja ympäristöllistä ulottuvuutta korjaamo- ja huoltotyön työllistävyydestä, haja-asutusalueiden merkityksestä keskustaajamien asumisen kalteuteen, jugurttipurkin matkasta aamiaispöytään. Liikenteen kokonaispäästöt tulee nähdä pitkän aikavälin siirtymänä, eikä verokennyksin tukea taloudellisen eriarvoisuuden kasvua, joka syventää syrjäytymiskehitystä, henkistä pahoinvointia.

Kaikissa kulutustuotteissa pitkät elinkaaret ja lähituotanto ovat ympäristöystävällisimpiä ratkaisuja, niin valaisimissa, rakennuksissa kuin kulku- ja kuljetusvälineissäkin. Ne kantavat kulttuuriperintöämme ja ylläpitävät sosiaalista hyvinvointiamme, siirtävät sitä tuleville sukupolville.

Hannu Ikonen Lieksa

Varakkaiden asuntomarkkinat

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen ylijohtaja Hannu Rossilahti käsitteli ARA-päivän alustuksessaan asuntosijoittamista Suomessa ja vähän muuallakin maailmassa. Ylijohtaja Rossilahti kävi puheenvuorossaan läpi aivan viime aikoina käyttöön otettua valtaisa keskuspankkirahoitusta talouden kriisien ratkaisukonstina ja tämän heijastumista asuntomarkkinoille.

Sijoittamisen yleensä, myös asuntosijoittamisen, perimmäinen tarkoitus on tuottaa sijoittajille voittoa. Sijoittajaa houkuttaa erityisesti kovan kysynnän markkinat. Kun kysyntä on noususuuntainen ja vakaa, on tuotto myös taattu. Asuntosijoittajan tuotto-odotus määrittää koko ajan enenevässä määrin asumisen hintaa Suomessa. Etenkin ruuhkaisimmassa osassa maata, mutta myös muissakin kasvukeskuksissa, vuokra-asuntojen kysyntää riittää ja markkina on sijoittajille hyvin houkutteleva. Korkeaa vuokratuottoa on luvassa jatkossakin.

Kriittisessä puheenvuorossaan ylijohtaja Rossilahti kehysti asuntosijoittamisen kokonaiskuvaan.

-Kun kiinteistörahastot sijoittavat markkinoilla asuntoihin, vuokrien tulee olla mahdollisimman korkeita ja asumisen kallista, jotta sijoittaminen yhtiöön tuottaa hyvin. Kun vakuutusyhtiöt sijoittavat vuokra-asuntoihin, ne ajattelevat eläkkeensaajan etua, siksi vuokrien tulee olla mahdollisimman korkeita ja asumisen kallista. Kun yksityiset sijoitusyhtiöt sijoittavat asuntoihin, vuokrien tulee olla mahdollisimman korkeita ja asumisen kallista, jotta sijoitukset tuottavat omistajille mahdollisimman paljon. Kun aravarajoituksista vapautuvia asuntoja vuokrataan mahdollisimman korkeaan markkinahintaan, asuminen on mahdollisimman kallista, jotta tuotto omistajalle on mahdollisimman korkea.

Ilmaisen viinan bileet

Vapaan markkinan pitäisi toimia niin, että tarjonnan lisääminen laskee tai ainakin jarruttaa hintojen nousua. Asuntomarkkinoilla tarjonnan lisäksi samalla vaikuttavuudella hintoja määrittää kysyntä. Asuntojen kysyntä keskittyy työllistymismahdollisuuksien ja yleisen kaupungistumisen myötä muuttovoittoalueille.

Asuntojen uudistuotannon

pitäisi siis säädellä asumisen hintaa niin, että tuo välttämätön elämisen kustannus ei ylittäisi kenenkään suoriutumiskykyä. Ylijohtaja Rossilahti kuvaa tilanteen karuutta.

-Käsitys siitä, että markkinoiden keinoin saataisiin asumisen hintaa alemmas, on omaksuttu laajasti, vaikka lähes kaikki tahot tavoittelevat mahdollisimman korkeaa asumisen hintaa. Alueilla missä on jatkuvasti enemmän kysyntää kuin tarjontaa tilanteessa, jossa on tarjolla lähes ilmaista rahaa, lähes rajattomasti hankintoja ja sijoittamista varten, ei markkinamekanismi tuota edullisempaa vaan aina vain kalliimpaa asumista.

Mutta ei tässä kaikki, jatkaa ylijohtaja.

-Viime vuosina meno on muuttunut yhä hullummaksi. Ja kuitenkin menoa nimitetään edelleen markkinoiksi tai markkinataloudeksi.

Rossilahti kuvaa viimeaikaisia talouden kriisejä, ja niihin kehitettyjä ratkaisukonsteja ainutlaatuisiksi taloushistorian pitkässä jatkumossa. Käänteiden markkinatalouden toiminnassa tai toimimattomuudessa ylijohtaja näkee tapahtuneen vuosituhannen alun niin sanotun IT-kuplan aiheuttaman kipuilun yhteydessä. Markkinoita alettiin ohjata ulkopuolisen manipuloinnin keinoin.

-Ensimmäinen korkotaso alennettiin historiallisen alhaiselle tasolle. Vastavaa ei ole nähty 5000 vuoden aikana kuin kerran, 1930-luvulla. Sen jälkeen käynnistettiin eri nimillä kutsutut rahanjakotalkoot. Keskuspankit ryhtyivät printtaamaan rahaa ja ostamaan erilaisia velkakirjoja ja varallisuuseriä. Keskuspankit käynnistivät ilmaisen rahan jakamisen, voisiko sanoa ilmaisen viinan bileet, ja sen johdosta monet talouden osapuolet ovat alkaneet surutta kuluttaa rahoja kuin juopuneet merimiehet. Tarjoilu on johtanut tuottoja kerryttävien varallisuushyödykkeiden kuten osakkeiden ja asuntojen

hintojen nousuun, sanoi Rossilahti alustuksessaan.

Tämä hillitön meno on huumannut kaikki pelin osalliset ja vienyt tilanteen siihen, että keskuspankit ottavat omiin nimiinsä valtioiden velkoja, ostamalla niiltä mitä erilaisimpia velkapapereita. Näin markkinoille vapautuu taas lisää rahaa, millä bilettäminen voi jatkua. - Monissa maissa on jo alettu ihmetellä, miksi pitää yleensä maksaa veroja, jos valtiot voivat rahoittaa menonsa keskuspankkien tyhjästä printtaamalla rahalla, ihmettelee myös ylijohtaja Rossilahti.

Rasite kilpailukyvyllä

Valtion tukemasta asuntotuotannosta ylimpänä virkamiehenä vastaava Hannu Rossilahti kantaa huolta asumisen hinnan vaikutuksesta niin julkiseen talouteen kuin koko kansantalouteen. Ylijohtajan mielestä asumisen korkea hinta rasittaa myös Suomen kilpailukykyä kansainvälisillä markkinoilla.

-Meillä Suomessa eri tahot haluavat runsaasti tuottoja asumisesta silläkin uhalla, että harjoitetuista sijoittajavetoisista markkinoista kärsivät niin asukkaat asumisen kalteuden vuoksi kuin kansantalous ja julkinen talous. Lopputuloksena on raakaa markkinataloutta tavallisille kansalaisille, mutta voitot on yk-

Kuva: Wikimedia Commons

Ruotsissa rakennettiin v. 1964 lähtien 10 vuodessa miljoonaohjelman puitteissa miljoona asuntoa. Nyt nämä asunnot tulevat remontti-ikään ja eläkeläisiä uhkaa vuokrien korotusten vuoksi häätö. Kuva: Hammarkullenin kaupunginosan "miljoona- ohjelman asuntoja Göteborgissa.

sityistetty ja tappiot katetaan julkisin varoin.

Talouselämä vaatii kansainvälisen kilpailukyvyn nimissä koko ajan lisää mahdollisimman edullista työvoimaa, kantamatta lainkaan huolta siitä, mihin kaikkeen työntekijän palkka pitää riittää. Tämä on vienyt siihen, että se työntekijän palkasta "puuttuva" osa korvataan verovaroista asumistuen ja mahdollisesti muidenkin tulonsiirtojen kautta. Samaa aikaan se samainen talouselämä vaatii taas sen samaisen kilpailukyvyn nimissä, asemansa kansainvä-

lisessä kilvoittelussa varmistaakseen kaikkien mahdollisten verojen alasaajoa. Tästä kokonaisuudesta muodostuva yhtälö ei mene tasan.

-On kysyttävä, että jos suomalainen talouselämä on aidosti kiinnostunut Suomen kansainvälisestä kilpailukyvystä, miksi se ei ole kiinnostunut edistämään ja vaatimaan kohtuuhintaisen asumisen aikaansaamista, kysyi ylijohtaja Hannu Rossilahti ARA-päivän puheessaan.

Unto Nikula Rovaniemi

Markkinatalous ei toimi

Yksi vapaan markkinatalouden fundamentti on kysynnän ja tarjonnan markkinoita säätelevä ja tasapainottava ominaisuus. Sen pitäisi aina ja kaikissa häiriötilanteissa korjata markkinoilla ilmenevät vääristymät. Nyt tuo itsestään häiriötekijöitä korjaava "automaatio" ei toimi. Markkinatalous itse virheensä ja vääristymänsä korjaavana järjestelmänä ei tunnu toimivan ainakaan nykyisillä asuntomarkkinoilla. Suomalaista asuntomarkkinaa on koronasta huolimatta ihan viime aikoihin asti voideltu kohtuullisen runsaalla uudistuotannolla. Mutta vaikka asuntoja on tuotettu jopa ennätyksellisellä volyymilla, ei lisätarjonta ole laskenut eikä edes hillinnyt asuntoneliön hintaa.

Tähän on vaikuttanut yhtenä ajan ilmiönä "löysän" ja vapaasti globaalitasolla liikkuvan rahan valtava määrä. Ja raha on halpaa, eli korot ovat ennätyksellisen alhaalla. Tätä kehitystä ovat edesauttaneet markkinoilla olevan rahan määrää säätelevät keskuspankit, jotka ovat päättäneet pitää "pyörät pyörimässä" painamalla ja laskemalla koko ajan lisää rahaa markkinoille.

Rahaa on pumpattu markkinoille niin paljon, että sitä riittää yli reaalityönsien tarpeen. Sillä voi spekuloida, pelata pelejä, missä rahalla on tarkoituskin vain tehdä lisää rahaa. Liukkaasti liikkuva raha hakee koko ajan aina tuottoisimpia lisäantymiskohteita. Asunnoista on muodostunut houkuttelevia sijoituskohteita, koska siinä markkinassa tuotto on aina varmaa. Jokseenkin

kaikki ihmiset haluavat asua jossakin.

Markkinatalouden nyky-muoto, uusliberalismi, on tehnyt asumisesta bisnestä ja asunnoista hyödykkeitä, millä on markkinarvo ja millä voi käydä kauppaa. Varsinkin Suomessa asuntosijoittamisen verokohtelu on lisännyt täkäläisen asuntomarkkinan kiinnostavuutta, ja siksi huomattava osa suomalaisesta asuntojen uudistuotannosta päättyy kansainvälisten sijoitusrahastojen haltuun.

Tällaiset höttörahalla kuorutetut markkinat muodostavat pommin, - näissä yhteyksissä sitä sanotaan kuplaksi - mikä tietynlaisten ehtojen täyttyessä pokahtaa. Skeptikko odottaa ja ennen kaikkea pelkää tuota ehtojen täyttymyksen hetkeä. (UN)

Toinen tapa rakentaa

Asunto-ongelmat Ruotsissa jatkuvat edelleen. Yli 290 kunnassa 220:ssä on pula asunnoista. Rakentaminen näyttää keskittyvän vain luksus-asuntojen rakentamiseen. Hintatasot uusille asunnoille nousevat koko ajan. Samalla nousevat vuokra-asuntojen vuokrat ja niiden määrät vähenevät, sillä niitä muutetaan omistusasunnoiksi. Palkkakehitys ei seuraa asuntojen hintojen nousua ja monelle alkaa vuokranmaksu olla tiukka paikka.

Samaan aikaan Ruotsin hallitus on tehnyt esityksen asuntomarkkinoiden vapauttamiseksi. Suomessahan tämä tehtiin jokunen vuosi sitten ja seurauksena oli yleinen vuokrien nousu. Helsingissä vuokrat nousivat noin 45% vapauttamista edeltävältä ajalta. Samaa voi odottaa täälläkin, jos lakiehdotus menee läpi.

Nyky aika vaatii ympäristöystävällistä ja halvempaa rakentamista. Uudet tekniikat ovat tuoneet monia ratkaisuja. Rakentamisen ongelmia ovat rakentamisen rahoittaminen ja rakentajan halu käyttää uusia ratkaisuja. Pankit ovat hankalin ongelma, sillä ne haluavat, että talojen koko kustannus menisi osta-

jan tai vuokralaisen piikkiin. Ne eivät lainaa suoraan talonrakentamiseen, jollei rahoitus ole 100-prosenttisesti selvä ennen rakentamista. Ne mieluummin tienaa osakemyynneistä ja markkinapeleistä, joissa voitot ovat suuremmat. Rakennusfirmat haluavat myös voittojen maksimoimista ja maksajana on tietysti vuokralainen. Vaihtoehtoja kuitenkin on alkanut ilmestyä.

Pieni ETC Bygg, joka on osa ETC-yritystä, on rakentanut ensimmäiset talonsa Västeråsiin. Talot ovat puurakenteisia, monikerroksisia ja niissä on käytetty viimeisiä ilmasto- ja rakennustekniikoita. Materiaalina on käytetty voimakkaasti eristettyä puukuitua. Talo on

käytännössä omavarainen. Siinä ei ole kaukolämmitystä, vaan se on aurinkokennojen, lämpöpumppujen ja akkuvarastoinnin sekä alhaisen energiahukan yhteistyötä. Vaihtolämpö ja rakennusmateriaali antavat tasaisen lämmön ympäri vuoden. Energia saadaan aurinkokennoista katoilla ja parvekkeilla sekä yhteisestä aurinkokennoverkosta. Sadevesi kerätään talteen, lämmitetään auringonvalolla ja kierrätetään ympäri. Yhteinen lampi auttaa myös asiaa. Lämminvesi otetaan myös talteen. Valo saadaan auringon avulla valokuituja käyttäen.

Ensimmäinen talo Västeråsin rahastoitiin growfunding-menetelmällä eli lehden lukijat ja tuki-jat antoivat rahallista tukea. Keräys tuotti 80 miljoonaa kruunua 784:ltä lainaajalta! Kiinnostuneet ostivat b osakkeita kahden prosentin korolla. Asumishallitus rahoitti projektia 8 miljoonalla kruunulla. Budjetti oli 30 miljoonaa. Nyt on talo valmis ja ensimmäiset asukkaat ovat tätä kirjoitettaessa muuttaneet sinne. Talon valmistuttua otettiin uusi laina talo vastikkeena. Mukaan on saatu kak-

si pientä vaihtoehtopankkia: JAK ja Ekobank. Ne tarjoavat toisenlaisen vaihtoehtoon kuin suuret pankit: JAK pientä korkoa ja Ekobank sijoituksia ekologiseen rakentamiseen. Uudet talot ovat tulossa Växjö-hön ja Malmöseen.

Pienen rakennusfirman on tietysti vaikeata rakentaa pois asuntopulaa, mutta se tarjoaa valmiit piirustukset sekä mallit myös muille, joka haluavat käyttää niitä. Kyseessä on kuitenkin halu muuttaa nykyinen rakentaminen nykyisten vaatimusten mukaan. Tällä hetkellä nousee puutavaran hinta maailmanlaajuisesti ja vaarantaa puutalojen rakentamisen. Samalla hakataan metsiä kumoon muun muassa polttoaineen valmistamiseen. Sa-

Myös Suomessa rakennetaan kerrostaloja puusta. Se on ilmasto- ja ympäristöystävällistä, koska puu toimii pitkän aikaa hiilinieluna. Nyt Ruotsissa haetaan menetelmiä ilmasto- ja ympäristöystävälliseen rakentamiseen ja samaan aikaan taloudellisesti edulliseen asumiseen. Pidämme peukkuja.

malla on kiinnostus puutaloja kohtaan kasvanut.

Suomalainen on aina rakentanut puusta. Se on uusiutuva energianlähde ja sitoo suuret määrät hiilidioksidia moniksi vuosiksi. Oikein käytettynä metsiemme puut ratkaisevat asunto-ongelmia myös tulevaisuudessa, jos poliittista tahtoa on.

Esa Salomaa

Lähde: ETC bygg

Vaalianalyysi

On tullut perinteeksi kirjoittaa vaalianalyysi vaalien tuloksen selvittyä. Joku lehti julkaisee joku ei. Jonkinlaista kateutta on ilmassa mielipidekirjoituksista. Hieman ihmettelen, kun kirjoituksista ei mitään makseta.

Äänestysprosentin jatkuva lasku kohti maagista 50% rajaa pitäisi herättää poliitikoissa huolta. Mutta mitä vielä, ei huolta huomisesta niin kauan, kun puoluetukilaki on voimassa. Rahaa tulee eduskuntapuolueille, vaikka olisi vain kaksi äänestäjää. Koskaan Suomi ei ole niin köyhä, etteikö euroja löydy puoluetukeen ja toiseen mielestäni vähemmän tärkeään, Jenkien aseitten oston. Kuntavaalin voittajat eli kokoomuslaiset voisivat kertoa, millä rahalla aseet ostetaan, kun velkaa ei saisi enää tehdä.

Persut voisivat selittää, mitä tarkoittaa Suomi takaisin. Onko kyseessä takaisin -30 luvun Suomeen vasemmistolaisvainoihin ja veren kaivamista nenästä Idän takia? Tunnuslause on politiikan toimittaja Kai Hirvasnoron mukaan

Mitä jäi ”hampaankoloon?”

Käydystä kuntavaaleista haluan porista minäkin, koska moni asia jäi ”kengässä hiertämään”. Jäi niin kuin ”hampaankoloon”. Allekirjoittanutta ihmetyttää se, että missä olivat ulkomaiden vaalitarkkailijat? Aina vaalien yhteydessä puhutaan, miten ulkomaiden vaalitarkkailijat ovat nähneet meillä käytyjen vaalien oikeudenmukaisuuden.

Meillä useilla paikkakunnilla vaaleihin ottivat osaa monet merkittävät valitsijayhdistysten yhteislistat. Kun seurasin vaalikeskusteluja, niin sekä yksityisten omistamat, että julkiset tiedotusvälineet huomioivat ainoastaan eduskuntapuolueet. Vaalien oikeudenmukaisuuden ja tasapuolisuuden kannalta tämä on kansainvälistenkin periaatteiden mukaan selkeä virhe. Kaikki tulisi huomioida samalla tavalla. Nämä yhteislistat asettivat myös pormestariehdokkaita, joita ei selkeästi kutsuttu mukaan pormestariehdokkaiden keskustelutapahtumiin. Heidät ohitettiin. Valitsijayhdistysten kohtelusta tulisi näiden edustajien laatia yhteinen valitus asioita seuraaville tahoille.

Täällä Suomessa me arvostelemme helposti ulkomaiden vaaleissa alhaista äänestysaktiivisuutta. Nyt meillä olisi syytä katsoa peiliin. Vain 50 % ääni-oikeutetuista kävi äänestämässä. Tämähän merkitsee, että valituilla valtuustoilla on vain puolet äänioikeutettujen tuesta. Kuntien valtuustoille ei anneta suurtakaan arvoa. Sanotaan, että se on vain köyhä väki, joka ei äänes-

linjassa puolueen politiikan kanssa. Sekään ei tarkoita mitään, kunhan ollaan yksin kaikkia vastaan.

Palaan vielä tuohon alhaiseen äänestysprosenttiin. Epäiltyjä syitä on useita; yhtenä kesäaika. Samoin voitaisiin sanoa, että talvella on liian kylmä lähteä äänestämään ja syksyllä on taas liian pimeää. Persujen peräkammarin pojat eivät uskalla lähteä pimeään, voi tulla musta mies vastaan.

Ehkä suurin syy on rapistunut luottamus politiikkoja kohtaan. Rötösherrat ja seteliselkärankaiset ehdokkaat ovat paremmin sääntö kuin poikkeus. Kansanedustajalla on useasti lähempänä oma suu kuin yhteiskunnan säkin suu. Vaaliaika sujui kohtuullisen hyvin. Ehdokasveljeä ja sisarta lyötiin vain sanan säilällä, kirvestä ei käytetty edes hamarapuoelta.

Reino Velling
eläkeläinen ja omaishoitaja
Jämsänkoskelta

tä. Juuri näin on. Tavallinen kansa ei koe saavansa asioitaan läpi äänestämällä. Rikkaat kokevat aivan toisin. Tämä ”demokratia” onkin vain rikkaille, kuten muinoin antiikin Kreikassa. Painetaan se mieleen.

Tätä demokratiaa käyttävät raharikkaat. Vaalitaistelu saa amerikkalaisia piirteitä. Oikeista asioista, mm. sote-asioista, maakuntakysymyksestä, palvelujen yksityistämisestä ym. kiellettiin puhumasta. Ne kun eivät kuulu kuntavaaleihin, vaikka vaikuttavatkin suoraan kuntalaisten elämään. Rikkaat puhuvatkin näistä kiertäen. Tätä oli kun Saarikko ja Kaikkonen jarruttivat puoliväliriihtä viikon ja toivat näin omia kantojaan vaalitaisteluun. Samaa ajoi ajojahti Sanna Marinia vastaan, kun pidettiin yllä yli muiden asioiden keskustelua hänen aamiaisrahoistaan. Kolmas tällainen amerikkalainen vaaleihin liittyvä piirre oli hyökkäys vihreiden Anni Sinnenmäkeä vastaan. Vihreitä en kannata, mutta helsinkiläisten kannalta parempi hän, kuin kansankiusaaja Vartiainen. Säälin helsinkiläisiä. Odottakaa vain, mitä hän saa aikaan.

Näitä kuntavaalimaratoneita oli muitakin. Persut puhuivat päiväkausia ja vastustivat oikeaa asiaa, EU:n yhteisvelkaesitystä. Se oli kuitenkin vain puolinaista. Miksi eivät samalla vastustaneet myös hävittäjähankintoja ja isäntämaasopimusta?

Espoon ”Leipäpappi”
Espoo

Mitä mahtaa tarkoittaa ”Äänestä Suomi takaisin”? Paluutako 30-luvulle vai siirtymistä Halla-ahon perussuomalaiseen arvomaailmaan?

VAHVA TUNNISTAUTUMINEN SORSII NIITÄ, JOTKA EIVÄT OLE VAHVOJA

Sote-palvelujen siirtyminen sähköisiksi verkkopalveluiksi on aiheuttanut esteellisyysongelman niihin pääsülle. Tämä digiloikka kohdistuu henkilöihin, joilla on rajoitteita kognitiivisessa toimintakyvyssään, tai joilla ei ole verkkopankkitunnuksia tai jotka eivät hallitse tietotekniikan perusteita. Tähän unohdettuun, valtavaan ihmisjoukkoon lukeutuu vammaisia, vanhuksia, köyhyysrajan alapuolella eläviä ja yhteiskunnasta syrjäytyneitä. Kehitysvammainen poikamme Arska kuuluu tähän samaan porukkaan. Hänen asuessaan kotonaan luulisi olevan luonnollista, että omaishoitajat voisivat hoitaa tämän asioita.

Palveluihin pääsy edellyttää hakijaltaan vahvaa tunnistautumista. Pankit eivät myönnä verkkopankkitunnuksia henkilölle kuten kehitysvammaiselle pojalle Arskalle, koska hän ei kykene käyttämään itsenäisesti verkkopankkia. ID-henkilökortin käyttö tunnistautumisessa vaatii kortin lukulaitetta ja sen käytön vaatimaa ohjelmasuovellusta sekä sen käyttötaitoa. Kortin tilaaminen poliisilta kysyy tietotekniikka-aitoja. Se maksaa valokuvan kera n. 70 euroa. Lisäksi mobiilivarmenteen käyttöönotto edellyttäisi myös tunnistautumista verkkopankkitunnuksin palvelua rekisteröitäessä. Asiointivaltuuden myöntäminen toiselle henkilölle vaatii Omakannassa myös pankkitunnuksia.

Vammaissektorin yli pompanneen digiloikan vuoksi Arska eivät myöskään hänen omaishoitajansa voi käyttää vahvaa tunnistautumista hänen asioitaan hoitaessa Kelan Omakanta-tietokannassa, viranomaisten kanssa asioidessa, verkkoston ostoksissa ja muussa maksuliikenteessä. Vammaisten ja sairaiden ihmisten lääkereseptit uusitaan Omakannan kautta. Kansallinen koronarokotustodistus tulostetaan Omakannasta. Toki meidän käytössä on nyt Maisa-tietokanta. Sain liitettyä viikko sitten Kalasataman terveysaseman kautta kehitysvammaisen poikamme Arskan tiedot omien terveystietojeni yhteyteen. Edellä mainitut toimenpiteet (rokotustodistus ja reseptien uusinta) eivät

onnistu kuitenkaan Maisan kautta. Myöskään Helsingin vammaisneuvolalla ei ollut valtuuksia auttaa meitä näissä asioissa.

Nykyinen sähköinen viestintä- ja palvelukäytäntö asettaa kansalaiset eriarvoiseen asemaan Tämä sorsii selkeästi henkilöitä, joilla on rajoitteita kognitiivisessa toimintakyvyssään, joilla ei ole verkkopankkitunnuksia tai jotka eivät hallitse tietotekniikan perusteita. Kuinka paljon ihmisiä jumittuu tähän samaan e-asioinnin – bittibyrokratian – umpikujaan? Miksi jokaiselle suomalaiselle ei luoda yhteiskunnan toimesta omia viranomaisasiointien ja palveluiden pariin oikeuttavia verkkotunnuksia?

Kamppailu kehitysvammaisen poikamme Arskan ja hänen omaishoitajiensa pääsemiseksi asioimaan poikansa puolesta Omakannassa jatkuu. Olemme suuntautuneet seuraavaksi ID-henkilökortin hankintaan.

Matti Laitinen
omaishoitaja
16.6.2021

LOKAA KULTTUURIHISTORIAN SILMILLE

Muutamat lieksalaiset ”vaikuttajat” ovat kirjoituksessaan (Karjalainen 28.3) nimenneet minut ”loan heittäjäksi” ja samalla kääntäneet selkensä niille sadoille- ehkä tuhansille kotiseudun kulttuurihistorian säilyttäjille, jotka arvostavat menneiden sukupolvien työtä ja saavutuksia. Päätöksenteon ongelmat juontuvat väestön vähenemisestä Lieksassa, puolittumisesta noin 40:n vuoden aikana, johon on haettu ratkaisua, se hyväksyen, toimintoja ”tiivistäen”, kyllä ja maaseutua autioittaen, vaihtoehdottomasti.

Mainittuna aikana tavaratuotannon tarvitsema henkilömäärä on puolittunut, mutta edelleen kaavoituksessa on usko siihen ja sen tarvitsemiin yhteiskuntarakenteisiin, teine ja siltoineen, kouluineen ja päiväkotineen, terveys- ja vanhustalvueluineen, hallintojärjestelmineen. Kehityksen suunta (väkiluvun kasvu) on ikään kuin ratkaistavissa muutamilla teknisillä tempuilla, rakentaa silta raskaalle liikenteelle, uusimalla seinä kouluille ja sosiaalipalveluille. Ajattelutapa on ollut vallitseva mainitun 40:n vuoden ajan.

”Kehitysnäkymät” ovat bioöljyn tuotannossa ja mahdollisesa kaivostuotinnassa, joiden tarjoamat työpaikat ovat muutamia kym-

meniä ja kestollisesti rajattuja ja toiminta on ympäristöä vahingoittavaa. Näiden työpaikkojen yhteiskunnallinen hinta on korkea, jos sitä vertaa esimerkiksi maaseutu-elinkeinojen tukemiseen, etätöiden edellytysten parantamiseen, toimiin taiteen tuottamiseksi, erämatkailun kehittämiseen tai eläkeläisten viihtymiseen.

”Vaikuttajat” ovat kirjoituksessaan puhuneet ”asioiden hyvästä valmistelusta”, mutta siltaasian valmistelussa ei ole huomioitu kaavallisia vaatimuksia, eikä ympäröivän tiestön raskaan liikenteen kestävyyttä (nyk. silta 9t painoraja) eli minkälaiset parannukset on teh-

ty, kun ensimmäinen asfaltti on laskettu Pielisen tielle. Asiakirjoista ei myös käy selville, että onko vanhan sillan korjauksen rahoitusta selvitetty, kun kysymys on maan ainoasta kaksikaarisesta funkkissillasta, ehkä maailman ainoasta?

SOTE-kiinteistöpäätöksestä ja sen valmistelun puutteista olen kirjannut toisaalla (HO), mutta asiasta on kuitenkin sen verran mainittava, että edelliset sukupolvet ovat ne nähneet yhteiseen omistukseen kuuluviksi, ei sijoittajien rahantekoautomaateiksi. Vääjäämättömänä on myös valmistelussa nähty väen väheneminen, eli toiminnot on sijoitettu ahtaampiin tiloihin.

Kaiken kaikkiaan valmisteluissa on merkittäviä puutteita ja sitä voi nimittää ideologisesti värityneeksi, kustannustehottomaksi. Uudistamarpeet ovat ilmeiset hallintosäännössä kuin kaupunkistrategiassakin.

Hannu Ikonen
Lieksa

PORVOON LIIKENTEEN JÄRJESTÄMINEN

Porvoo on laaja kunta, jossa on keskusta, kyläkeskuksia, suurempia ja pienempiä kyliä, laaja haja-asutusalue sekä suuri teollisuuskeskittymä. Tämä vaatii monipuolisia liikennematkaisuja ja niiden toiminnan yhdistämistä. Joukkoliikenne ei voi perustua pelkästään kiinteisiin linjoihin ja -vuoroihin, joita mahdollisesti tuetaan. Tarvitaan syöttöliikenne keskustaan (palveluihin), syöttöliikenne jatkoyhteyksiin (esim. Helsinki), työpaikkaliikenne ja koulukuljetukset, yhdysliikenne kunnan eri alueille, johon osa koulukuljetuksista ja työpaikkaliikennettä voidaan myös yhdistää.

Tietotekniikka avuksi

Porvoo voisi olla pääosapuolena tietotekniikkaan perustuvan joukkoliikenteen ohjausalan luomisessa. Se ohjaisi ja kohdentaisi reaaliaikaisesti tarpeen mukaan liikennettä ja eri liikennevälineitä. Nykyiset kiinteät linjat soveltuvien osin, peruskiinteät reaaliaikaisesti muokkaantuvat yhteydet, puolittauslinjat (esimerkiksi nykyinen Passeli) ja taxit henkilökohtaisempaan kuljetukseen. Toiminnan onnistuminen edellyttää eri toimijoiden yhteistyötä. Myös yhteistyö naapurikuntien kanssa on tärkeää. Sopiva kalusto suhteessa käyttäjiin kaikissa tilanteissa vaikut-

taa hintoihin ja olisi ekologisesti järkevää.

Tietotekninen alusta

Alustalta tulisi löytyä Porvooseen liittyvät aikataulut ja hinnat sekä ohittavan liikenteen aikataulut ja pysähtymiset, sekä ilmoittautuminen asiakkaaksi ja maksaminen. Samoin tulisi ilmetä tieto, missä kuljetus nyt on ja tarkennettu aikataulu kyytiin nousupaikalle. Puolittauslinjan mahdollisuus poiketa reitiltä ja noutaa asiakas. Alustalla asiakkaille välitettäisiin reaaliaikaista tietoa häiriöistä. Tietoa löytyisi myös mahdollisuuksista jatkoyhteyksiin. Operaattori hallitsisi sekä ohjaisi liikennettä

ja kalustoa tietotekniikkaa hyödyntäen. Alustaa kehitettäisiin ja päivitetäisiin liikenteen tarpeen mukaan.

Aikataulu ja mahdollisuudet

Ottamalla eri toimijat mukaan ja yhdessä kunnan ohjauksessa tietotekninen alusta voisi olla käytössä jo muutaman vuoden kuluttua. Rakentaminen voi alkaa vähitellen toiminta kerrallaan. Välittömästi on mahdollista liittää Porvoon ohi kulkeva liikenne mukaan, rakentamalla moottoritien varteen vähän laajemman liityntä-pysähdyspaikan kuin bussikatoksen. Siihen liittyisi syöttöliikenteen ohjaaminen pysäkillä, ja mahdollisen liityntäparkkipaikan toteuttaminen. Kehittäminen pitäisi tapahtua yhteistyössä hyödyntämällä nykyisiä yksityisiä liikennöitsijöitä. Uusille joustaville toimijoille löytyisi myös järjestelmässä työtä.

Kalevi Wahrman
Hamari

SUOMALAISTEN TULOT 2019

Tilastokeskus tekee vuosittain niin sanotun tulonjakotilaston. Siinä on kymmenen desiiliä, tuloryhmää suuruusjärjestyksessä. Sen alimassa tuloryhmässä kuukausitulo on 937 euroa ja ylimmässä 5799 euroa. Tällainen tulonjako on kaikissa suhteissa pelkkä tavoitteellisen mielikuvituksen tuote, täyttä pötyä. Siinä ei ole ainuttakaan asiaa, joka olisi tosi.

Korostan - siinä ei ole ainuttakaan asiaa, joka olisi tosi. Ensimmäinen väärä tieto on kotoisin Verohallinnosta. Se on jättänyt tuloluokissaan ilmoittamatta suurituloisimmat, vaikka yhteensä luku onkin oikea. Sitä korjaamatta Tilastokeskus jatkaa likaista peliä ja pienentää loppusummaa lähes 6,7 miljardilla eurolla. Lisäksi Tilastokeskus siirtää tulontasauksena ylemmistä alempiin tuloluokkiin 15,9 miljardia euroa. Todela härskiä puuhaa. Katso Taulukko 1.

Kuten sanottu, Verohallinnon tilastojen ylimmät tulot on jätetty kirjaamatta. Tulojen loppusummat ovat joka tapauksessa oikeita, jonka vuoksi tilasto on helppo korjata. Laskemalla suurituloiset yhdeksi tuloluokaksi, jossa ovat kaikki yli 300 000 euroa tuloa saaneet, on lopputulos oikea, vaikka yli 900 000 ja yli miljoonaa tulonsaajien määrä ja tulo jäävätkin piiloon.

Veronalaiset tulot jakautuvat oikeasti niin, että alle 35000 euroa sai 3 233 950 henkeä, 67,8 % tulonsaajista, keskimäärin 1 452 euroa kuukaudessa. Siinä on 2 % kasvua edellisestä vuodesta. Samaan aikaan yli 30 0000 euroa sai 5361 henkeä, 0,1 % tulonsaajista, keskimäärin

76 238 euroa kuukaudessa. Siinä oli kasvua 11,7 %. Pieni- ja suurituloisten välissä on 1 530 046 tulonsaajaa, 32,1 %, joiden keskitulo oli 3 593 eurosta 16 528 euroon.

Palkkoja saaneista alle 35 000 euroa vuodessa sai 1 557 022 henkeä, 54,0 % kaikista palkansaajista. He saivat keskimäärin 1 329 euroa kuukaudessa. Se oli 0,3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurituloisin porukka, siis yli 300 000 euroa ansainneet, oli 4 599 henkeä 0,2 % palkansaajista. He saivat keskimäärin 23 815 euroa kuukaudessa. Siinä oli kasvua 13,8 %. Näiden pieni- ja suurituloisten välissä on 1 322 276 palkansaajaa, 45,8 %, joiden keskitulo oli 3 274 eurosta, 11 609 euroon. Taulukko 2.

Näiden tilastojen mukaan palkansaajista 83,6 % sai palkkaa enintään 4 583 euroa kuukaudessa. Sen tai lähes sen verran sai kovin harva, sillä näiden 2 411 086 palkansaajan keskipalkka oli vain 2 018 euroa kuukaudessa. Kun siitä vähennetään verot, jää käteen 1 665 euroa. Tämän joukon keskipalkka kasvoi edellisestä vuodesta peräti 3 euroa kuukaudessa. Nämäkin tilastot kuten niin monetkin osoittavat, että

kapitalismi on todella hädissään. Se käyttää kaikki mahdolliset ja mahdollottomat temput johtaakseen kansaa harhaan, kuvittelemaan musta valkoiseksi, kuvittelemaan, että maassa kaikki hyvin!

Kai Kontturi

Taulukko 1					
Tulonjakotilasto 2019					
Luokitus	Vuosi km/€	Tulonsaajaa	Euroa	Kuukausi	Erotukset
Keskimäärin	29663	4 769 650	141 480 220 090	2 472	148 146 667 084
I	11240	476 965	5 361 086 600	937	-6 666 446 994
II	16153	476 965	7 704 415 645	1 346	-4,7 %
III	19122	476 965	9 120 524 730	1 594	I-VII *
IV	21949	476 965	10 468 904 785	1 829	72 258 289 640
V	24714	476 965	11 787 713 010	2 060	oikea
VI	27556	476 965	13 143 247 540	2 296	56 353 883 509
VII	30762	476 965	14 672 397 330	2 564	tulonsiirto
VIII	34756	476 965	16 577 395 540	2 896	15 904 406 131
IX	40785	476 965	19 453 017 525	3 399	
X	69589	476 965	33 191 517 385	5 799	
* tulonsaajia 3 338 755, 70,0 %. Tarkkaluku on 3 233 950, 67,8 %. Tässä ero on merkitykseton.					
Lähteet: Tilastokeskus, vertailulaskelmat Kai Kontturi					

Taulukko 2									
TULOT JA VEROT 2019 (Korjattu)									
	Tuloluokat Max €/kk Sarakkeet	0-34999 2 917 1	35-54999 4 583 2	55-74999 6 250 3	75-99999 8 333 4	100-149999 12 500 5	150-299999 25 000 6	Yli 300 000 min 25 000 7	
2. Tulot yhteensä	152 831 937 583	57 249 044 615	44 180 046 481	20 617 381 296	11 304 939 513	8 309 221 298	5 518 039 962	5 653 264 418	
%	100,0	37,5	28,9	13,5	7,4	5,4	3,6	3,7	
Saajat	4 776 394	3 249 735	996 942	314 208	126 533	66 035	16 896	5 613	
2018	4 769 609	3 233 950	996 942	314 208	126 533	61 278	26 328	5 613	
2019 %	100,0	68,0	20,9	6,6	2,6	1,4	0,4	0,1	
€/kk hlö	2 666	1 468	3 693	5 468	7 445	10 486	27 216	83 931	
2018 €/kk hlö	2 563	1 440	3 687	5 467	7 441	10 450	17 422	73 016	
Veronalaiset tulot	148 146 667 084	56 353 883 509	42 986 331 941	19 851 325 688	10 772 613 093	7 825 516 448	5 221 908 856	5 135 087 549	
%	100,0	38,0	29,0	13,4	7,3	5,3	3,5	3,5	
Saajat	4 769 609	3 233 950	996 942	314 208	126 533	66 035	26 328	5 613	
%	100,0	67,8	20,9	6,6	2,7	1,4	0,6	0,1	
€/kk hlö	2 588	1 452	3 593	5 265	7 095	9 875	16 528	76 238	
2018 €/kk hlö	2 493	1 423	3 589	5 264	7 095	9 868	16 215	68 270	
Muutos %	3,8	2,0	0,1	0,0	0,0	0,1	1,9	11,7	
1. Verot ja maksut	31 573 209 761	7 669 707 443	9 109 329 869	5 243 865 105	3 268 725 250	2 657 916 605	1 917 539 453	1 706 126 036	
Maksajat	4 192 692	2 656 461	996 703	314 163	127 407	66 026	26 320	5 612	
Veroaste	21,3	13,6	21,2	26,4	30,3	34,0	36,7	33,2	
2018	21,4	13,7	21,5	26,7	30,2	34,2	37,4	36,4	
4.1 Palkkatulot	92 114 226 116	24 839 302 711	33 555 658 126	15 700 320 368	8 104 642 179	5 481 065 730	3 118 933 765	1 314 303 237	
%	100,0	27,0	36,4	17,0	8,8	6,0	3,4	1,4	
Saajat	2 883 897	1 557 022	854 064	277 677	110 856	57 291	22 388	4 599	
%	100,0	54,0	29,6	9,6	3,8	2,0	0,8	0,2	
€/kk hlö	2 662	1 329	3 274	4 712	6 092	7 973	11 609	23 815	
2018 €/kk hlö	2 590	1 334	3 267	4 669	6 082	7 565	11 491	20 933	
Muutos %	2,8	-0,3	0,2	0,9	0,2	5,4	1,0	13,8	
4.2.1 Eläketulot	32 608 375 470	22 605 861 191	5 800 984 132	1 933 877 602	1 004 797 000	702 021 526	396 465 361	164 368 658	
%	100,0	69,3	17,8	5,9	3,1	2,2	1,2	0,5	
Saajat	1 647 778	1 356 709	194 923	52 387	22 808	13 343	6 012	1 596	
%	100,0	82,3	11,8	3,2	1,4	0,8	0,4	0,1	
€/kk hlö	1 649	1 389	2 480	3 076	3 671	4 384	5 495	8 582	
2018 €/kk hlö	1 570	1 325	2 464	3 068	3 678	4 427	5 557	7 312	
Muutos %	5,0	4,8	0,7	0,3	-0,2	-1,0	-1,1	17,4	
Huom.! Verotilastosta puuttui tuloja 3 671 800 622 euroa ja veroista 1 212 149 475 euroa.									
Lähde, Verohallinto, koonnut ja korjannut Kai Kontturi.									

Vapun sanomaa: Keskeiset työllistämiskeinot hukassa

Vappua juhlimme työväen ja ylioppilaiden juhlanä ja virallisena työn päivänä Suomessa. Nostetaan esiin tärkeitä yhteiskunnallisia tavoitteita. Työväenliikkeen ohella muutakin yhteiskunnalliset liikkeet ovat alkaneet viettämään Vapunpäivää. Vappuna on tärkeää puhua tulevaisuudesta. Samalla on hyvä palauttaa mieleen työväen vapun tausta. Toukokuun 1. päivänä 1886 Yhdysvalloissa järjestettiin yleislakko, jossa vaadittiin kahdeksantuntista työpäivää. Pariisissa vuonna 1889 kokoontunut työväenliikkeen Toinen internationaali, jolloin työväenliikkeen myöhempiä jakaantumista ei ollut vielä tapahtunut, päätti, että Yhdysvaltain vuoden 1886 lakkoliikkeessä kuolleita muistettaisiin maailmanlaajuisesti 1. toukokuuta 1890 ja ajankohta sovittiin kansainväliseksi työläisten mielenosoituspäiväksi.

Pekka Tiainen puhui SFT:n tilaisuudessa Valtakunnallisella punaisten muistomerkillä. Hän käsitteli mm. ajankohtaisia työllisyyskysymyksiä

Kuluneiden runsaan 130 vuoden aikana on tapahtunut paljon. On ollut vaikeita aikoja ja käyty sotia. Kuitenkin on tapahtunut valtaisa yhteiskunnallinen edistys. Silti monet huolet painavat nykypäivää ja tulevaisuutta. Yhteiskunnallisella uudistustyöllä on paljon tehtävää.

Työaika on lyhennettävä

Suuri kysymys maailman mittaisesti ja myös meillä Suomessa on, miten turvataan ihmisille työ ja toimeentulo siten, että samalla vältetään ympäristön ylikuormittaminen. Kun 1886 vaadittiin 8 tunnin työpäivää, niin nyt 2000-luvulla on selvää, että maailmanmittaisesti ei täystyölli-

syys ole mahdollista, ellei keskimääräinen työaika ole paljon nykyistä lyhyempi, esimerkiksi 4 tuntia tai 8 tuntia ja nelipäiväinen työviikko.

Entä Suomessa? Vuodesta 1990 alkaen työttömiä työnhakijoita on ollut keskimäärin 320 000 henkilöä. Lehman Brothersista alkaen syyskuusta 2008 työttömiä työnhakijoita on ollut keskimäärin 290 000 ja laaja työttömyys 404 000, kun mukaan lasketaan muutkin työnhakijat, jotka eivät ole työssä. Heidän lisäksi on työvoimatutkimuksen luvuin finanssikriisin jälkeen ollut keskimäärin noin 124 000 alityöllistä, jotka tekisivät enemmän työtunteja, jos työtä olisi. Jos halut-

tujen lisätuntien määrä on puolet lisää työaika (tästä ei ole lukua), tämä vastaisi runsasta 40 000 työpaikkaa vastaavaa lisätyön tarvetta. Kun tämä osa-aikatyöttömyys lisätään laajaan em. laajaan työttömyyteen 404 000, kyse on noin 450 000 henkilön työttömyydestä keskimäärin laskettuna finanssikriisin aikaisesta Lehman Brothersin kriisistä. Heidän lisäksi on osatyökykyisiä, jotka voisivat työllistyä ainakin osa-aikaisesti.

Työllisyyttä on lisäksi nostettavissa, kun naisten työhön osallistuminen nousee Ruotsin tasolle ja yli 50 vuotiaiden työllisyyttä kohentamalla. Lyhempien työaikojen mahdollistaminen elämäntilanteen, kuten opiskelun, lastenhoidon, ikääntymisen, eläkkeellä olon tai osakykyisyyden vuoksi voisi nostaa työllisyyttä huomattavasti.

Keskeiset työllistämiskeinot puuttuvat kalupakista

Suomessa asuvien ulkomaalaistaustaisten työllisyys on alhaista verrattuna kantaväestöön sen lisäksi, että heidän työttömyytensä on hyvin korkea. Suomessa on myös satoja tuhansia ihmisiä, jotka voisivat olla työelämässä. Työllisyysaste olisi nostettavissa paljon yli 75 %:n pysyvästi ja parhaimmillaan 76-78 %:n haarakkaan, kun alityöllisyyttä vähennettäisiin ja pitkäaikaistyöttömyys nollattaisiin.

Hallituksen toimissa on monia oikeasuuntaisia asioita, mutta olennaisia keinoja käytetään aivan liian vähän, joilla estettäisiin työttömyyden pitkittyminen. Avainkeino on määräaikainen suora työllistäminen ja palkkatuet, tarvittaessa uudelleen työllistämällä ihmiset, jos yksi työllistämiskerta ei riitä. Ne

on vuosien mittaan ajettu alas, vaikka niillä on ollut vuosikymmenten mittaan suuri merkitys ja vaikka niitä käytetään muualla, etenkin Länsi-Euroopassa olennaisesti Suomea enemmän. Muissa Pohjoismaissa niitä käyttäen on saatu pidettyä pitkäaikaistyöttömyys alhaisena. Ne ovat oikein toteutettuina tehokkaita ja kohdistettavissa sinne minne pitääkin. Ne eivät myöskään lisää julkista velkaa, koska työstä maksetaan enemmän veroja. Työttömyysturvan ja työttömyyden muita kustannuksia säästyy. Pidemmän ajan kuluessa vältetään syrjäytymistä ja työmarkkinakelpoisuudesta huolehditaan työllistämisellä.

Olennainen osa työllistämistä on ulosoton suojaosuuden nosto että työstä saa lisätuloa. Tässä on hyvät mahdollisuudet päästä eteenpäin, kunhan asia otetaan valmisteluun kärkiasiksi ja torjutaan uudistusta jarruttavat pyrkimykset.

Työajan lyhentämisessä on tärkeää se, että lyhyempien työaikojen mahdollistaminen edellä kerrotusti ei ole sama asia, kuin kokoaikatyön työajan lyhentäminen. Se on pidemmän ajan kysymys, kun taas nopeammin vaikuttavana tarvitaan lyhyempiä työaikoja nykyistä enemmän. Se nostaa työllisyysastetta suoraan ja hyväksyttävällä tavalla, kun lyhyemmät työajat perustuvat omaan valintaan, ei alityöllisyyteen työn puutteen vuoksi.

Työttömyysturvan porrastus ei toimi

Nämä ovat tärkeitä keinoja. Työttömyysturvan porrastus ei ole toimiva, koska ei työpaikkoja tule työttömille, joilla työttömyysturvaa alennetaan työttömyyden keston mukaan. Jo nyt työttömyysturva on erittäin

porrastettua. Ensin ansiopäiväraha on korkeampi ja alenee sitten. Sitten se poistuu 300 tai 400 työttömyyspäivän jälkeen, jolloin pudotaan työmarkkinatuella tai työttömyysturvan ulkopuolelle. Jos sitten saa uuden työn alemmalla palkalla ja jää työttömäksi, uusi ansiopäiväraha lasketaan alemmasta palkasta kuin alun perin ja se on siten aiempaa alempi. Lisäksi työttömyyden jatkuessa pitkään, tulon menetys on sitä suurempi, mitä pitkäaikaisempi työttömyys on.

On hyvä, että työttömyysturvan leikkaamista porrastamalla työttömyyden keston mukaan ei tehdä. Kumminkin on esillä muunlaisia uusia porrastuksia, joista voi seurata työttömyysturvan alentamista. Tässä ei tule ajatella niin, että leikataan jossain kohtaa työttömyysturvaa ja ajatellaan, että se lisää työllisyyttä. Tulee ajatella toisin päin. Lisäämällä työllisyyttä työllistämällä, palkkatuilla ja muilla keinoin säästyy työttömyysturvaa.

Aktiivinen työvoimapolitiikka palautettava

On tarpeen palauttaa aktiivinen työvoimapolitiikka sellaiseen merkitykseen, joka sillä on ollut ja vielä painokkaammin voimakkaan rakennemuutoksen takia. Sen osatekijöitä ovat työnvälitys, työllistäminen ja palkkatuet, työvoimakoulutus ja monipuolinen palvelu myös muilla tavoin. Tuekseen se tarvitsee muita talous- ja yhteiskuntapolitiikan toimia. Nostan näitä asioita esiin edistääkseni osaltani mahdollisimman monipuolista yhteiskuntapolitiittista keskustelua, jossa nämä asiat otetaan huomioon.

Pekka Tiainen

Ryanairin pakkolasku Minskiin ja Protasevitshin pidä-tys - Lankesiko Valko-Venäjä Ukrainan ansaan?

Varhain iltapäivällä 23. toukokuuta 2021 Ateenasta Vilnaan matkal-la ollut Ryanairin kone joutui tekemään hätälaskun Valko-Venäjän pääkaupunkiin Minskiin, kun useat lentokentät saivat sähköpostitse uhkauksen koneessa olevasta pommista, joka aktivoituisi Liettuan pääkaupungin Vilnan yllä. Matkustajien joukossa oli Roman Protasevitsh, joka on työskennellyt Nexta Telegram –kanavalle, sekä osallistunut aktiivisesti viime vuonna Lukashenkon vastaisten mielenosoitusten järjestämiseen. Valko-Venäjän viranomaiset pidättivät Protasevitshin. Pidätys laukaisi kirjaimellisesti hysteeriset reaktiot län-nessä, joka syytti Minskiä koneen kaappaamisesta vastustajansa pi-dättämiseksi ja uhkasi Valko-Venäjää vastatoimilla, joiden seurauk-set Valko-Venäjän talouteen olisivat mittavat. Entäpä jos Protasevitshia kuljettaneen Ryanairin lennon kurssimuutos oli Ukrainan aset-tama ansa, johon Valko-Venäjä putosi? Teoria saattaa äkkiseltään tuntua hullulta, mutta lähemmin tarkasteltuna se ei ole niin hullu.

Vastoin Suomen YLE:n ja presidentin puheita ennak-kotapauksia löytyy

On muistettava, että toisin kuin jotkut länsimaaiset virkamiehet tai toimittajat väittävät, sunnuntain (23.05.) tapahtumalla ei ole vain yh-tä vaan useita ennakkotapauksia, sekä yksi, joka tapahtui Ukrainassa!

Valko-Venäjän lentoyhtiön Belavian kone pakotettiin palaa-maan 21. lokakuuta 2016 Kiovan Zhulianyn lentokentälle ilman sel-keää selitystä tai syytä. Kiova uhka-si lähettää hävittäjiä, jos miehistö ei noudata vaatimuksia! Kun kone oli laskeutunut, Ukrainan viranomaiset pidättävät yhden matkustajista, Ar-men Matirosjan -nimisen Armenian kansalaisen ja tunnetun Maidanin vastustajan. Tuolloin kukaan län-nessä ei valittanut, että Ukraina olisi syyllistynyt valtionterrorismin kaap-atesaan valkovenäläisen koneen (kaksoisstandardit). Valko-Venäjä it-se ei reagoinut hysteerisesti tapauk-seen, eikä uhannut katkaista lento-yhteyksiä Ukrainaan, kuten Ukraina on juuri tehnyt Ryanairin välikohta-uksen jälkeen Valko-Venäjän kanssa.

Ukraina oli ilmeisesti toistamaan tempun uudelleen viime vuon-na! Heinäkuun lopussa 2020 Valko-Venäjän KGB pidätti 33 venäläistä palkkasoturia, jotka Ukraina suun-nitteli ottavansa kiinni heidän len-täessään Ukrainan ilmatilassa. Aja-tuksena oli, että koneessa olisi ol-lut Ukrainan salaisen poliisin, SBU:n agentit teeskentelemässä sairasta matkustajaa ja lääkintähenkilöstöä,

ja vakavan sairaskohtauksen avulla pakottaa kone laskeutumaan Ukrai-naan. Operaatio ei kuitenkaan men-nyt suunnitelmien mukaan. Valko-Venäjä hylkäsi Ukrainan pyynnön luovuttaa venäläiset palkkasotilaat, jotka palasivat kotiin.

Tämä Ukrainan salaisen pal-velun monumentaalinen epäonnis-tuminen on jättänyt jälkensä Ukrai-naan. Useat poliitikot syyttivät pre-sidentti Zelenskyn lähellä olevia ih-misiä operaation epäonnistumiseen johtaneesta tietovuodosta ja pyysivät kuulustelemaan kaikkia, myös presidenttiä! Toisin sanoen Kiovassa on henkilöitä, joilla on ollut vaikeaa sulattaa epäonnistumista ja ovat kantaneet kaunaa Minskille tästä sotkusta. Entä jos Ukraina olisi päät-tänyt kostaa Valko-Venäjälle provo-soimalla valtavan skandaalin, jolla olisi tuhoisia poliittisia, taloudellisia ja imago-haittoja Minskille?

Protasevits ei ole niin mer-kittävä ihminen...

Ajatus siitä, että Lukashenko oli-si päättänyt kaapata Ryanairin ko-neen Minskiin vain Protasevitshin pi-dättämistä varten - tietäen, että se laukaisisi kansainvälisen skandaalin ja tuhoisat taloudelliset kostotoimet Valko-Venäjälle - ei täsmää. Jokin on pielessä.

Koneen laskeuduttua Mins-kiin lentokentältä otetut kuvat pal-jastavat, että paikalla on vaikuttava määrä paloautoja ja palomiehiä se-kä matkatavaroita ja matkustajia tut-kitaan. On selvää, että Minsk on ot-tanut pommiuhan erittäin vakavas-

ti. Jos Lukashenko halusi vain pi-dättää Protasevitshin seurauksista riippumatta, miksi vaivautua tällai-seen huijaukseen? Hänen olisi pitä-nyt tehdä vain se, mitä Ukrainan vi-ranomaiset tekivät vuonna 2016 Be-lavia-lennolla! Seuraukset Valko-Ve-näjälle olisivat olleet samat.

Läntisen version kanssa on ristiriidassa myös toinen tosisei-ka, Valko-Venäjän lennonjohdon ja Ryanairin lentäjän välinen keskuste-lu. Transkriptio julkaistiin Valko-Ve-näjän liikenneministeriön verkkosi-vustolla, joka on ollut kyber-hyökkä-ysten kohteena siitä lähtien ja pääsy sivuille on ollut vaikeaa. Mutta on-nistuin pääsemään sivulle tarpeek-si kauaksi lukeakseni keskustelun.

Tässä on kuvakaappaus osas-ta keskustelua, josta käy ilmi, että Valko-Venäjän lennonjohtaja vain suositteli hätälaskua Minskiin! Len-täjiä ei missään vaiheessa pakote-ta tai uhata hävittäjillä, kuten Ukrai-nassa vuonna 2016 tapahtuneessa välikohtauksessa. Ryanairin lentäjä päättää noudattaa lennonjohtajan suositusta.

Valko-Venäjän viranomaiset ovat aloittaneet tutkinnan pom-miuhkauksen tekijöiden löytämi-seksi ja rankaisemiseksi. Lisäksi Val-ko-Venäjä on tarjoutunut johta-maan yhteistä tutkimusta tapahtu-maista Liettuan kanssa ja kutsunut paikalle ICAO:n, IATA:n, EASA:n sekä Euroopan ja Yhdysvaltojen siviili-il-mailuviranomaisten asiantuntijoita arvioimaan tapahtuman olosuhteita. Tämä ei myöskään täsmää ajatuk-seen, että Lukashenko päätti uhma-ta kaikkia kansainvälisiä sääntöjä ja lakeja saadakseen käsiinsä vastusta-jansa. Päinvastoin Valko-Venäjä oli-si yksinkertaisesti kehottanut näitä instituutioita painumaan helvettiin eikä vaivautunut tutkimaan väärää pommiuhkaa.

Pommiuhkauksen jäljet johtavat Ukrainaan

Pommiuhkaus tuli sähköpostivies-tin mukaan Hamasilta, joka on kiis-tänyt olleensa pommiuhkauksen ta-kana. Toinen huolestuttava tosiseik-

Ryanairin kone teki väärän pommiuhkauksen vuoksi pilotin itsenäisen päätöksen jälkeen hätälaskun Minskiin. Yksikään hävittäjä ei pakotta-nut konetta hätälaskuun. Tunteja kestäneen tarkastuksen jälkeen pom-mia ei löydetty. Loppuvaiheessa matkustajien joukossa todettiin Valko-Venäjällä etsintäkuulutettu mm. Azov pataljoonan toimintaan Ukrai-nassa osallistunut Roman Protasevitsh, joka pidätettiin.

ka on se, että sähköposti lähetettiin ProtonMail-osoitteesta. Tämä säh-köpostipalveluntarjoaja on estetty Venäjällä, koska sitä käytettiin tois-tuvasti väärin pommiuhkien lähet-tämiseen. Monet näistä sähköpos-teista tulivat Ukrainasta!

Yhteenvetona: meillä on maa, Ukraina, jolla on historiaa lentoko-neiden kaappaamisesta, ja joka on tehnyt väärä pommiuhkauksia naa-purimaassa ja jolla on hyvä syy ol-la vihainen Valko-Venäjälle. Toisaalta meillä on Valko-Venäjän viranomai-set, joiden käyttäytyminen osoittaa, että he todella ottivat uhan vakavas-ti ja ryhtyivät tarvittaviin toimenpi-teisiin vaaran edessä. Protasevitshin löytyminen koneesta, kun matkus-tajia tutkittiin, olisi silloin sattuma, ja Valko-Venäjä pidätti hänet ym-märtämättä sen tuhoisia seurauk-sia maalle.

Välikohtauksen jälkeen Ukrai-na kutsui Ryanairin lentokoneen kurssimuutosta "kansainvälisen terrorismin ilmentymäksi" (mikä on naurettavaa, kun ottaa huomioon, että Kiova teki pahemmin vuonna 2016) ja vaati tiukkoja toimenpiteitä Valko-Venäjää vastaan. Kiova katkai-si kaiken lentoliikenteen naapurinsa kanssa tämän tapahtuman jälkeen.

EU haluaa vain rangaista ja kostaa

Näyttää kuitenkin siltä, että Ukraina ei ole ainoa, joka haluaa ryhtyä vas-tatoimenpiteisiin. Useat länsimaa-laiset lentoyhtiöt ovat jo keskeyttä-neet lentonsa Valko-Venäjälle. Useat maat, kuten Iso-Britannia, kieltävät

Valko-Venäjän lentokoneita lentä-mästä ilmatilassaan ja EU kehottaa jäseniään kiertämään Valko-Venäjän ilmatilan ja määrää pakotteita, joil-la voi olla tuhoisia taloudellisia seu-rauksia Minskille.

Lisäksi Ukraina käytti nyt tois-tamiseen tilaisuutta hyväkseen olla palaamatta Minskin sopimuk-seen Donbassin tulevaisuudesta koronaviruksen vastaisten toimen-piteiden päättymisen jälkeen. Jos huhtikuussa esitetyt tekosyyt olivat läpinäkyviä, nyt kukaan ei kiinnittä-nyt huomiota, että Ukraina kieltäy-tyi palaamasta Valko-Venäjän pää-kaupunkiin. Minskin sopimuksen länsimaisten takaajien silmissä pe-rustelut näyttävät hieman oikeute-tuimmilta.

Lukashenko onnistui välttä-mään viime vuonna pahimman tai-tavuudellaan. Tällä välikohtauksella voi olla tuhoisia seurauksia Valko-Venäjälle, joten virallinen länsimai-nen skenaario Lukashenkosta taus-tavoimana on väärä. Jos Lukashen-ko joutui pakahduttavan hulluuden puuskaan, miksi tehdä tällainen hui-jaus eikä tehdä niin kuin Ukraina te-ki vuonna 2016? Asettiko joku ansan Valko-Venäjälle tehdäkseen siitä hyl-kiövaltion maailman silmissä ja kos-takseen? Jos näin on, tutkimus val-heellisesta pommiuhasta voi hyvin-kin antaa tietoa tämän koston alku-perästä.

**Christelle Néant
Käännös englannista:
Leena Hietanen
Julkaistu Donbass Insiderissa
26.05.2021**

-toimituksen väliotsikot

Läntisten arvojen mukaista tiedonvälitystä

Yritin etsiä kaiken tiedon To-navasta, Wikipediasta tietoja Aeroflotin koneen kaappauk-sesta Neuvostoliitosta Turkkiin 1970-luvun vaihteessa. Tällä ta-pauksella ei ilmeisesti ole yleis-tä mielenkiintoa, joka on va-paan läntisen tiedonvälityk-sen lähtökohta. Kaikesta muus-ta vaietaan ja sitä muuta ei ole olemassa.

Muistini, joka on tunnetusti vali-koiva, mukaan liettualaiset isä ja poika kaappasivat maan sisäisellä lennolla olleen lentokoneen, tap-poivat lentoemännän ja haavoit-tivat lentäjää pakottaen koneen Turkkiin, jossa astuivat ulos ja ker-toivat jatkavansa USA:han, jos-sa ystävät odottavat. Kaappaajilla oli viemisinä muutama kilo kultaa, sillä pääsee vapaassa maassa elä-misen alkuun. USA kävi siihen ai-kaan terrorismin vastaista taiste-lua. Matkustin tapauksen jälkeen usein Moskovan lähiöön taajama-junassa, jossa myös lentäjät mat-kustivat lentokentälle. Lentäjien

vyölle oli ilmestynyt pistoolikotelo.

Taas on sattunut sellaista, mi-tä ei ole ennen sattunut. Valko-Ve-näjä on pakottanut ylilentävän ko-neen laskeutumaan Minskin pom-miuhkaan vedoten ja pidätti oppo-sition puuhamiehen. Läntinen ar-voyhteisö on kauhistellut, että mik-si Valko-Venäjän johto ryhtyi näin ar-veluttavaan tekoon yhden vastusta-jansa pidättämiseksi. Ehkä taustalla on jotakin muuta painavampaa, jo-ta en tiedä, kun en ole paikkakunta-lainen enkä muutenkaan sisäpiiriläi-nen missään valtakunnassa.

Tämä hurskastelu läntisessä arvoyhteisössä sopii erittäin hy-vin sen omiin tarpeisiin. Taloudel-liset ja muut sen itse aiheuttamat vaikeudet vaativat ulkoista vihollis-ta, johon voi suunnata sisäisen tyy-tymättömyyden.

Venäjän luonnonvarat ovat vielä suurelta osin sen omas-sa hallinnassa ja Valko-Venäjä on

portti Moskovaan. Sen valtaami-nen on läntisten demokratioiden lähiajan tavoite. Suomalaiset de-mokraatit tuomitsevat yksimieli-sesti Valko-Venäjän "itsevaltaisen" presidentin Lukashenkon toimet. Samaiset demokraatit olivat hyvin pidättyväisiä kannanotoissaan, kun isäntämaamme USA liittolai-sineen tuhosi Naton pommituksil-la keskellä Eurooppaa Jugoslavian valtion. Kun Välimeren rannalla vastapäätä Ranskaa tuhottiin itse-näinen ja vauras Libyan valtio, niin suomalaisten "maanpuolustajien" ainoa pahoittelun aihe oli, etteivät suomalaiset Hornetit olleet muka-na tässä vapaussodassa.

Libyan samoin kuin Irakin kohdalla oli sama kuin nyt Valko-Venäjällä. Johtajat olivat liian "it-sevaltaisia", eivät töllelle meidän isäntämaatamme.

**Viljo Heikkinen
vanhempi huoneenrakentaja
Lapinlahti 31.5.2021**

Haavistolla valikoiva muisti

Ulkoministeri Pekka Haavisto on tänään 24.5. esiintynyt me-diassa ponnekkaasti Valko-Ve-näjää vastaan. Syyksi on kelvan-nut Valko-Venäjän viranomai-sen toiminta pommiuhan elimi-noimiseksi maan ilmatilassa len-täneessä Ryanairin koneessa.

Haaviston muisti on valikoiva ja lyhyt. Häneltä ja porvarimedial-ta on päässyt unohtumaan Itäval-lan pääkaupunki Wien ja 3.7.2013. Tuolloin Bolivian presidentti Evo Moralesin lentokone pakotettiin laskeutumaan ja vaarannettiin presidentin turvallisuus.

Presidentti Morales oli koti-matkalla Venäjältä kaasua myy-vien maiden kokouksesta. Mosko-vasta lähteneen lentokoneen tar-kastuksen oli määrännyt Yhdysval-lat, joka jahtasi maan sotarikoksia paljastanutta Edward Snowdenia.

Pakottamisessa auttoivat Nato-maat Ranska ja Portugali, jotka ei-vät päästäneet Moralesin konetta ilmatilaansa.

Bolivian ulkoministeri David Choquehuanca oli tuolloin ilma-tilakielloista ja pakottamisesta rai-voissaan ja totesi: "Emme tiedä, ku-ka keksi tämän valheen. Haluam-me ilmaista tyytymättömyytem-me, koska tämä on vaarantanut presidentin hengen".

Kyllä ovat röyhkeitä nuo EU-komissaarit ja samassa porukas-sa myös Suomen ulkopoliittinen johto. Moraali ja normaalit käytös-tavat on haudattu Brysselin palat-sin kellarikätköihin. Tai sitten niitä ei ole ollutkaan.

**Rauno Lintunen
US-blogi 24.5.2021**

Valko-puna-valkolippu muistuttaa natsiajasta

Nulandin haamu kummittelemassa

Marraskuussa 2019 oli Valko-Venäjällä pidetty parlamenttivaalit ja niitä kohtaan ei juurikaan joukkoprottesteja esiintynyt. Oppositionahmot antoivat kuitenkin ymmärtää, että painopiste tulee olemaan elokuun 2020 presidentinvaaleissa, joihin aiotaan valmistautua huolella. Niinpä sitten kävikin, että jo keväällä ja kesän myötä alkoi esiintyä jonkinlaisia ”harjoitusmielenosoituksia” kiihtyvällä tahdilla. Niissä oltiin tietävinään, että tulevan presidentinvaalin virallinen tulos tulee olemaan väärinnetty. Henkeä nostatettiin. Tulos olevien vaalien jälkeisiin protestointeihin varustauduttiin myös materiaalisesti. Oppositionjohtajat ja heidän läntiset yhteistyötahonsa olivat varautuneet liikehdinnän rahoittamiseen, Maidanin 2014 mukaisesti. EU julkaisi avoimesti taloudellisen tukensa oppositiolle Valko-Venäjän suuntauksen muuttamiseksi. Tukea tuli muualtakin. Yhdysvaltain entisen apulaisulkoministeri Nulandin nimi tuli esille myös Valko-Venäjän tapauksessa. Hänhän esiintyi Maidanin mesenaattina ja kehuskeli silloin dollarimiljardien tuillaan. On vain arvailujen varassa, minkä Valko-Venäjän naapurimaiden pajoissa mielenosoittajille tarkoitettu materiaali oli valmistettu, mahdollisesti jo alkuvuoden 2020 aikana. Ellei sitten jossain kauempanakin. Kaikki oli kuitenkin uutta ja kiitävää. Rahaa oli varmaankin palanut runsain mitoin mielenosoittajien vaatettamiseen ja varustamiseen. Koska valko-puna-valkolippu oli aatteellisesti

Viime vuoden 2020 elo- ja syyskuussa näimme TV:stä ja muista tiedotusvälineistä elävää kuvaa Valko-Venäjän pääkaupungista Minskistä. Menossa oli suuriakin mielenosoituksia, joissa protestoitii presidentinvaalien tulosta ja vaadittiin presidentti Lukashenkon eroa. Mielenosoitukset laantuivat sitten tuloksettomina loppusyksyä kohden. Mielenkiintoa näissä joukkotilaisuuksissa herätti muuan erityispiirre, jonkaalaista ei juuri muualla maailmassa ole esiintynyt vastaavissa tilanteissa. Hyvin pian liikehdinnän alkamisen jälkeen mielenosoittajien käyttöön alkoi ilmestyä jos jonkinlaista punavalkoista rekvisiittaa. Lähes jokaisella oli jotakin henkilökohtaista tai sitten yhdessä kannettavaa. Oli kaikenkokoista toisen maailmansodan natsiaikana käytössä olleen valko-puna-valkolipun versiota – selvästi lähes uunituoreena jonkun tekstiilitehtaan lähettämöstä. Eikä mitään vähäistä määrää. Oli punavalkoista T-paitaa ja muuta vaatetusta, sateenvarjoja, käsivarsinauhoja, banderolleja, plakaatteja, kasseja, pusseja ja kaikkea muuta vähänkin asiaan liittyvää. Värit olivat samat joka tuotteessa. Liikkeellä olleet joukot olivat kuin yhtä punavalkoista massaa. Miten näin oli päässyt käymään?

Kuva: Heikki Mämmikkö

Voitonpäivänä ihmiset osallistuvat Valko-Venäjällä laajaan kansalaismarssiin. Kuvassa eri järjestöjen nuorisoa voitonpäivän marssilla. Kuten Jugoslaviaa, Valko-Venäjää ei ole vielä jaettu läntisille markkinavoimille. Jugoslavian jakamiseksi maa pommitettiin raunioiksi. Näyttää siltä, että Nato ja EU ovat valmiit kaikkiin tekoihin Valko-Venäjän hajottamiseksi. Apua he saavat niiltä, jotka haluavat toisten kustannuksella rikastua.

ja poliittisesti protestien symboleista selvästi tärkein, niin sen historiaa on syytä selvittää tarkemmin.

Lipun syntyvaiheet

Vanhan ajanlaskun mukaan 25.10.1917 Lokakuun vallankumouksen alkaessa nykyisen Valko-

Venäjän alue (suurin piirtein) kuului Venäjän imperiumiin, kuten mm. Ukraina ja Suomikin. Sosialistisen vallankumouksen seurauksena syntyi Neuvosto-Venäjä. Myös nykyisen Valko-Venäjän pääkaupungissa Minskissä pystytettiin neuvostovalta lähes välittömästi Petrogra-

din tapahtumien jälkeen. Petrogradhan oli kaupungin nimenä ajanjaksona 1914-1924. Sitä ennen Pietari (Sankt Peterburg) ja sen jälkeen Leningrad. Nykyisessä porvarillisessa, laajalevikkisessä iltaapäivälehdessä Komsomolskaja Pravdassa (Pietarin painos 9-16.9.2020) kerrottiin, että lipun ”keksijänä” oli ollut keväällä 1917 Petrogradissa opiskellut, puolalainen nuorukainen, Klavdij Duzh-Dushevskij. Juttu oli otsikoitu: ”Sata vuotta sitten valkovenäläisyyttä ei tunnettu”. Valko-Venäjän kommunistisen puolueen sivuilla 21.5.2021 annettiin tieto, että kyseinen opiskelija kuului syntyperäisesti puolalaiseen aatelistöön. Tämä saattaa selittää hänen motiivinsa lipun suunnitteluun ja mahdolliseen käyttötarkoitukseen. Ovathan Puolan perinteiset kansalliset värit olleet punainen ja valkoinen. Olisiko kyseessä ollut puolalainen nationalisti omine tavoitteineen?

Lipun ensimmäinen käyttöönotto

Ensimmäisen maailmansodan ollessa vielä käynnissä Saksa valtasi vuonna 1918 itärintamallaan osan nykyisen Valko-Venäjän aluetta. Lyhytaikaiseksi jääneen miehityksen aikana valkovenäläiset porvarilliset nationalistit pyysivät Saksan suojelusta Neuvosto-Venäjää vastaan. Niinpä synnytettiin ”Valko-Venäjän kansallinen tasavalta”. Sen symboliksi löydettiin jostain puolalaisen opiskelijan suunnittelema valko-puna-valkoraitainen lippu. Saksa hävisi kuitenkin sodan ja antautui ympärysvallalle loppusyksystä 1918. Kansallisen tasavallan aika päättyi tähän. Myös hetken käytössä ollut lippu häipyi historiaan. Valko-Venäjän sosialistinen neuvostotasavalta julistettiin perustetuksi vuonna 1919.

Toinen käyttöönotto

Tämän jälkeen neuvostotasavallassa toimi valtiollisena symbolina useita hieman erilaisia punalippuja aina vuoteen 1941 asti, jolloin Natsi-Saksa valtasi ja miehitti Valko-Venäjän

Valkovenäläiset kollaboraattorit kantavat tilaisuudessaan Hitlerin kuvaa ja valko-puna-valkolippuja toisen maailmansodan natsimiehityksen aikana.

alueen. Valkovenäläisten kollaboraattorien ja natsimiehittäjien toimesta kaivettiin jostain esiin vuonna 1918 käytöstä poistettu valko-puna-valkolippu, joka palvelikin sitten kovaotteista miehityshallintoa aina vuoteen 1944 asti. Saksan peräännyttyä Puna-armeijan tieltä, Valko-Venäjä vapautui ja otti käyttöön kielletyn punalippunsa sirpeinen ja vasaroineen. Vuonna 1951 punalippuun lisättiin vihreää väriä ja kansallinen koristeraita. Tätä sirppi- ja vasaralippua käytettiin sitten aina joulukuuhun 1991 eli Neuvostoliiton hajottamiseen asti.

Kolmas ja toistaiseksi viimeinen kerta

Pinnalle nousseet oikeistovoimat etsivät taas käsiinsä natsiajan päättyessä poistetun valko-puna-valko-symbolin. Presidentinvaalit vuonna 1994 voittanut Lukashenko järjesti kuitenkin kansanäänestyksen maan lipusta. Äänestyksen tuloksena palautettiin käyttöön vanha punavihreä lippu koristeraitoineen. Tosin nyt ilman sirppiä ja vasaraa. Sosialismin tunnus, työläisten ja talonpoikien liitto, ei ehkä sopinut sen hetkiseen tilanteeseen. Sehän on mahdollista lisätä sitten, kun sen aika tulee. Lukashenko oli joka tapauksessa vastustanut Neuvostoliiton hajottamista.

Helsingin sanomat lippu-tietäjänä

Helsingin Sanomien numerossa 26.5.2021 esitetään omia tulkintoja valko-puna-valkolipusta. Länsimielisen oikeisto-opposition mielenosoituksissaan kantamaan lippuun on joissain tapauksissa lisätty myös ratsastajavaakuna. Tästä HS: ”joka ei kuitenkaan koskaan ole ollut osa virallista raitalippua.”

Tähän voi todeta, että ei tietenkään, koska raitalippukaan ei ole koskaan ollut Valko-Venäjän virallinen lippu. Ei ainakaan maailmansotien aikana. NL:n hajotuskin oli laitton, joten lipun käytön virallisuus myös vuosina 1991-1995 oli hyvin kyseenalainen.

Jutun toisessa kohdassa kirjoitetaan: ”Valko-Venäjä käytti puna-valkoista raitalippua kansallislippuna vuosina 1918, 1942-44 ja 1991-95, kunnes itsevaltainen presidentti Aljaksandr Lukashenka vaihtoi maan kansallissymbolit.” Kommenttina tähän sepustukseen viitataan edellä esitettyyn lyhyeen historiikkiin.

Valkovenäläisten laaja enemistö ei halua enää minkäänlaisen valko-puna-valkovaakteen käyttöönottoa muistuttamaan natsimiehityksen ajan traumaista ja kärsimyksistä.

Jaakko Ahvola

Aleksander Lukasenko: Valko-Venäjä joutui lännen hybridihyökkäyksen kohteeksi

Ryanairin koneen pakkolasku Minskiin toukokuun lopussa oli lännen tiedustelupalvelujen tarkoin harkittu provokaatio. Lännen raivon herätti etsintäkuulutetun, neonatsi Roman Protasevitshin pidätys, jota länsi tituleeraa toimittajaksi.

Ryanairin lento Ateenasta Vilnaan sai Hamasilta valheellisen pommiuhkauksen, jossa pommin kerrottiin räjähtävän Vilnan yllä. Sähköpostiviestillä välitetty uhkaus tuli hetkellä, jolloin Ryanairin kone lensi Valko-Venäjän ilmatilaan. Minskin lennonjohto ilmoitti Ryanairin lentäjille pommiuhasta. Parikymmentä minuuttia kestäneiden konsultaatioiden jälkeen Ryanairin kapteeni päätti suunnata lentokoneensa Minskiin Vilnan sijasta. Kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti koneen käännettyä Minskiin lentokentällä valmistauduttiin pelastustoimiin ja konetta lähti saattamaan MiG-hävittäjä ja helikopterit. Valko-Venäjä toimi pommiuhkaustilanteessa ”by the book” eli ohjekirjan mukaisesti.

Etsintäkuulutetut matkustajat

Valko-Venäjän viranomaisilla ei ollut mitään käsitystä lentokoneen matkustajista. Pommiuhkaus vihjasi koneessa olevan Ateenasta, Delfin talousfoorumin osanottajia palaamassa Vilnaan. Protasevitsh tiesi olevansa tyttöystävänsä, Venäjän kansalaisen, Sofia Sapegan

kanssa etsintäkuulutettuja Valko-Venäjällä.

Roman Protasevitsh on amerikkalaisten rahoittaman, väri- ja valkokuusta Valko-Venäjällä ajavan Nexta-järjestön perustaja. Valko-Venäjä luonnehtii järjestöä terroristiorganisaatioksi. Sofia Sapega on ylläpitänyt sivustoa, joka julkaisee Valko-Venäjän sisäasianministeriön työntekijöiden henkilökohtaisia tietoja. Protasevitsh panikoitui kuulutukseen, että kone laskeutuu Minskiin. Kun kone oli laskeutunut ja matkustajat oli siirretty lentokenttäbussiin, joku muista matkustajista otti valokuvan Roman Protasevitshistä.

Kavallus tovereilta

Lentokenttäbussissa otettu kuva Roman Protasevitshistä päättyi 7 minuuttia kuvan ottamisen jälkeen Franak Viačorkalle, joka on Valko-Venäjän varjohallituksen presidenttiehdokas Svetlana Tihanovskajan oikea käsi. Hän tiivittää kuvan englannin kielellä eteenpäin, ja kertoo Protasevitshin joutuneen pidätyksi Minskissä ja että häntä odottaa kuolemantuomio. Protasevitsh itse ei tiedä joutuneensa pidätykseen. Kuva herättää Valko-Venäjän viranomaiset, jotka nyt tietävät, kuka on koneessa.

Franak Viačorka on valkovenäläinen mediaekspertti, joka on valmistanut sekä Yhdysvalloista Washingtonin yliopistosta että Varsovan yliopistosta. Hän on työskennellyt amerikkalaiselle propagan-

daradio Radio Free Europelle ja on niin sanottu demokratia-aktivisti ja Natoa propagoivan Atlantic Councilin jäsen.

Romanin tunnustukset

Roman Protasevitsh on ollut hyvin yhteistyöhaluinen Valko-Venäjän viranomaisten kanssa pidätyksensä jälkeen. Hän sanoo katumansa ukrainalaiseen fasistiseen Azov-pataljoonaan osallistumisestaan. Hän on kertonut Valko-Venäjän väri- ja valkokuusta rahoituksesta ja elämästä Liettuassa ja Puolassa. Liettua ylläpitää Svetlana Tihanovskajaa ja hänen hoviaan. Tihanovskajalla on varaa omaan puvustajaan. Puolassa väri- ja valkokuusta hallussa oleva Valko-Venäjä-keskus on suoraan Puolan pääministerin suojeluksessa. Keskus sai Puolasta yli 11 miljoonaa euroa rahoitusta. EU myönsi välikohtauksen jälkeen heille 3 miljardia euroa ”demokratian” edistämiseen Valko-Venäjällä. Protasevitsh kertoi myös, että Nextan toimituksessa on ovia, jotka olivat kiinni valkovenäläiseltä henkilökunnalta.

Protasevitsh itse luonnehti operaatiota läntisten tiedustelupalvelujen tekemäksi. Hänen mielestään hänen väri- ja valkokuusta-kavereillaan ei olisi ollut rohkeutta riittävästi toteuttaa provokaatiota.

Leena Hietanen

Meksikon vasemmisto voittoon välivaaleissa (1/2)

Paikallisten pelisääntöjen mukaisesti presidenttiä ei saanut suoraan mainita vaalimainonnassa eikä hallitus saanut kampanjoida saavutuksillaan kuin hyvin yleisellä tasolla. Opposition tunnuslause vaaleissa oli ottaa hallitukselta pois kongressin enemmistö. Tavoitetta tuettiin uhkauksella: jos emme ota presidenttiä pois kongressia, hän ottaa meiltä pois koko Meksikon. Valtaa pitävä vasemmisto kuitenkin nautti vaaliurnilla yhä kansalaisten enemmistön tuesta.

Hallituspuolueille torjunta-voitto kongressivaaleissa

Meksikon 300 vaalialueesta (distritos electorales) hallituspuolue Morena voitti 64 ja liittolaisineen Juntos Hacemos Historia 184. Oikeisto-opposition vaaliliitto Va por México PAN–PRI–PRD voitti 65 ja PAN yksin 33 ja PRI 11, kaikkiaan 109. Lopuilla seitsemällä alueella voiton vei Movimiento Ciudadano (MC). Ensiksi mainittu vaaliliitto yhdisti voimansa 183:lla ja toiseksi mainittu 219 vaalialueella.

Kongressin alahuoneen paikoista 300 jaetaan suoralla enemmistövaalilla ja loput 200 paikkaa puolueiden saaman suhteellisen ääniosuuden mukaisesti. Vuoden 2018 vaaleissa Morena sai 256 paikkaa ja sen liittolaiset Partido del Trabajo (PT) 46 ja Partido de Encuentro Social (PES), nykyisin Partido de Encuentro Solidario 21 ja Partido Verde Ecologista de México (PVEM) 11. Niillä oli siis hallussaan perustuslain muuttamiseen vaadittava kahden kolmasosan enemmistö 334 paikan turvin, vaikka varsinaisesti vuoden 2018 vaaleissa se saavutti 308 edustajaa.

Oppositio puolueilla Partido de Acción Nacional (PAN) oli 77 ja Partido Revolucionario Institucional (PRI) 48 ja Partido de Revolución Democrática (PRD) 12 paikkaa. Yhteensä niiden hallussa oli 137 edustajaa, vaikka käytännössä niitä

Jopa brittilehti The Economist oli huolestunut Meksikon demokratiasta. Sen tekemissä tulkinnoissa kansa erehtyi äänestyspäätöksissään vuonna 2018 ja nyt tuo ulkomainen media kehotti toisen maan kansalaisia korjaamaan tilanteen äänestämällä oppositiovoimia. Meksikon sisällä käytiin samankaltainen raju kaksiuukautinen kampanja, jonka aikana oikeisto pyrki kaikin mahdollisin tavoin väheksymään ja kiistämään hallituksen saavutukset sekä esittämään sen historian huonoimmaksi ja vaarallisimmaksi hallitukseksi.

Meksikon vasemmistoryhmät eli hallituspuolue Morena ja sen liittolaiset vihreät (PVEM) ja marxilainen Työn puolue (PT) puolustivat paikkaansa maan johdossa. Hallitusryhmä saa itselleen enemmistön Meksikon kongressin alahuoneesta myös seuraaviksi kolmeksi vuodeksi.

tuki myös MC 25 paikallaan. Neljällä edustajalla ei ollut puoluetta. Meksikon kongressin alahuoneessa oli kaikkiaan kahdeksan puoluetta kolmevuotiskaudella 2018–2021.

Nyt käydyissä kongressivaaleissa Morenan arvioidaan saavan lähes 40 prosentin (39,6 %) kannatuksellaan 190–203 paikkaa, kun sen liittolaiset PT ja PVEM saivat kummatkin 35–41 ja 40–48 paikkaa tai 16,4 prosenttia annetuista äänistä. Vihreä puolue (PVEM) onkin 8,6 prosentin ääniosuudellaan kiistatta vaalien suurin voittaja, koska se ylsi lähes viisinkertaistamaan paikkamääränsä. Morena sen sijaan menettää 53–66 paikkaa, mutta säilyy parlamentin selkeänä ykköspuolueena. Kolmen puolueen koalition paikkamäärä on 265–292, joten sen yhteinen edustajien määrä laskee vaalipiirien suhteellisista äänimääristä riippuen 42–69. Toden-

näköisesti vasemmistopuolueiden yhteisrintama saa itselleen ainakin noin 280 paikkaa.

PAN (22,8 %) kasvattaa paikkamääränsä 29–40 paikalla akselille 106–117 ja PRI (14 %) 15–27 paikalla saaden 63–75 paikkaa ja PRD (2,6%) säilyttää kannatuksensa tai saa jopa yhdeksän paikkaa lisää. Näillä vanhoilla puolueilla on jatkossa 181–213 edustajaa maan kongressin alahuoneessa. Koska ne saavat todennäköisesti noin 200 paikkaa, niiden kannatus kasvaa suunnilleen 60 edustajalla. Niiden todellinen painoarvo on kuitenkin Movimiento Ciudadanon (4,6 %) 20–27 paikan verran kokoaan suurempi. Hallituksen ja opposition välinen paikkajako siis asettuu ensiksi mainitun eduksi 280–220. Opposition vahvisti asemiaan, mutta jäi kauaksi siitä enemmistöstä, mikä antaisi sille enemmistön kongressista

ja sitä kautta mahdollisuuden valtion budjettiesitysten muokkaamiseen.

PES saanee 0–6 edustajaa, mutta jäänee ilman puoluekisteriä. Myös uudet puolueet Redes Sociales Progresistas (RSP) ja Fuerza por México (FXM) pyyhkiytyvät pois puoluekartalta nollalla edustajallaan. Näin varsinaisen eduskuntaryhmän voisi muodostaa vain seitsemän puoluetta, joista kolmea voi pitää liberaaleina ja vasemmistolaisina, neljää taas konservatiivisina ja oikeistolaisina.

Morenan vaikutus aluetasolla kasvaa

Osavaltiotasolla presidentin hallituspuolue Movimiento de Regeneración Nacional (Morena) eteni voittoa voittoon. Pelissä oli kaikkiaan 15 kuvernöörinvirkkaa, joista Morena piti hallussaan vain yhtä Baja Californiassa. Se kuitenkin ylsi voittoon myös kymmenessä muussa osavaltiossa: Baja California Sur, Campeche, Colima, Guerrero, Michoacán, Nayarit, Sinaloa, Sonora, Tlaxcala ja Zacatecas. Yhteensä se otti 11 vaalivoittoa, mutta tämän lisäksi sen liittolaiset Työn puolue (PT) ja vihreät (PVEM) voittivat San Luis Potosissa.

Oppositiovoimien vaalimenestys jäi kohtuullisen vaatimattomaksi. PAN voitti sydänalueellaan Querétarossa ja ylsi PRI:n

nais- ja miesehdokkaiden välinen tasavertaisuus. Vuoden 2021 vaaleissa puolueiden oli ensimmäistä kertaa asetettava yhtä paljon nais- ja miesehdokkaista.

Keskiluokan ja tyytymättömien kapina pääkaupungissa

Siitä lähtien kun pääkaupunki Ciudad de México palasi suorien vaalien aikakauteen 1997, vasemmisto, ensin PRD ja sitten Morena, ovat hallinneet sitä yhtäjaksoisesti niin kaupungin johdon kuin kuntahallinnonkin tasolla. Parhaillaan kaupunginjohtajana toimiva Claudia Sheinbaum Pardo edustaa niin ikään hallituspuolue Morenaa.

Vuoden 2018 vaaleissa Morena sai itselleen 14 kaikkiaan 16:sta pääkaupungin kunnasta, PAN ja PRI kumpikin yhden. Nyt asetelmat kuitenkin vaihtuivat pääläelle ja kunnat jakoutuivat kahteen ryhmään. PAN ja sen liittolaiset PRD ja PRI saivat haltuunsa kahdeksan kuntaa ja PAN yksin vielä yhden lisää. Morenalle on jäämässä kunnanjohtajan pesti vain seitsemään kuntaan, joihin tosin lukeutuu pääkaupungin kunnista selvästi suuriväestöisin Iztapalapa, jossa asuu yli 1,8 miljoonaa henkeä. Xochimilcossa on vielä suoritettava uudelleenlaskenta, koska eroksi muodostui alle yksi prosenttiyksikkö.

Sytä vaalitappioon on et-

Meksikon presidentti Andrés Manuel López Obrador (AMLO) oli ehdokkaana jo vuosina 2008 ja 2012. Hävisi vaalivilpin vuoksi. v. 2012. Valittiin kansan suosikkina 1.7.2018 Meksikon presidentiksi.

ja PRD:n kanssa voittoon myös Chihuahua. MC voitti pohjoisessa Nuevo Leónin tärkeässä osavaltiossa, jossa sijaitsee maan kolmanneksi suurin kaupunki Monterrey. Meksikossa on 32 osavaltiota, joissa 30 käytiin paikalliset kongressivaalit, ja joista Morena voitti 19 osavaltiossa. 2018 se ylsi voittoon 18 paikallistason kongressissa.

Morena hallitsi ennen vaaleja seitsemässä osavaltiossa, mutta nyt sen valta ulottuu ensimmäistä kertaa 17 osavaltioon. PAN liittolaisineen pitää jatkossa hallussa kahdeksaa osavaltiota ja aiemmin kaikissa osavaltioissa vuorollaan hallinnut PRI vain neljää. Movimiento Ciudadano on kahden ison osavaltion puolue ja hallituksen kanssa yhteistyössä olevat vihreät ja marxilainen puolue PT yhden osavaltion ryhmittymä.

Meksikon historia tuntee vain seitsemän vaaleilla valittua naiskuvernööriä ja kaksi väliaikaista kuvernööriä. Pelkästään näissä vaaleissa kuudesta naisesta tuli kuvernööriä. Ennenmin myös pääkaupunki on ollut naisjohdossa, joten nyt maassa nähdään historiallisesti samanaikaisesti seitsemän naisen valtakausi osavaltiotasolla. Jo aiemmin 2018 Meksikon kongressin ala- ja ylähuoneissa saavutettiin

sittävä perinteisesti hyvin vasemmistolaisen ja edistyksellisen pääkaupungin sisäisestä järjestäytymisestä, johon Ciudad de Méxicoa kotinaan pitävä Morena ei ilmeisesti panostanut riittävästi. 3.5. tapahtunut linjan 12 metro-onnettomuus käännettiin opposition politikoinnilla paikallisen vasemmistohallituksen syyksi, vaikka sen tutkinta on kesken. Onnettomuuden taakka painoi 24 vuoden vasemmistovaltaa, johon haluttiin hakea uurnilta muutosta. Niillä alueilla, kuten Tláhuac ja Iztapalapa, missä metrolinja 12 kulkee, kansalaiset luottivat yhä vasemmistohallitukseen, mutta keskiluokkaisemmilla asuinalueilla, joissa metroa käytetään vähemmän, sen 26 ihmisen hengen vaatieneen metro-onnettomuuden poliittinen vaikutus oli suurempi. Pahimmasta metron tapaturmasta sitten vuoden 1975 haluttiin syyttää valtaa pitänyttä vasemmistoa ja mediat ruokkivat tätä käsitystä, jolle ei ole vielä kuitenkaan löydetty todisteita.

Teksti:

Sami Laaksonen
Valtiotieteiden tohtori

Lähteet:

INE, Canal Ocel, La Jornada, Contralínea, Etcétera, La Cámara de Diputados, Conferencia Matutina. - osa 2 seuraavassa numerossa

Nationalismi nousee, mutta millainen nationalismi?

Viime vuosina on ollut nähtävissä nationalismin suosion nousua Suomessa. Mutta millaisen nationalismin? Sellaisenko porvarillisen nationalismin, jolla maailman proletariaatti hajotetaan toisiaan vastaan kilpaileviin ja taisteleviin kansoihin, joita kansainvälinen kapitalistiluokka sitten hallitsee tämän vastakkainasettelun avulla? Toisenkinlaista nationalismia on olemassa, mutta sitä ei tunneta yhtä hyvin, koska siitä on vähemmän kokemuksia.

Se toisenlainen nationalismi on kansan riippumattomuuteen ja vapauteen tähtäävä nationalismia, joka ei perustu muiden kansojen riistämiseen eikä alistu olemaan itse riiston kohteena sen enempää ulkoisten kuin sisäistenkin tahojen toimesta. Tuollainen maan sisäinen riistävä taho olisi lähinnä kapitalistiluokka, joka riistää kapitalistisen talousjärjestelmän puitteissa.

Pohjois-Koreassa harjoitetaan tätä jälkimmäistä nationalismia eli kansan itsemääräämisoikeutta, riippumattomuutta ja vapautta päättää itse oman yhteiskunnan kehityssuunnasta. Länsimaissa nationalismilla taas ymmärretään tavallisesti hiteriläistä nationalismia. Näiden nationalismien eroja on selostettu lyhyesti kirjassa On Nationalism.

Kirjassa Understanding Korea (2) – History (molemmat kirjat ladattavissa <http://www.pohjois->

[korea.com/](http://www.pohjois-korea.com/)) kerrotaan, miten Korea on ollut vuosisatojen ajan naapurivaltojen, useimmiten Japanin, hyökkäyksen ja valloitusyritysten kohteena ja miten korealaiset ovat puolustautuneet – joskus menestyksekkäästi ja joskus häviten.

Vuonna 1910 Korea joutui alistumaan Japanin siirtomaaksi. Korealaisten keskuudessa oli vahvoja nationalistisia ja Japanin vastaisia tunteita. Muuan Kim Hyong Jik (1894–1926) perusti vuonna 1917 järjestön (Korean National Association), jonka pyrkimyksenä oli vapauttaa Korea Japanin siirtomavallasta. Organisaatio alkoi kasvaa ja voimistua. Kim Hyong Jik onnistui vuosia kestävällä työllään muuttamaan Japanin vastaisen kansanliikkeen pelkästä nationalistisesta liikkeestä proletariaatin vapauttamiseen tähtääväksi liikkeeksi ja yhdistämään järjestöjä, jotka olivat taistelleet pirstaloituneina.

Kim Hyong Jik kuoli suhteellisen nuorena näkemättä Korean vapautumista. Mutta hän jätti pojalleen Kim Il Sungille (1912–1994) perinnöksi kaksi pistoolia ja opastuksen siitä, että kunnan vapautustaistelijat taistelee periksiantamatta loppuun saakka ollen valmis jopa kuolemaan nälkään, viluun tai vihollisen aggressioon.

Ajankohtainen kysymys on, voisiko tuollainen Kim Hyong Jikin aikaansaama strateginen suunnanmuutos olla mahdollista meidän nykyisessä Suomessamme. Toisin sanoen olisiko mahdollista kääntää voimistumassa oleva nationalistinen virtaus porvarillisesta nationalismista työväenluokan vapauttamiseen tähtääväksi vapaustaisteluksi? Olisiko mahdollista saada läpi viesti siitä, että kansaa eivät alistu pelkästään maan ulkopuoliset tahot, vaan kapitalistiluokka ylipäätään? Rajojen sulkeminen (kaan) ei riitä kansan vapauttamiseksi, jos maan sisälle jää kansan enemmistöä riistävä kapitalistiluokka hallitsemaan kapitalistisen talousjärjestelmän turvin.

Janne Kejo

Pentti Haanpään tarina

”Pentti Haanpään tarina” -kirja ilmestyi jo vuonna 2013 tekijänä toimittaja ja tietokirjailija Matti Salminen. Se kertoo kirjailijasta, joka havainnoi tarkasti ja kriittisesti omaa aikaansa eikä hetkeksikään hellittänyt puolustamasta vähäosaisten oikeutta ihmisarvoiseen elämään. Suuri osa Pentti Haanpään elämästä ja hänen työstään tulee julki vasta tässä kirjassa, sanoi Matti Salminen. Myös Haanpää-novellikokeelman ja useita esseitä Haanpäästä kirjoittanut kulttuurin moniottelija Erno Paasilinna tajusi asian ytimen: ”Haanpää ei tunne kukaan.”

Vuonna 1905 syntyneen Pentti Haanpään elämäkerta sai ilme-tyessään erinomaiset arvostelut: mielenkiintoisin syksyn kirja, joka on rakentanut tulevalle Haanpää-tutkimukselle vankan kivijalan, ja kääntää virallisen Haanpää-historian ympäri. Kirja on mainio opas Haanpään kirjojen lukijalle.

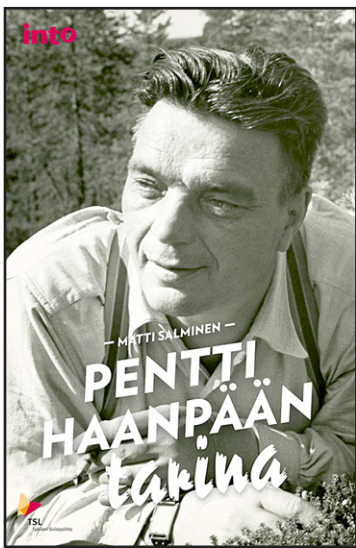
Tamminiemessä huomasin Urho Kekkosen kirjahyllyssä Haanpään kootut teokset, mikä osoittaa myös presidentti Kekkosen arvostaneen kirjailijaa.

Pentti isän Mikko Haanpään vaikutus poikansa kehitykseen on ollut merkittävä. Mikko oli vuosisadan vaihteessa Amerikassa, jossa voittokulkuaan teki yleismaailmallinen sosialidemokraattinen köyhälistöaate tunnuslauseenaan veljeys ja tasa-arvoisuus. Mikko oli myös kylän kynämies ja pätevä hoitamaan erilaisia paperihommia. Hänet nimettiin Piippolan kunnallislautakunnan puheenjohtajaksi, joka sai työstään palkkaa. Pentin lukuharrastuksiin vaikutti myös isänsä kirjakauppa ja kirjasto. Päiväkirjamerkintöjen mukaan Pentti luki parikymppi-senä Dostojevskin Rikoksen ja rangaistuksen sekä Jack Londonin Rautakoron, jonka hän luki useita kertoja elämänsä aikana. Englantia Pentti opiskeli kirjeopiston kursseilla, sa-

moin filosofiaa.

Lahjakkaat kynäilijänuorukaiset Pentti Haanpää ja Toivo Pekkanen huomattiin 20-luvun lopulla, jolloin Arbetarbladetin kirjallisuusarvostelija Elmer Diktonius kirjoitti, että kansan syvistä riveistä nousseet kirjalliset tähdet ovat todellista taidetta luovia teknillisellä valmiudella varustettuja kirjailijoita. Vuoden 1928 loppuun mennessä 23-vuo-

**Matti Salminen
Pentti Haanpään tarina
Into kustannus 2013
304 sivua**

tias Haanpää oli kirjoittanut jo neljä julkaistua teosta ja lukuisan määrän novelleja.

Suomi oli kovaa vauhtia oikeistolaistumassa, kun nouseva lapuanliike sai tehdä mitä tahtoi, ja tämä näkyi myös kustannusallalla. Haanpää oli merkitty mies oikeistopiireissä Kenttä ja kasarmi -kirjan ilmestymisen jälkeen. Kustannustoimittaja Eino Kauppinen yritti karsia Haanpään tekstejä, joissa tekopyhä kirkko, lapualaisuus ja julkea porvarillisuus saivat kyytiä. Haanpään novelleja ja muita kirjoituksia julkaistiin monissa aikakausi- ja sanomalehdissä sekä mm. Kansan joulu -lehdissä. Usein ne olivat aiheiltaan osia suunnitteilla oleviin kirjoihin. Kesällä 2011 TV1:n ohjelmassa oli esillä Haanpään Noitaympyrä. Kirjailijat Anna Kortelainen ja Juha Hurme arvioivat teosta. Hurme tuntee Haanpäänsä hyvin, kirjoittaa Matti Salminen ja kertoo silloin kuulleen yhden parhaimmista Haanpää-määritelmistä ”Pessimistinen humoristi”, ja Hurme näkee myös Noitaympyrän todellisen viestin: taloudelliset intressit polkevat humanistiset intressit alleen.

Ilmeitä isänmaan kasvoilla -kirja oli valmis jo vuonna 1933, mutta Haanpää palasi kirjamarkkinoille vasta kaksi vuotta myöhemmin Erkki Valan Kirjailijain kustannusliikkeen avustuksella. Haanpää kirjoitti päiväkirjaansa myös erittäin mielenkiintoiset essee, ”Hämäräin miesten kirjeet”, joissa kohteeksi joutuvat Suomen Pankin johtaja Risto Ryti ja IKL. Pankki ja vientiteollisuus eivät näe pulaa olevankaan, mutta mitä sanonee talonpoika, jonka metsät ja maat ovat menneet tai menemäisillään, mitä työläinen, joka nylkee paperipuita kympin päiväpal-

koilla? Haanpää teki myös todella mielenkiintoisen havainnon: Neuvostoliiton aloittamat suomalaissukuisten heimokansojen siirrot alkoivat vasta sen jälkeen, kun Suomessa oli alettu huutaa täyttää kurkkua rajaa Uraliin. ”Hämäräin miesten kirjeet” eivät tulleet julkisuuteen Pentti Haanpään elinaikana. Sananvapautta rajoittavien lakien perusteella kirjoitettujen julkaiseminen olisi vienyt Tammisaaren vankilaan siellä jo olevien muutaman sadan poliittisen vangin seuraksi.

Isännät ja isäntien varjot ilmestyi vuoden 1935 lopussa. Suomen Sosialidemokraatin arvostelija Kaisu-Mirjami Rydberg tiesi, mistä kirjasta kertoo. Arviolta 15 000 maatilaa joutui lamavuosina huutokauppasasaran alle, ja yksi pahimmin kärsineistä alueista oli juuri Keski- ja Pohjois-Pohjanmaa. Runoilija Arvo Turtiainen sanoo Haanpään kertovan maaseudusta, jossa talonpojan nurkkakivet liikahtelevat, isäntämiehet, jotka nälänkuoliaalla konnaan ansaitsevat laihaa leipäänsä paisuvien ja kukoistavien, heidän äskeisiä metsiään parturoivien tukkiyhtiöiden palveluksessa. Helsingin Työväen Näyttämö esitti Arvo Turtiaisen ohjaaman Isännät ja isäntien varjot näytelmän marraskuussa 1936. Yllätys oli, että näytelmää esitettiin myös New Yorkin amerikkansuomalaisten näyttämöllä, vieläpä Harlemissa.

Kirjailija työssään mahdollisesti mökillään Isolla Lamujärvellä tai kodissaan Piippolan kirkolla.

1940-luvun loppupuoli oli Pentti Haanpään juhlaa. Uuteen 40-luvuaikakauslehteen Arvo Turtiainen kirjoitti vuosikymmenen alun tuotannosta: ”Haanpää, jos kukaan, on kirjailija, jonka sanottava kasvaa välittömästi parhaillaan eletävästä ajasta ja sen tapahtumista.” Pentti Haanpää näki pidemmälle kuin yksikään muu aikansa suomalainen kirjailija. Hän teki sen katsomalla kriittisesti ympärilleen. Haanpää sai kunnia-paikan suomalaisessa kirjallisuudessa. Mutta mistä? Kansankuvauksesta, ei yhteiskunnallisten totuuksien paljastamisesta. Arvo Turtiainen sanoi hautapuheessaan, Pentti Haanpää ei ole kuollut, hän elää. Jos tahdotte todisteita siitä, niin ottakaa mikä tahansa hänen teoksistaan ja alkakaa lukea. Kuulette hänen värikkään, notkean, perisuomalaisen sanansa, hänen kuumen, verevän naurunsa. Pentti Haanpää elää.

Elina Tala

Katso myös Kansan ääni 5/2013 sivu 11. Linkki: www.kansanaani.net

300 VUOTTA UUDENKAUPUNGIN RAUHASTA

Tänä vuonna tärkeän näkökulman rauhan kysymykseen tarjoaa se, että 30.8.1721 tulee tasan 300 vuotta siitä, kun Suuren Pohjan sodan päätteeksi solmittiin Uudenkaupungin rauha. Tämä Ruotsin ja Venäjän välillä solmittu rauha on merkittävimpiä rauhansopimuksia Euroopan historiassa ja kansainvälisestikin tunnettu.

Ennen sitä oli paljon sotia ja myös rauhan sopimuksia, kuten myös sen jälkeen. Viimeinen sodista silloisista oli Suomen sota 1808-1809 päättyen Haminan rauhaan 17. syyskuuta 1809, jolloin Suomi siirtyi autonomiseksi osaksi Venäjää. Tämän jälkeen Norja siirtyi osaksi Ruotsia.

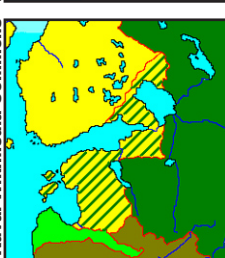
Tästä seurasi 130 vuoden ajanjakso talvisodan alkuun 30.11.1939 asti, jolloin Suomi ei ollut sodassa Venäjän tai Neuvostoliiton eikä minkään muunkaan maan kanssa. Tämä oli pitkäaikaisin rauhan jakso Pähkinäsaaren rauhan (1323) jälkeen, ettei Suomen ja Venäjän välillä ollut sotia. Suomen itsenäistymisen jälkeen käyty kansalaissota ei ollut maiden välinen sota, eivätkä sellaisiksi muuttuneet ns. heimodat 1919, joissa oli yrityksiä liittää Itä-Karjalan alueita Suomeen.

Seuraava sota itsenäistyneen Suomen ja Venäjän (Neuvostoliiton) välillä oli talvisota 30. marraskuuta 1939 – 13. maaliskuuta 1940 ja sen perään ns. jatkosota 25. kesäkuuta 1941 – 19. syyskuuta 1944. Tämän päätti väliaikainen Moskovan sopimus 19. syyskuuta 1944, joka oli samalla Suomen ja Britannian välisen rauhansopimus, ja sitten Pariisin rauhansopimus 10.2.1947. Sodan päättymisestä 19.9.1944 alkanut rauhan aika on kestänyt 77 vuotta kolmen sukupolven ajan. Samalla on muodostunut molempia,

Suomen sekä Venäjän kansoja yhdistävä tahtotila, ettei koskaan enää sotaa maidenme välillä.

Ilmeinen johtopäätös historia on, että sotien syy ei ole ollut koskaan suoraan Suomen ja Venäjän suhteissa. Sodat ovat aina kietoutuneet, tavalla tai toisella, suurten valtojen keskinäisiin suhteisiin, jotka ovat sitten heijastuneet Pohjolaan. Siksi Suomen etu on vaalia Suomen ja Venäjän hyviä rakentavia suhteita ja samalla edistää liennytystä ja hyviä suhteita Euroopan, Amerikan, Aasian ja muiden maanosien maiden kesken sekä EU:n ja Venäjän kesken. Se tarkoittaa, että kun erimielisyyttä, ristiriitoja ja konflikteja syntyy, etsitään ja tuetaan keinoja niiden ratkaisemiseksi ja kansainvälisen yhteistyön rakentamiseksi eroista huolimatta, joita väistämättä on ja tulee olemaan. Suomi ja Venäjä voivat samalla edistämällä yhteistyötä pienen ja suuren maan välillä, rakentaa esimerkkiä suhteiden perustan luomiselle laajemmin pienten ja suurten maiden välille ja Euroopassa Venäjän ja EU-maiden ja EU:n välille.

Taloudelliselta- ja kansalaisten kannalta Suomen ja Venäjän suhteilla on tärkeä merkitys. Niinäkin vuosisatoina, kun oli sotia tai muita ristiriitoja, on kaupankäynti ja muu yhteistyö edistänyt hyvinvointia rauhanjaksoi-

Uudenkaupungin rauhassa Ruotsi menetti suurvallan asemansa ja joutui luovuttamaan Venäjälle Inkerinmaan, Viron ja Liiwinmaan (Alempi kuva). Lisäksi Ruotsi menetti Pietarista pohjoiseen ylemmän kuvan mukaisen vihreän alueen sekä Turun rauhassa v. 1743 kuvan mukaisen keltaisen alueen. Jo silloin Ruotsin ja Venäjän raja Pietarin luoteispuolella noudatteli lähelle Suomen ja Venäjän nykyistä rajaa (KÄ/toim.).

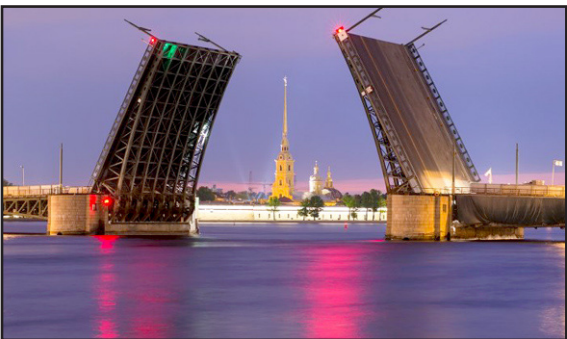
na. Maamme autonomia-ajan alussa luotiin Suomen monet valtiolliset laitokset. 1860-luvulta alkaen käynnistyi Suomen teollistumisen aika-kaus. Sortovuosiksi Suomessa kutsutun ajanjakson perään Suomeen saatiin yleisellä ja yhtäläisellä äänioikeudella valittu eduskunta sekä miesten ja naisten yhteinen äänioikeus kolmantena maana maailmassa ja ensimmäisenä Euroopassa naimen valittiin ensimmäisen kerran maailmassa eduskuntaan Suomessa.

Negatiivista suomalais- ja karjalaistaustaisen väestön osalta oli Uudenkaupungin rauhan jälkeen käynnistynyt lahjoitusmaajärjestelmä Venäjään Uudenkaupungin ja sitten Turun rauhassa liitetyillä al-

ueilla. Se oli vastaava kuin isossa reduktiossa 1600-luvun lopulla Suomesta lakkautettu läänitysjärjestelmä, mutta viljelijöiden kannalta tiukemmin ehdoin, ei kuitenkaan maaorjuusjärjestelmän tavoin. Se lakkautettiin vuoden 1867 säätyvaltiopäivien tuloksena antamalla talonpojille maanluonastusoi-keus, jonka keisari Aleksanteri II hyväksyi säätyjen alun perin talonpoikaissäädyn esityksestä.

Toisen maailmansodan jälkeen, vaikka käyty sota seurauksineen vaikutti ja vaikuttaa vieläkin ihmisten suhtautumiseen, saatiin raskaiden sotakorvausten jatkeeksi käyntiin taloudellinen yhteistyö, joka merkittävästi edisti Suomen teollistumista ja työllisyyttä. Suomen Venäjä-viennin alamäki Ukrainan kriisistä vuodesta 2014 alkaen on yksi vaikea vaihe taloussuhteidemme historiassa.

Suomen kannalta on hyväksi edistää Suomen ja kaikkien Euroopan maiden, mukaan lukien Venäjän kanssa rakentavia taloudellisia yhteistyösuhteita ja muuta yhteistyötä

Suuressa Pohjan Sodassa ja Uudenkaupungin rauhassa ratkaistiin todellakin paljon. Silloin pysäytettiin Ruotsin laajeneminen sotilaalliseksi maailmanvallaksi ja Venäjä varmisti pääsynsä Itämerelle. Uudenkaupungin rauha loi sen tilanteen, joka turvaa rauhan tänäänkin. Monessa mielessä työ rauhan puolesta samaistuu Uudenkaupungin rauhan tulosten säilyttämiseen. Kuvassa symbolinen näkymä Pietarista, joka perustettiin v. 1703. Siltojen taustalla näkyy Pietari-Paavalin linnoitus, joka myös perustettiin 1703. Edellisenä vuonna perustettiin Laatokan rannalle laivatelakka (”Lotinanelto”), josta nopeasti laskettiin vesille 28-tykkinen fregatti Standard. Kaikkiaan lotinanpellossa valmistettiin lähes 600 alusta. Tämä osoittaa, että Suuren Pohjan sotaan osattiin valmistautua (KÄ/toim.).

kuten kulttuurin, tieteen, matkailun ja ympäristöasioiden alueilla.

Uudenkaupungin rauha 300 vuotta sitten on eräs historian taitekohta, jonka kautta on mahdollista käsitellä Suomen ja Venäjän suhteiden historiaa ja tulevaisuutta siten, että yksittäiset tapahtumat ja ajanjaksot voidaan tarkastella laajemmassa yhteydessä ja ymmärtää syvemmin. Uusikaupunki juhlistaa tapahtumaa monin eri tavoin ja haluaa tulla tietoisuuteen rauhan kaupunkina.

Pekka Tiainen 1.5.2021
Valtakunnallisella Punaisten muistomerkillä Helsingin Eläintarhassa

Historiallisen materialismin perusteista (6/3)

KÄ:n numerosta 5/19 olemme julkaisseet artikkelisarjaa, joka muodostaa pohjan aineistoksi historiallisen materialismin perusteiden opiskeluun. Kirjoitukset perustuvat Kommunistien liiton ja DSL:n ”Marxilaisen pyhäkoulun ja -lauantaitiimin alustuksiin.” KÄ5/19 ingressissä sanoimme työväenliikkeen hajaannuksen yhdeksi perussyksi, että meiltä puuttuu yhtenäinen suuntaa luova tieteellinen maailmankatsomus. Marxilaista maailmankatsomusta ei ole päivitetty vastaamaan tieteen uusiin saavutuksiin. KÄ 3/18 artikkelissa ”On palattava Marxiin ja Leniniin” torjuimme väitteet, että materialistinen historiankäsitys olisi marxilaisuudelle vieras näkökanta. Tarvitsemme dialektisen- ja historiallisen materialismin opintoaineiston, jossa huomioidaan tieteen saavutukset ja osoitetaan tieteellisen maailmankatsomuksen merkitys työkansalle. Nyt olemme julkaisseet luonnokset historiallisen materialismin perusteiden viiteen ensimmäiseen lukuun. Oheinen kirjoitus on feodalistista yhteiskuntaa käsittelevän 6. luvun kolmas osa: Feodalismi Arabian, Skandinaavian, mongolien ja Venäjän valtiopiirissä. KÄ:n seuraavassa numerossa 4/2021 käsittelemme kapitalismin syntyyn johtaneita yhteiskuntakehityksen lainalaisuuksia ja kapitalismin merkitystä maailmassa.

6. Feodalistinen tuotantotapa [osa 3]

6.20 Feodalismien aika arabien ja mongolien alueilla sekä Skandinaaviassa ja Venäjällä.

Maantieteellisen sijaintinsa vuoksi mongoli- ja arabikansojen, skandinaavien ja myös Venäjän alueella tuotantovoimien kehitys oli alussa hitaampaa kuin Euraasian viljavimmilla alueilla. Varhainen luokkayhteiskunta näillä alueilla muodostui ympäröiviä alueita myöhemmin. Feodalistiseen laajentumisketjuun herättiin siinä vaiheessa, kun lähinaapureiden piirissä olivat muodostuneet feodalistiset tuotantosuhteet ja feodaaliset valtioryhmittymät, -ruhtinaskunnat yms. kävivät keskinäistä kamppailua vallasta.

Vaikka mongolikansojen ja arabikansojen alueilla tuotantovoimat eivät olleet verrattavissa ympäröivien alueiden tuotantovoimien tasoon, oli heille mahdollista laajentaa alueitaan naapurikansojen alueille, joita heikensi feodaalinen pirstoutuneisuus. Varsinkin arabi- ja mongolikansoilla oli yksi etu naapureihin nähden. He kykenivät muodostamaan ratsuväkeen perustuvan nopeasti liikkuvan sotavoiman. Laajentumiskampanjat kävi mahdolliseksi, kun omat tuotantovoimat tuottivat lisätuotetta sen määrän, mikä tarvittiin yhteiskunnan välttämättömän infrastruktuurin rakentamiseen ja sotavoiman luomiseen.

He eivät kuitenkaan kyenneet luomaan valloittamilleen alueille tarpeeksi kehittyneitä tuotantovoimia ja pysyviä valtioita. Ison armeijan ja jatkuvien sotien ylläpito perustui väestön ja etenkin valloitetujen alueiden alkuperäisen väestön säälimättömään verotukseen ja edellytti jatkuvaa laajentumista. Kun se mahdollisuus oli käytetty loppuun, kykenivät heidän alistamansa kansat palauttamaan vallan takaisin alkuperäisille valloille.

Arabien, mongolien ja skan-

dinaavien vaikutus maailman kehitykseen oli hyvin suuri. Historiallisesti lyhyessä ajassa he nostivat kansoja sukyhteisöstä suoraan feodalistiseen kehitysvaiheeseen.

Myös Skandinaviassa kehitys noudatteli samoja piirteitä kuin arabien ja mongolien alueilla. Kun maanviljelystä kehittämällä kyettiin tuottamaan lisätuotetta, ymmärsivät paikalliset suurmaanomistajat, että pelkästään maanviljelyä kehittämällä omaisuuksien kasaaminen tapahtuu hitaasti.

Siksi suuntauduttiin rosvo- ja kauppareille (viikinkiretket), jotka ulottuivat pitkälle Venäjälle, Bysanttiin, Välimerelle Pohjanmeren ja Britannian rannikolle sekä Pohjois-Atlantin saarille. Matkoillaan Viikingit vaikuttivat alueelliseen kehitykseen, paikallisten valtiopiirien välisessä välittelyssä ja muodostivat jopa alueellisia ruhtinaskuntia.

6.21 Feodalismi arabialaisen kulttuurin piirissä

Arabien alueilla muodostui feodaalinen valtakunta 600-700 -luvulla. Aavikoilla ja aroilla asuvat beduiiniheimot olivat paimentolaisia. Heille oli muodostunut varhainen luokkayhteisö ja sukuylimystö, joka omisti suuria karjalaumia. Sitä vastoin köyhä väki ei omistanut mitään, vaan palveli sukuylimystöä. Beduiinit kasvattivat kameleja, lampaita ja hevosia. Hedelmällisillä alueilla viljeltiin maata ja kasvatettiin hedelmäpuita.

Punaisen meren rannikkoa pitkin kulki 11:llä vuosituhannella vilkas karavaanitie Bysantista ja Persiasta Afrikkaan ja Intiaan. Sen varrella sijaitseville keitailla oli muodostunut joitain kauppakaupunkeja mm. Medina ja Mekka. Bysantin alueelle alkoi 6.vuosisadan lopulla siirtyä slaavilaista väestöä. Samaan aikaan Bysantissa orjat ja kolonnit alkoivat kapinoida. Myös beduiinit alkoivat kapinoida sukuylimystöään vastaan. Tässä vaiheessa ara-

biheimojen ylimystö näki välttämättömäksi yhdistyä kapinoivia kansalaisiaan sekä Persiaa ja Bysanttia vastaan, jotka pyrkivät hallitsemaan kauppateitä Intiaan.

Beduiiniheimoilta oli silloin omat heimouskontonsa. Arabilaisen sukuylimystön tavoitteita palvelemaan soveltui v. 610 Muhamedin saarnaama islamilainen ajatusmalli, jonka avulla arabilaiset heimot saatiin yhdistymään yhteisen arvomaailman ja feodalistisen luokkavaltion alaisuuteen. Arabit saavuttivat nopeasti menestystä, koska heidän naapurinsa Bysantti ja Iranin keisarikunta olivat heikentyneitä keskinäisten sotien seurauksena. Noin v. 650 arabit olivat valloittaneet Bysantin maakunnat Syyrian ja Egyptin sekä Iranin keisarikunnan. Vuonna 711 arabit ylittivät Gibraltarin salmen ja valloittivat länsigoottien hallussa pitämän Pyrenneiden niemimaan (Espanjan). Idässä arabit etenivät Keski-Aasiaan saakka.

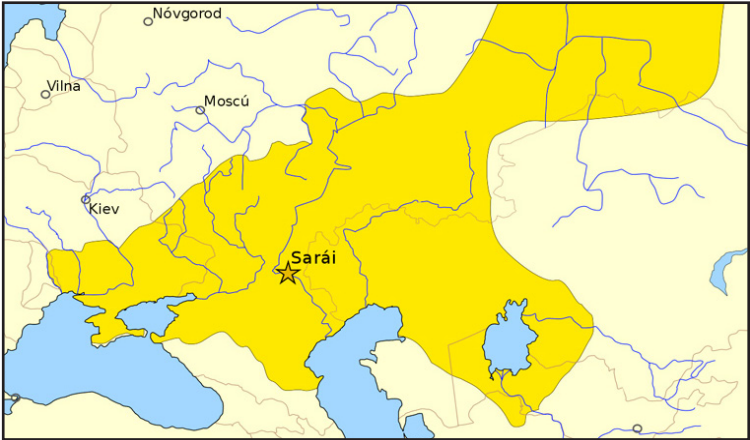
Arabit muodostivat feodalistisen arabialaisen Kalifikunnan, jossa kalifit ja ylimystö omistivat kaiken maan, joilla työ- ja muuta veroa maksavat talonpojat elivät. Kalifikunnassa työskenteli myös orjia, joilla suoritettiin raskaimmat työt, kuten malmien louhinta ja kastelukanavien kaivaminen. Talonpojan asema oli riippuvainen vedestä ja kanavia saattoivat kaivattaa vain orjia omistavat ylimykset ja valtio. Tämä voimisti talonpojan feodaalista riippuvuutta feodaaliherrasta.

Jatkuvat valloitusodot, feodaalimistajien ylellinen elämä ja alistettujen kansojen hallitseminen voimistivat väestön riistoa ja verorasitusta. Kalifikunnan kaupungeissa kukoistivat käsityöammatit ja kauppa kehittyi merkittävästi. Arabit tekivät kauppamatkoja Länsi-Euroopan kaupunkien saakka. Raskaan feodaalisen verotuksen johdosta talonpojat ja paikalliset ylimykset alkoivat kapinoida arabialaisia valloittajia vastaan. Kalifikunta alkoi rakoilla jo vuoden 750 vaiheilla. Se oli liian suuri monikansallinen ja monikulttuurinen alue hallittavaksi.

Arabialainen kalifikunta hajosi useaksi feodalistiseksi hallintoalueeksi, joista merkittävin oli Bagdadin kalifikunta (Abbasidien dynastia t. bagdadin kalifit). Bagdad muodostui Etu-Aasian voimakkaimmaksi kaupungiksi, jonne kauppiat tulivat mm. Intiasta, Kiinasta ja Venäjältä saakka. Arabialaiset olivat hallitsemillaan alueilla valloittajia ja sorsivat varsinkin reuna-alueilla väestöä ankarasti. Varsinkin Keski-Aasian ja Kaukasian alueilla puhkesi isoja kansankapinoita feodaalien riistoa vastaan. Hajaannusta edisti se, että feodaalimistajat rikastuivat nopeasti ja pyrkivät itsenäistymään keskusvallasta. Tämä kehitys heikensi myös Bagdadin kalifikuntaa. Se hajosi lopullisesti, kun turkmenilaiset heimot Keski-Aasiassa muodostivat laajan Seldzukien islamilaisen valtion, joka valtasi Bagdadin v. 1055. Myös tämä valtio alkoi hajota nopeasti itsenäisiksi ruhtinaskunniksi 1100-luvulla.

6.22 Mongolien maailmanvalta

Mongolien heimot vaelsivat Sisä-Aasian ylätasangoilla ja aroilla kasvattaen mm. nautoja, lampaita ja hevosia. He viettivät liikkuvaa paimentolaiselämää ja kuljettivat kar-

Kultaisen Ordan hallintoalue vuonna 1389, ennen Tokhtamysh-Timurin sotaa. Silloin Timur Lenk auttoi Tokhtamyshiä (Tsingis Kaanin pojan pojan poika) ottamaan vallan Valkoisessa Ordassa. Timurin avulla Sarai hävitettiin v. 1395. Sen jälkeen lopullisesti yhdistettiin Valkoinen ja Sininen Orda. Syntyi kultainen Orda, joka hajosi 1440 kahdeksaan erilliseen kaanikuntaan. Kuvassa ilmenee, että Venäjän ruhtinaskuntia ei liitetty Ordaan, vaan ne olivat Ordan vasalleja ja keräsivät veroa Ordalle.

jansa ohella mukanaan asumuksen (jurtat) ja kaiken omaisuutensa. Mongoleilla oli hyvin lujat suku-yhteydet. Jo 1000-luvulta tultaessa heidän keskuudessaan oli siirrytty varhaiseen luokka-yhteiskuntaan. Suku-ylimykset (ruhtinaat) omistivat isoja karjalaumia sekä laidunmaita. Muut suvun jäsenet tekivät työtä sukuylimystölle. Siinä vaiheessa kun feodaalinen kehitys synnytti maailmassa ruhtinaskuntien ja valtioiden välille sotia, alkoivat mongolien ruhtinaat kehittää omia laajentumissuunnitelmiaan.

Mongolien ylimystön kokous valitsi v. 1206 Ruhtinas Temutšinin ylikaaniksi, joka otti nimekseen Tsingis kaani. Hän yhdisti mongolien heimot. Perinteisestä mongolien taistelutaktiikasta kehitettiin ratsuväkeen perustuva nopealiikkeinen isolla armeijalle sopiva taktiikka. Aloitettiin valloitusodot. Ensimmäisenä ”yhdistettiin” Etelä-Siperian mongolien heimot, jonka jälkeen vallattiin Pohjois-Kiina (Peking). Seuraavaksi vallattiin Keski-Aasia ja ryöstettiin alueen kaupungit. Keski-Aasiasta käsin osa mongolien sotavoimasta marsi länteen (tunnusteluretki), jossa Asovanmereen laskevalle Kalka-joella 31.5.1223 käydyssä taistelussa yhdistyneet Venäjän ruhtinaat liitolaistuneen kärsivät murskatappion.

Tsingis kaanin kuoleman (1227) jälkeen valtakunta jaettiin hänen neljälle pojalle. Heistä Jotši oli kuollut, joten kaukaisimmat alueet valtakunnan keskukselta lännessä saivat hänen poikansa Batu (Sininen- t. Itäinen Orda) ja Berge (valkoinen- t. Läntinen Orda). Batu jatkoi Euroopan valloitusta ja johti mm. Krimin valloitusta v. 1135. Tämän jälkeen Batu johti armeijansa Volgalle (130 000 sotilasta) ja tuhosi asutukset Volgan varrella ja alkoi sen jälkeen alistaa Venäjän ruhtinaskuntia.

Vain Novgorod säästy, koska sitä suojaivat ympärillä olevat sankat metsät ja suot. Novgorod ja Pihkova joutuivat maksamaan mongoleille lunnaita ja Batun sotajoukot kääntyivät v. 1240 etelään ja tuhosivat Kiovan. Tämän jälkeen he pyrkivät saavuttamaan ”suuren meren” (valloittamaan Euroopan) ja hyökkäsivät kolmessa ryhmässä länteen. He etenivät Puolaan sekä Unkariin ja löivät saksalaisen ritarikunnan joukot. Suurkaanin kuolema v. 1241 keskeytti suunnitelmat läntisen Euroopan valloittamisesta, koska mongolitavan mukaan Batun oli pakko lähteä valit-

maan uutta kaania Batu perusti valtakunnan pääkaupungiksi Sarain v. 1242 Volgalle n. 120 km. Astrahanista pohjoiseen. Batun kuoleman jälkeen v. 1255 hänen veli Berge yhdisti Itäisen- ja Läntisen Ordan ja muodostui Kultainen Orda. Sarai oli 1300-luvulla Euraasian suurin, puolen miljoonan asukkaan, kaupunki. Kultaisen Ordan armeijassa oli 300 000 sotilasta.

Orda menetti nopeasti siteensä mongoliperinteeseen, vaikka valtakunnan hallitsija ja tärkeimmät virkamiehet valittiin mongolien keskuudesta. Ordan alueella paikalliset ruhtinaskunnat olivat lähinnä Ordan vasalleja t. ”liittolaisia”. Venäläiset, armenialaiset, krimiläiset yms. ”vasallivaltiot” maksoivat Ordalle veroa. Laajassa valtakunnassa asukkaisiin kohdistui moninkertainen feodaalinen riisto. Feodaalinen hallinto keräsi talonpojilta ym. veron paikallisiin tarpeisiin ja myös Ordan kassaan.

Sitten v. 1340 musta surma heikensi Kulista Ordaa ja heti sen jälkeen se ajautui laajoihin sisällissotiin. Myös Dneprin alajuoksulla alueita siirtyi Liettuan hallintaan. Silloin Moskova ja Astrahan pyrkivät irtaantumaa Kultaisesta Ordasta ja ruhtinas Dimitri Donskoin kokoamat joukot voittivat tataarien joukot v. 1380 Kulikovan taistelussa ja lopettivat veron maksun Ordalle. Kultainen Orda kuitenkin kosti tämän ja Moskova hävitettiin v. 1382 ja Moskova joutui vielä maksamaan veroa Ordalle lähes 100 vuotta. Lähes lopullisen kuoliniskun Orda sai, kun Timur Lenkin armeija v. 1395 löi Kultaisen Ordan joukot ja hävitti pääkaupungin Sarain. Orda hajosi 1440-luvulla kahdeksaan erilliseen kaanikuntaan. Krimin kaanikunnan joukot tuhosivat v. 1502 Sarain uudelleen ja v. 1552 Moskovan Venäjä otti haltuunsa Kazanin kaanikunnan ja sen jälkeen v.1556 Astrahanin kaanikunnan ja sen pääkaupungin.

6.23 Venäjän kehitys feodaalivaltioksi

Venäjällä yhteisöjärjestelmän hajoessa syntyi varhainen luokkayhteiskunta (patriarkaallinen orjuus). Mutta kehitys ei kulkenut orjanomistuksellista vaan feodalistista tietä. Itäslaavien alueella muodostui iso slaavien alue, joka ulottui lännessä Karpaatteihin, pohjoisessa Laatokkaan, idässä Don-jokeen ja etelässä Mustaan Mereen. Pääkaupungiksi muodostui Kiev (Kiova). Muinainen Venä-

Historiallisen materialismin perusteista (6/3)

Jatkoa sivulta 14

jä joutui torjumaan rajoillaan myös ulkoisia paimentolaisheimoja. Germaaniensa tapaan slaavilaiset heimot hyökkäsivät Roomaa vastaan III vuosisadalla ja taistelivat Mustan meren rannikon kaupunkien vapauttamiseksi. Siirtyminen alkukantaisesta yhteisöstä feodalismin tapahtui Venäjällä silloin, kun Länsi-Euroopassa orjanomistusjärjestelmä oli jo kaatunut. Bysantin vaikutuksesta Venäjä kääntyi kristinuskoon, koska se palveli parhaiten voimistuvan feodaaliylimystön valtaa. Venäjällä vanhimmat, heimoruhtinaat ja kirkko anastivat maan ja riippumattomat talonpojat joutuivat maanvuokraajiksi, maaorjuuteen.

Itäslaavit muodostivat 800-luvulla suuren valtion, jonka pääkaupunki oli Kiev ja 1000-luvulla Venäjä jakaantui feodalistiselle yhteiskunnalle tyypillisiin ruhtinaskuntiin, jotka kilvoittelivat vallasta. 600-luvun vaiheilla entinen Itä-Rooma (Bysantti) oli menettänyt jo suurimman osan alueistaan.

Venäjällä varhainen luokkayhteiskunta alkoi syntyä 1. vuosituhannella ja 700-800 -luvulla oli muodostunut suku-ylimystö. Alkoivat muodostua ruhtinaskunnat ja köyhä maaton väestö joutui alistumaan feodaaliseen riistoon. Ruotsalaiset viikingit alkoivat saapua ryöstöretkilleen 800-luvulla. Samalle ajalle ajoittui kilpailu alueiden herruudesta ja heimojen johtajuudesta. Kronikoiden mukaan viikinkipäällikkö Rurik saapui Venäjälle v. 862 ja sai haltuunsa heimopäällikköiden keskinäisten taistelujen jälkeen paikallisen Novgorodin johtajuuden ja asettui nykyisen Novgorodin kuppeeseen Rurikinlinnaan. Novgorodin kaupunkia ei silloin vielä ollut. Rurikin kuoleman (v. 879) jälkeen seuraaja Oleg sai hallintaansa Kiovan ja muodosti siitä hallintaa alueensa pääkaupungin. Olegin seuraaja Rurikin poika Igor yritti hyökätä Bysanttiin. Hyökkäys epäonnistui ja sen jälkeen Kiovan

Tällä aukealla keskustellaan marxilaisesta yhteiskuntateoriasta. Historiallisen materialismin osalta kehitämme ja testaamme tulevan opintomateriaalin sisältöä. Kritisoikaa, kommentoikaa ja kirjoittakaa.

KATRIINA LEHTO-BLECHERT: Tulisielut: tarina Ulrike Meinhofista, Andreas Baaderista ja Joschka Fischeristä(into, 2021)

Tässä on aiheeltaan mielenkiintoinen ja lukemisen arvoinen kirja. Kyse on paljolti ns. hullusta vuodesta 1968, ja sen jälkeisestä ajasta, jolloin etenkin opiskelijapiireissä ajateltiin yhteiskunnallisen muutoksen olevan mahdollista. Kun sanat eivät valtaapitäviin tuntuneet tehoavan, osa opiskelijoista useissa eri maissa perusti pieniä aseellisia ryhmiä vaatimustensa tueksi.

Länsi-Saksassa oli 1970 perustettu Rote Armee Fraktion (RAF), jota johtohahmojensa mukaan alettiin kutsua Baader-Meinhof -ryhmäksi. Tuollaisten ryhmittymien tarkoituksena oli saada kansannousu kapitalistista systeemiä vastaan. Selvää kuitenkin on, että terroristinen taktiikka vaatimusten tueksi loukkaa useimpien oikeustajua. Mieleen tulevat väkisin Venäjän 1800-luvun narodnikit, joiden mielestä kansa on loputon rivi nollia, jotka tarvitse-

vat Bysantin välille solmittiin rauha ja kauppasuhteet v. 945.

Skandinaaviset hallitsijasu-vut slaavilaistuivat nopeasti. Igor antoi pojalleen nimen Svjatoslav. Venäjällä syntyi useita kaupunkeja, jotka kävivät kauppaa Bysanttiin ja Länsi-Eurooppaan. Kaupungeissa kauppa ja käsityöt kukoistivat. Lukutaito oli mm. johtavan kansanosan keskuudessa tavallista. Venäjä joutui torjumaan rajoillaan ulkoisia paimentolaisheimoja ja ruhtinas Svjatoslav kuoli taistelussa petse-negejä vastaan. Svjatoslavin pojat Jaropolk, Oleg ja Vladimir ajautuivat taistelemaan keskenään Kiovan Venäjän hallinnasta. Ruotsista saamansa avun turvin Vladimir sai Novgorodin ja Kiovan hallintaansa. Vladimirin jälkeen hänen poikansa kävivät vuorostaan valtataistelun ja Novgodoria hallinnut Jaroslavl nousi myös Kiovan hallitsijaksi. Hän kykeni yhdistämään maan. Hänen aikanaan toimitettiin kirjoitettu laki ja oikeus ”russkaja pravda”

Kiovan valta oli laajimmillaan n. 1000 luvun alussa. Feodaalisten sukujen riitojen tuloksena Kumaanit etelästä pääsivät hyökkäilemään ja mm. 1160 Smolenskista ryöstettiin 10 000 orjaa. Kumeenien hyökkäilyjen johdosta Kiovan Venäjän asukkaat alkoivat paeta pohjoiseen mm. Novgorodiin. Maa hajosi useaan eri valtakeskukseen, joita olivat Vladimir ja Suzdal sekä Novgorod. Suzdalin Andrei yritti valloittaa Novgorodin v. 1169, mutta epäonnistui. Novgorod kilpaili alueista saksalaisen ritarikunnan ja ruotsalaisten kanssa. Novgorodin ruhtinas Aleksanteri Nevski torjui v. 1240 Nevalla ruotsalaisten hyökkäyksen. Hän torjui myös Saksalaisen ritarikunnan hyökkäyksen 1242 Peipsijärven jäällä käydyssä jäätaistelussa. Karjala joutui liitetyksi Novgorodiin.

Vaarallinen uhka tuli idästä, kun mongolit hyökkäsivät 1223 Venäjälle ja hävittivät laajoja alueita. Yhteistä venäjän ruhtinaskuntien rintamaa mongoleja vastaan ei saatu muodostettua. Mongolit jatkoivat hyökkäyksiään ja tuhosivat Vladimirin, Suzdalin ja Kiovan v. 1240. Mongolit perustivat ”Kultainen Odra” valtion, joka keräsi verot Venäjän ruhtinaskunnilta.

Moskovan Dimitri Donskoin hallitsema ruhtinaskunta lopetti verojen maksun. Vuonna 1380 Kulikovin taistelussa Donskoin joukot löivät mongolit. Mongolien kos-

toretken tuloksena v. 1382 verojen maksu palautettiin vielä 100 vuodeksi.

Vuonna 1395 Kultaisen Odran valta heikkeni Timur Lenkin toimesta. Moskovan valta laajeni ja Novgorod kärsi Moskovalle tappion 1470 Selenin taistelussa. Tämän jälkeen livana III kaudella 1462-1505 Moskova voitti ruhtinaiden taistelun venäläisellä alueella. Kultainen Odra hajosi ja 1502 Kultaisen Odran tuhosi Krimin Kaanikunta.

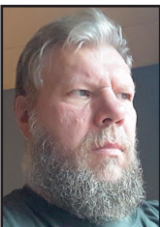
livana Julman aikana 1552 tataarien kaanikunta valloitettiin ja Kazan joutui Venäjän halltuun. Moskovan vallan laajentumista itään auttoi Stroganovin kauppiassuku, jolle v. 1558 annettiin hallittavaksi laajoja alueita Uralin alueelta. Tämän johdolla valloitettiin Siperian pääkaupunki Sibir ja valloitettiin Siperian kaanikunta. Suolakapinan jälkeen julkaistiin v. 1649 laki, jossa talonpoikaissäestön asema heikkeni. Talonpojat karkailivat isänniltään ja uusi laki teki talonpojista maaorjia.

6.24 Skandinavia feodaalisella ajanjaksolla

Tanskan, Norjan ja Ruotsin alueilla siirryttiin ensimmäisen vuosituhannen keskivaiheilla varhaiseen luokkayhteiskuntaan. Euroopassa tämä oli myrskyisää aikaa. Pohjoismaiden alueella historiakehityksessä ilmeni hyvin selkeästi maantieteellisen tekijän vaikutus. Alkuyhteisön hajoamisprosessi tapahtui muuta Eurooppaa myöhemmin. Lisätuotteen aikaansaaminen näillä alueilla vaati ankaraa työtä. Omaksuttuaan muualla kehitettyjä uusia työmenetelmiä, luonnonolojen ankaruuden vuoksi kyettiin uusia työmenetelmiä näillä alueilla myös hyödyntämään tehokkaasti.

Pronssikausi alkoi eteläisessä Skandinaviassa paljon muuta Eurooppaa myöhemmin n. 1500 eaa. Rauta otettiin käyttöön n. 500-400 eaa. Skandinavia siirtyi maanviljelykseen n. 3000 eaa. Pohjoisilla alueilla harjoitettiin pitkään erätaloutta ja kaskeamista. Pääelinkeinoksi muodostui Tanskan ja Ruotsin eteläisillä tasangoilla yhdistetty maatalous ja karjanhoito. Varhaisen luokkayhteiskunnan syntyvaiheessa alkoi kehittyä työnjako ja omiksi ammateiksi eriytyivät mm. seppä, malminostaja ja savenväläjä. Samoihin aikoihin syntyi myös riimukirjoitus, joka sai vaikutteita Rooman germaanisista provinsseista.

Tuotantovoimat Skandina-

Kai Leivo

asioihin.

Silloinen valtamedia tietysti maalasi kauhukuvia kansalaisille ja tahallaan vääristeli vasemmistoryhmien ajatuksia. Tällainen toiminta jatkuu edelleen. Mm. MTV3 mainostaa uutisointiaan sanoilla: ”tiedä kaikki tietämisen arvoinen ja kuule koko totuus”. Voi kunpa maikkarin uutisissa niin olisikin. Mutta kun ei ole. Täysin valheellista tietoa harvemmin päästetään ulos. Kuitenkin alituinen pintapuolisuus loistaa etenkin yhteiskunnallisissa aiheissa. Koskaan ei pureuduta esim. vallitsevaan luokkakakoon, mikä on häpeäksi koko yhteiskuntajärjestelmälle. Tässä voidaan jo puhua raken-

taneet ”äärivasemistolaisia” liikkeitä. Kannattaa lukea esim. Ernst Henrin pieni kirja ”Stop terrorism” (Progress), missä selvitetään kommunistien kantaa

Kuva: Heikki Männikkö

Vahvistamattoman käsityksen mukaan Novgorodin alueen heimojen kilpaillessa alueellisesta herruudesta osallistuivat viikinkipäälliköt näihin välienselvittelyihin. Tämän mukaan Laatokan-Novgorodin alueelle v. 862 saapunut Rurik asetettiin paikallisen Novgorodin alueen päälliköksi. Hän olisi asettunut nykyisen Novgorodin läheisyydessä sijaitsevaan Rurikinlinnaan. Nykyinen Novgorod perustettiin vasta 900-luvulla. Rurikin kansallisuutta emme varmuudella tiedä, mutta hän lienee ollut Novgorodin alueen ensimmäinen ruhtinas, josta Venäjän monet mahtisu-vut myöhemmin laskivat sukunsa alkaneen.

vian maissa kuitenkin edistyi-vät. Tanskan sekä Ruotsin ja Norjan eteläosien tasankoja raivattiin pelloiksi 500-luvulta alkaen. Otettiin käyttöön kaariaura. Hitaasti alkoi kasaantua lisätuotetta. Rikkaimmat alkoivatkin varustaa retkikuntia ryöstö- ja kauppamatkoille nopeamman rikastumisen toivossa. Näille ns. Viikinkiretkille (n. vuosina 800-1050) oli helppo saada mukaan tavallisia talonpoikia ja muuta köyhempää väkeä. Tanskasta ja Norjasta nämä viikingit matkasivat rannikkoa pitkin Länsi-Eurooppaan, Välimeren alueelle, Britanniaan ja Islantiin. Ruotsista viikingit (varjagit) matkasivat yleensä Suomeen ja Venäjälle aina Mustalle merelle ja Bysanttiin saakka. Kaupan ja ryöstelyn lisäksi he saivat hallintaansa hallinnollisia alueita ja sekaantuivat paikallisten hallitsijoiden keskinäisiin taisteluihin. Vuonna 911 Kaarle Yksinkertainen saadakseen viikinkien ryöstelyt loppumaan antoi Reinen suulta Tanskan Rollolle Normandian herttuakunnan. Skandinaavit oppivat Euroopassa paljon feodalismin toiminnasta.

Kristinusko alkoi levitä. Tanskassa vaikutti lähetyssaarnaajia vuodesta 820. Normandian ja Brittein saarten Viikingit alkoivat kääntyä kristinuskoon. 900-luvun lopulla kristinuskoon kastettiin Tanskan Harald Sinihammas, Norjan Olavi Tryggvelinpoika ja Ruotsin Olavi Sylikuningas. Alamaisten käännäytys kesti pidempään. Tanskan Pohjanmeren rannikon merkittävimmän satamakaupungin Riben tuomio-

kirkkoa alettiin rakentaa n. 1000. Tämä heijasti feodaaliyhteiskunnan merkittävää vakiintumista, koska varat kirkon rakentamiseen otettiin alueen talonpojilta ja kirkon valta tuki feodalistiselle yhteiskunnalle lojaalia arvomaailmaa.

Ruotsin viikinkien vaikutus Venäjän kehitykseen oli feodalismin muodostumisen suhteen merkityksellinen. Kauppaa käytiin Bysanttiin saakka. Edelleen vahvistamattomien historiallisten kronikoiden mukaan 862 Rurik tuli Novgorodiin v. 862. Silloin Venäjällä alkoivat muodostua feodalistiset ruhtinaskunnat. Skandinaavit auttoivat ruhtinaiden välisessä taistelussa. Nopeasti Viikingit sulautuivat slaaveihin.

Luokkayhteiskunta Skandinaviassa muodostui 1000-luvun lopulla. Suku menetti merkityksensä. Yhteiskunta jakaantui ylhäisöön, täysivaltaisiin ja maattomiin. Valtioiksi viikinkiaikana muodostuivat Tanska Norja ja Ruotsi, joista muodostui varhaisfeodalistisia valtioita. Viikinkiajan valtio periytyi kolmesta elämänmuodosta: (1) sukuyhteisöstä, (2) orjanomistuksesta ja (3) esifeodaalisista muodoista. Syntyi kolme perusluokkaa: (1) sukuyli-mystö, (2) vapaat maanomistajat ja (3) riippuvaiset ihmiset.

Feodalismin vakiintui, kun yhteiskunta jakaantui maanomistajaaateliin ja toisaalta tämän ja valtion sortamaan talonpojistoon. 1200-luvulla maanviljelystä tuli ylimystön toimeentulon lähde.

Jatkuu sivulla 19

kään terrorikeinoja käyttävään ryhmään. Saksan vihreiden tunnus: ”Ei vasemmalle, ei oikealle, vaan eteenpäin” tuntuu hienolta, mutta vallitseva luokkakako ei vain tuollaisilla hokemilla katoa mihinkään.

Ei ole olemassa ”kolmatta tietä”, joka ajaisi kapitalismin ja sosialismin ohi. Ei voida puhua kansan-kapitalismista, mikä takaisi jokaiselle jäsenelleen hyvinvointiyhteiskunnan edut ja mahdollisuudet. Työväestön vallankumous ei toistaiseksi ole näköpiirissä, mutta odotettavissa lienee jo jotain mullistuksia, aavistuksia paremmasta maailmasta, sillä yhtä vääjäämättömästi kuin porvaristo syrjäytti feodalismin, tulee viimeinen alistetussa asemassa oleva luokka -työväestö eli proletariaatti- syrjäyttämään porvariston herruuden rakentamalla tilalle sosialismiin nojautuvan yhteiskuntajärjestelmän.

Kai Leivo Lohja

Neuvostoliiton rakentamisesta kaunokirjallisuudessa (1)

Ilja Ehrenburg (v. 1891-1961) kuvasi v. 1934 julkaistussa rakennusromaanissaan ”Toinen päivä” Neuvostoliiton rakennustyötä ja neuvostoihmisten sisäistä, psyykkistä kasvua. Rakennusromaaneissa pyrittiin valaisemaan maan uusia yhteiskuntasuhteita sekä ihmisten keskinäisiä suhteita työpaikalla, kotona, vapaa-ajalla ja yhteiskunnassa. Romaanin päänäyttämönä oli monikansallinen Kuznetskin teräskombinaatin jättiläistyömaa v. 1932-33 keskellä Siperiaa. Rakennustyömaan ympärille kasvoi Novokuznetskin kaupunki. ”Siellä oli ukrainalaisia, tataareja, permiläisiä ja kalukkeja, burjaatteja, tšeremisijä, kalmukkeja, kaivostyöläisiä Juzovkasta, parrakkaita kadunrakentajia Rjazanista, nuorisoliittolaisia, omaisuutensa menettäneitä kulakkeja, työttömiä kaivostyöläisiä Westfalenista, kei-nottelijoita Suharevosta ja pakkotöihin tuomittuja kavalta- ja veijareita, lahkolaissaarnaajia ja innostuneita aatteen ihmisiä.”

Kuznetskin kombinaatin rakennustyömaa esittää poikkileikkausta 1930-luvun Neuvostoliiton yhteiskunnasta ja sen väestöstä. Kirja kertoo myös Neuvostoliiton toisen viisivuotissuunnitelman tavoitteista ja niiden toteutumisesta. Ehrenburgin romaanista saa käsityksen, kuinka rankkaa työtä Neuvostoliiton teollistaminen ja rakentaminen oli tuolloin. Realistinen kirjailija ei sieviste- le olosuhteita. Osallisuus työyhteisöön ja sen päätöksentekoon sekä toivo paremmasta tulevaisuudesta auttoivat ihmisiä arjen vastoin- käymisten kohtaamisessa ja niiden ylittämisessä. Tärkeintä oli, että tehtiin työtä eikä vain omaksi hyväksi.

Neuvostoliiton teollisuuden uudistaminen

Neuvostoliiton 2. viisivuotissuunnitelma (v. 1933-37) hyväksyttiin v. 1934 toimeenpanevan keskuskomitean ja kansankomissaarien neuvoston kokouksessa. Sen päätehtäväksi asetettiin koko valtion kansantalouden teknillisen uudistamisen suorittaminen loppuun. Teollisuustuotannon piti kaksinkertaistua v. 1932 nähden. Suunnitelman mukaan oli otettava käyttöön myös uusia tuotantolaitoksia.

NL:n Kansantalouden teknillisen uudistamisen keskiössä oli raskas koneteollisuus. Entiseen tapaan kiinnitettiin huomiota maan sähköistämiseen. Viisivuotissuunnitelma edellytti kansantalouden ja erityisesti teollisuuden voimailosten määrän huomattavaa lisäämistä. Lisäksi oli poistettava rautateollisuuden ja kemian teollisuuden jälke- jenjääneisyys, koska ne hidastivat maan teollistamista. Tuotannossa työntekijöiden oli omaksuttava paljon uutta tekniikkaa ja kyettävä käyttämään sitä.

Toisena viisivuotiskautena NL:ssa rakennettiin 4 500 uutta tehdasta, kaivosta ja voimalaa. Tuolloin valmistui kaksi erittäin suurta raskaan koneenrakennuksen tehdasta. Autotehtaiden kapasiteettia lisättiin huomattavasti. Työko- netehtaita pystytettiin viiteen kaupunkiin. Rautateollisuuden alalla

valmistuivat toisen vaiheen masuunit, martinuunit ja valssausosastot Magnitogorskin ja Kutnetzkin kombinaatteihin.

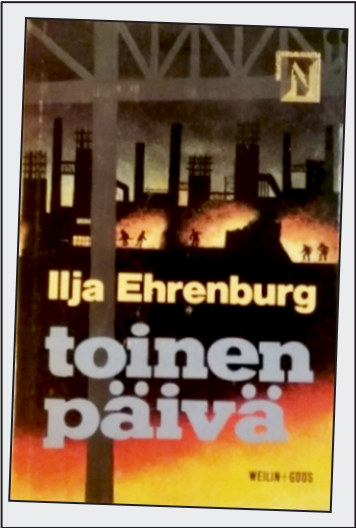
Magnitogorskin teräskombinaatin rakentaminen oli Neuvostoliiton 1. viisivuotissuunnitelman suurin ja haasteellisin hanke. Se liit- tyi suureen Ural-Kuznetsk-hankkeeseen, jonka tarkoituksena oli hyödyntää Magnitnaja-vuoren rautamalmia noin 2 000 kilometrin päässä sijaitsevan Kuznetskin altaan ki- vihiilen kanssa. Samalla oli tarkoitus suunnitella ja rakentaa kombinaatin työläisille kaupunki. (Idäntutkimus 1/2004) Ural-Kuznetskin yhteishankkeen osalle lohkesi v. 1937 kolmannes raudansulatuksesta, 25 % hiilen louhinnasta ja lähes 67 % kuparituotannosta. (Lähde: NL:n historia s. 374, Edistys 1978).

Koko talouden hallinto- ja johtamisjärjestelmää oli myös päivitettävä. NKP (b):n 17. edustajakouksen mukaisesti: ”Taloudellisen toiminnan perustana tulee olla kamppailu itsekannattavuuden juurruttamiseksi kansantalouden kaikissa renkaissa, suunnittelu- ja finanssikurin voimistaminen, neuvos- toruplan jatkuva lujittaminen, mikä on erittäin tärkeä itsekannattavuuden voimistamisen sekä kaupungin ja maaseudun välisten taloudellisten siteiden lujittamisen väline.” (Lähde: Neuvostoliiton historia s. 370, Edistys 1978)

Kuznetskin kombinaatin rakennustyömaa

”Mutta petoja ihmiset eivät rakennustyömaalla olleet. He pystyivät elämään ulvomatta. Päivisin he kai- voivat maata tai latoivat tiiliä. Öisin he nukkuivat. Ihmisten saapues- sa rakennustyömaalle heitä oli ollut vastassa villi ja autio seutu.”

Vuonna 1617 perustettu, 4 000 asukkaan vanha Kuznetskin kaupunki seiso- i Tom-joen penkal- la. Sen yllä hohtivat linnakirkon rau- niot. Kun partisaani Rogov oli vallan- nut kaupungin, hän oli polttanut kir- kon ja hirttänyt papin. Nyt ihmiset

pysähtyivät raunioille tarpeilleen. Sieltä oli ihana näkymä Tom-joelle ja Kuznetskin porvarien säikähtyneille talopahasille. Lähiseudun tataarit kävivät kylistään taigassa metsäs- tämässä turkiseläimiä. Heidän sha- maaninsa löi rumpua ja puheli käsit- tämättömällä kielellä henkien kans- sa. Kun ihmiset koneineen saapuivat arolle ja alkoivat kaataa taigan puita, tataarien oli väistyttävä. He nimitti- vät venäläisiä kasakoiksi.

Tom-joen vastakkaiselle pen- kalle rakennettaisiin v. 1932-37 neljä koksipatteria, neljä masuunia ja 15 martinuunia. Martinmellotus eli ahjomellotus on teräksen valmis- tusmenetelmä, jolla saadaan mar- tinterästä. Taigalle nousisi myös uusi teollisuuskaupunki Kuznetsk-Sibirs- ki. Vuonna 1932 se nimettäisiin Sta- linin mukaan Stalinskiksi. Tuolloin siellä ei ollut teattereita, ei kyllä ei- kä katuja. Sitä pidettiin silti kaupun- kina. Kaupungissa toimi kaupunki- komitea, punaisten partisaanien toi- mikunta, kouluja, vihannestenvilje- lyn teknikumi, tiilitehdas, runojenar- vostelupalvelu, kansallisten vähem- mistöjen klubi ja valokuvausosuos- kunta.

Kaupunki sijaitsee yhä Tom-joen yläjuoksulla Kemerovon alueella Etelä-Siperiassa. Sen ni- mi vaihtui v. 1961 Novokuznets- kiksi. Vuosina 1960-68 kaupun- kiin rakennettiin vielä toinen teh- das, joka tuotti rautaa, terästä, rau- taseoksia ja alumiinia. Nykyisin noin 550 000 asukkaan Novokuznetsk on Kemerovon alueen suurin kaupunki ja sen merkittävin teollisuuskeskus. Siellä tuotetaan kaivosteollisuuden työkoneita ja siltapalkkeja.

Rakennustyömaa pisti vipinää yhteiskunnan rat- taisein

Ehrenburg kuvaa romaanissaan, mi- tä rakennustyömaan (yhteiskunnan) perustaminen ja rakentaminen tar- koitti. Kuznetskiin saapui ihmisiä ju-

Neuvostoliiton 1. viisivuotissuunnitelma toteutettiin v. 1933 alkuun mennessä. Silloin valmistui 1500 merkittävää teollisuuslaitosta. Mer- kittävimpiä näistä oli Kuznetsk-Sibirskin metallurginen kombinaatti ja kivihiili-alue.

nalla koko omaisuus matkassaan neljältä eri ilmansuunnalta. Värvää- jät kiersivät Ukrainan toreilla hank- kimassa työvoimaa. Kazahit eivät olleet nähneet koskaan rautatie- tä ja tehtaita. Toimeentulo, toivot- tomuus, ravinto ja vaatteet, työttö- myys sekä aatteellisuus vetivät ih- misiä Siperiaan. Rakennustyömaal- la työskenteli yhteensä 220 000 ih- mistä. Työläiset rakensivat itselleen asuinparakkeja. Perheet tuhansi- ne lapsineen asuivat hyvin ahtaas- ti. Lastentarhat valmistuivat hiljak- seen. Parakkeihin mahtumattomat kaivoivat itselleen maakorsuja Val- miista maakuoppakämpästä pyy- dettiin 200 ruplaa. Tulijoilla oli ki- ire majoittua, koska Siperian talvi oli ankara.

Rautaa ja terästä tarvittiin val- tavasti tehtaiden, koneiden ja kau- punkien rakentamiseen. Kun Mos- kovasta loppui paperi, jouduttiin turvautumaan savuke- ja käärepa- periin. Paperia tarvittiin suunnitel- miin, laskelmiin ja taulukoihin. Vil- liintyneet kirjoituskoneet rätsivät. Painokoneet pyörivät kuin hullaan- tuneet virtahevot. Kokouksissa nu- merot karvastelivat kurkussa ja sal- pasivat henkeä. Kollegioiden jä- senet potivat hengenahdistusta his- toriallisesta päätöksestaan. Kirjanpi- täjät ja tilastojat alkoivat nyt juoda teetä sokeripala suussa ja nukkues- saan he haaveilivat voipullista.

Millaisia ihmisiä rakennus- työmaalle saapui?

Kuznetskin rakennustyömaalla vas- takaiset maailmankatsomukset kohtasivat. Uuden ja vanhan yhteis- kunnan tavat, perinteet ja periaat- teet ottivat mittaa toisistaan. Valta- vaan porukkaan mahtui pyyteetö- myyttä, rehellisyyttä, urheutta, aat- teellisuutta, vallankäyttöä, pyrky- ryyttä, opportunismia sekä varkaita ja roistoja. Tuotantokokouksia pi- dettiin paljon. Luova-ajattelu syn-

nytti uusia oivalluksia.

Zahar Silkin oli entinen kulak- ki. Hän oli töissä tiilitehtaan raksal- la. Hän nyppi alastomana repaleises- ta paidastaan täitä ja kirppuja. ”Nä- mä kansalaiset kun aloittavat sikiä- misen, niistä ei pääse eroon sitten millään.”

Bolshevistisen Teräs-lehden toimituksessa Scholman lopette- li artikkeliaan desinfiointista. ”Para- kin n:o 28 pöydällä näkyy olevan (F. Engelsin kirjoittama) Anti-Dühring, mutta luteita siellä oikein kuhisee. Milloin teemme lopun sellaisesta si- vistymättömyydestä?”

”Miksi sinä tänne tulit?” kysyi nuorisoliittolainen Vaska Smolin tuotuneena punatukkaiselta Jart- sebovilta: Tämä vastasi hymähtäen: ”Niin kuin et tietäisi itsekin. Tääl- lä saan työvaatteet ja minulla on mahdollisuus peseytyä.” Silloin Vas- ka Smolin ruiskaisi pitkän syljen, as- tahti syrjemmälle ja sanoi kovalla äänellä: ”Käärmeet! Me täällä raken- netaan jättiläistä, mutta nuo ne vain käyttävät hyväkseen...” Nuorisoliitto- laiset pitivät opintopiirejä, jossa he opiskelivat mm. puolueen historiaa.

Varja Timashova toimi opet- tajana rakennustyömaalla. Hän opetti tehdaskoulussa päivittäin 10-11 tuntia. Kouluissa opetettiin äi- dinkieltä, matikkaa, kieliä, historiaa, luonnontietoa, liikuntaa, kirjoitet- tiin aineita ja annettiin sotilaskasva- tusta. Varja pääsi töistä vasta yöllä. Kotiin oli tunnin kävelymatka. Sin- ne päästyään hän kaatui uupune- na sängylleen. Hän muisteli, kuinka v. 1921 meillä julistettiin socialisti- nen kilpailu. ”Kyllä tämä elämä sen- tään on ihanaa ja minä niin onnellin- nen.” Opettajalle maksettiin palkkaa 112 ruplaa/kk.

Rakennustyömaalla käväisi lentojätkeä. Saatuaan saappaat ja työvaatteet nämä häipyivät jollekin toiselle työmaalle. He veivät matkas- saan valtion huovan ja halveksun- nan ihmisten uskoa kohtaan. Lähi- kylistä kävi myös talonpoikia tienaa- massa rahaa lehmän ostoon. Toiset pestautuivat ”lihavamman ruplan” toivossa. Jotkut tulivat paikalle pe- rin pohjin nälkinnyttyään, toiset taas lujassa uskossa. Ja jotkut tuotiin – pakkoluovutetut ja vangit, Mosko- van seudun puutarhurit, hajamieli- set kirjanpitäjät, aasialaiset vastaval- lankumoukselliset ja kirkon miehet.

Matti Laitinen
Helsinki, Vallila

-toinen osa seuraavassa numerossa

Venäjällä suurten kombinaattien omistajaoligarkit ”satsaavat” rutkasti rahaa mm. jääkiekkourheiluun. Metallurg Novokuznetsk pelaakin Itä-Euroopan jääkiekkoliiga KHL:ssä. Kuvassa metallurgien urheilupalatsi.

Novokuznetskissa on noin 550 000 asukasta. Silloin sen nimi oli Kuz- netski Ostrog. Kaupunki perustettiin v. 1618 aikana, jolloin sitä joudut- tiin suojaamaan linnoituksilla. Nyt täällä sijaitsee merkittävä museo.

PÄIVI ULJAS: YLEISSITOVAN TYÖEHTOSOPIMUSJÄRJESTELMÄN HAJOAMINEN ON UHKA HYVINVOINTIVALTIOLLEMME

Ay-liikkeen esivaiheissa teollistuvassa Euroopassa käsityöläispajojen työntekijät pyrkivät yhdessä sopimaan taksan, jonka alle ei työs-kennellä ja pyrkivät myös levittämään sen ensin omalle paikkakun-nalleen ja sitten niin laajalle kuin mahdollista. Suomessakin jo 1900-luvun alkuvuosina vahvat ammattialat saivat ajoittain sovittua sekä erillisiä työpaikkoja että joitakin kaupunkeja koskevia yhteisiä sopi-muksia työnantajien kanssa. Valtakunnalliset eri alojen työehtosopi-mukset vakiintuivat toisen maailmansodan jälkeen.

Esimerkiksi leipomotyöläisten yksit-täisissä työpaikoissa kamppailemat sopimukset ja edut levisivät paik-kakunnalla ja vähitellen vakiintui-vat alan työehtosopimukseen. Van-himmat pykälät juontuivat vuonna 1907 Elannon leipätehtaalla tehtyi-hin paikallisiin ratkaisuihin. Työn-antajan maksama työvaatetus saa-tiin aikaan ensin paikallisesti Turus-sa vuonna 1953.

Vuosikymmenien aikana ke-hittyneet monimutkaiset suulliset ja kirjalliset yrityskohtaiset ja liitto-jen väliset sopimukset muodostivat turvajärjestelmän työntekijöille en-nen yleissitovuutta. Tämä vahvojen työpaikkojen ”itsellisyys” oli toisaal-ta omiaan hidastamaan yleisen so-pimusturvan kehittymistä, koska ne kykenivät huolehtimaan ansioistaan eikä heillä ollut suurta tarvetta ylei-seen sopimukseen. Helsingin Kaup-piaiden maksama palkka saattoi olla kaksin- tai kolminkertainen verrattu-na maakuntien lihateollisuusyritys-ten palkkatasoon vielä 1960-luvun loppuvuosina.

Sodan jälkeisinä vuosina työ-markkinoiden keskusjärjestöt yleensä solmivat raamisopimuk-set, joiden pohjalta liitot tekivät omat sopimuksensa. Laajojakin so-pimuksia tehtiin liittojen välillä ja niiden allekirjoittajiksi pyrittiin saa-maan myös sellaiset yritykset, jotka eivät kuuluneet työnantajaliittoihin. Esimerkiksi leipomoalan sopimuk-sessa allekirjoittajina saattoi olla yli sata yksittäistä leipomoa.

Yleissitovan järjestelmän syntyä ja taustaa

Ensimmäinen työehtosopimusla-ki tuli vuonna 1924 ja sen pohjal-ta tehdyssä uudistuksessa vuonna 1946 kehittyi erityinen työtuomio-istuin. Vuoden 1970 työsopimusla-kiin kirjattiin, että yleissitovat työ-ehtosopimukset muodostavat la-kisääteisen minimitason, jota kaik-kien – myös järjestäytymättömien – työnantajien tulee noudattaa. Työ-ehtosopimusta on pidetty kattava-na, kun sen allekirjoittaneiden työn-antajien palveluksessa on yli puolet alan työvoimasta. Tämä raja muo-dostui korkeimman oikeuden vuon-na 1974 tekemällä päätöksellä.

Järjestäytymisen astetta on aika ajoin punnittu. Esimerkiksi yhdessä kuorma-autoalan oikeus-kiistassa työnantaja kiisti lomapä-iviin liittyvän maksuvelvollisuuten-sa vetoamalla siihen, ettei kuorma-autoalan sopimus ole yleissitova. Vuoden 2001 uusi työsopimuslaki selvensi asiaa ja poisti ehdottoman 50 prosentin kattavuusvaatimuk-sen. Nykyään työehtosopimuksien yleissitovuuden vahvistaa työminis-terion yhteydessä toimiva yleissito-vuuden vahvistamislautakunta, jo-ka saatuaan sopijaosapuolilta tie-don jäsenmääristä, ratkaisee sopi-muksen sitovuuden.

Jatkuvien perinteisten työ-paikkakohtaisten liikkeiden avul-la saavutetut paikalliset palkankoro-tukset ja muut edut usein siirtyivät pienellä viiveellä työehtosopimuk-siin, vaikkakin naisvaltaisia matala-

palkka-aloja syrjivästi. Varsinaisten palkankorotusten lisäksi parannuk-sia toivat 1970 – 1980- luvuilla kes-kusjärjestöjen johdolla sovitut ero-rahajärjestelmä, vuosiloma-, työ-ajanlyhennys, sairausajan palkat ja monet muut vastaavat korvaukset. Palkkojen osuus kansantulosta nou-si ja tasa-arvoisuus yhteiskunnassa eteni.

Kun kettu pääsi kanatar-haan – kolmekymmentä vuotta puolustustaistelua

Suuri käänne alkoi 1980-luvun lo-pulla rahamarkkinoiden vapau-tuessa. 1990-luvun suuri lama, va-paakauppa ja työvoiman yltarjonta käänsivät yhteiskunnallisia voima-suhteita työnantajien hyväksi.

Vuonna 1991 STK:n julkai-si 14-kohtaisen tavoitelistan, jo-ka nimettiin ”STK:n saatanallisik-si säkeiksi”. STK vaati muun muas-sa yleistä viiden prosentin palkan-alennusta, lomarahojen poistoa, yleissitovuuden romutusta, alen-nuksia työnantajamaksuihin, vuosi-työajan pidentämistä 50 tunnilla il-man palkkakompensaatiota, työttö-myysturvan heikennyksiä jne. ”Luin paperimme ja kysyin, haluttinko si-tä kommentoida, mutta vastapuoli ei saanut järkytykseltään vuoropu-helua aikaiseksi”, STK:n johtaja Tapa-ni Kahri muisteli. Työntekijät onnis-tuivat kuitenkin säilyttämään työeh-tosopimusten yleissitovuuden voi-makkailla vastatoimillaan.

Työnantajien strategiaksi muodostui sopimushoppailun, or-ganisaatiomuutosten, ulkoistamis-ten, vuokratyövoimakäytön ja pak-koyrittäjyyden avulla rakentaa toi-senlaisia väyliä, joilla kiertää työeh-tosopimusten yleissitovuutta ja ay-liikkeen voimaa.

Yhä useammalla alalla töi-tä siirretään alihankkijoille, joi-den työntekijät kuuluvat usein toi-sen liiton ja huonomman sopimuk-sen järjestämisalaa. Ulkoistaminen on edesauttanut työvoiman hinnan alentamista. Pienten alihankkijoi-den työntekijöiden mahdollisuu-det vastustaa työnantajan yksipuo-lista sanelua ovat heikonneet, joten niissä ”sopiminen” on usein merkin-nyt sopimustason huonontumis-ta. Myös määräaikaisten ja vuok-ratyöntekijöiden käyttö mahdollis-taa työntekijäin palkkatason laske-misen. Lisäksi monella alalla keino-tellaan ulkomaisen työvoiman tietä-mättömyydellä ja teetetään töitä al-le työehtosopimuspalkkojen.

Suomalainen pienyrittäjä ja palkansaaja ovat monessa mieles-sä erilaisessa asemassa, koska sopi-musturva on kehittynyt hyvin eri-tahtisesti. Työssäkäyvillä on yleis-sitovan työehtosopimuksen suoja. Palkkatyöläisstatuksen ja oikeuden sen turvaamiin sosiaalietuuksiin voi menettää, jos on liian pitkään pois työelämästä tai alkaa yrittäjäksi. Kil-pailu työstä pakottaa pienyrittäjiä laskemaan taksoja, eikä monikaan saa sellaisia korvauksia työstään, et-tä niihin sisältyisivät todelliset kus-tannukset tai riittävä eläketurva. Osa pienyrittäjistä keikkuukin jo köyhyy-

Päivin työ on kulkenut Ay-liik-keen parissa. Hänen kirja ”Tais-telu sosiaaliturvasta” (LIIKE) poh-jautuu hänen pro gradu työhön-sä, joka valmistui Helsingin yli-opiston Suomen historian laitok-sella v. 2004. Kirja selvittää, mi-ten tänään meille kaikille itses-tään selvä sosiaaliturva syntyi Ay-väen toimesta. Päivin väitöskir-jan ”Hyvinvointivaltion läpimur-to” (2012) julkaisi Into Kustannus. Kannattaa tutustua.

den rajoilla. Yrittäjäeläke ja yrittäjän työttömyysturva kertyvät huonosti ja ovat vaikeasti saavutettavia.

Eikä mikään riitä

Työnantajat ovat viimeisten vuo-sikymmenien aikana kenneet ra-kentamaan laajan ja monipuolisen keinovalikoiman, jolla työntekijöi-den asemaa ja etuja on kyetty hei-kentämään ja yleissitovuuden kar-tellia kyetty kiertämään, mutta se-kään ei tunnu riittävän. Sipilän hal-lituksen aikana työnantajien tavoite-teet olivat miltei sanasta sanaan samat kuin 1990-luvun alun ”saatanal-lisissa säkeissä” ja työnantajaliitto-jen tähtäimessä on edelleen yleissi-tovuuden lopettaminen eräänlaisena lopullisena iskuna ay-liikkeen voi-malle ja yhtenäisille palkkatakoille.

Työnantajain Keskusliitto ei enää solmi keskitettyjä valtakun-nallisia palkkasopimuksia. Puunja-lostusteollisuuden työnantajat ovat irtautuneet valtakunnallisesta so-pimustoiminnasta. Teollisuusliiton vastaneuvottelijat ovat irtautumas-sa sopimustoiminnasta perustamal-la erillisen liiton yleissitovuuteen si-toutuville ja toivomalla, ettei jäsen-yrityksiä liity uuteen järjestöön riit-tävästi. Työnantajien päätunnukse-na on nyt paikallisen sopimisen suo-siminen, jota he vastustivat kuin spi-taalista 1970- ja 1980-luvuilla. Työ-voiman yltarjonta, vapaakaupan uudet haasteet ja kieltä osaamat-toman vierastyövoiman alipalkkaus ovat lisänneet työnantajaliittojen it-seluottamusta ja röyhkeyttä. Ne ar-velevat voivansa helposti selvitä pai-kallisella sopimisella.

Projektin ajoitus

Erityisen tympeää on tietenkin pro-jektin ajoitus. Työnantajilla on todel-lakin häpyä rakentaa suuri yhteis-kunnallinen konflikti hetkeen, jol-loin pandemia rasittaa yhteiskun-taa, koko järjestelmää, työtekevien ihmisten taloutta ja hallinnon kan-tokykyä. Päinvastoin juuri silloin on hyvä ajaa lakkotilanne päälle ja tes-tata liittojen voimaa. Siinä on meile esimerkkiä hyvin ajoitetusta luokka-taistelusta. Voin vain kuvitella kaik-kien tuntemieni ay-aktiivien tunte-muksia, kun he pohtivat mahdoli-sen lakon organisointia syksyllä ti-

lanteessa, jossa miltei joka perhees-sä joku on ollut lomautettuna ja ra-ha tiukalla.

Rakennusalan esimerkki

Jos todella työnantajaliittojen ja oi-keiston unelmat toteutuisivat, ra-kennusala tarjoaa meille kurkistusik-kunan sellaiseen työelämään, jossa katteet saadaan pääasiassa työvoi-man hintaa alentamalla. Pitkät ali-hankintaketjut, joiden loppupääs-sä on usein puolirikollisia yrityksiä ja liki orjatyövoiman asemassa ole-vaa ulkomaista työvoimaa sekä jat-kuvat laatuongelmat ovat olleet nyt tapetilla sekä koronaepidemian että rakentamisen laatuongelmien takia. Kun kilpailu alalla on kovaa, urakan voittajat jopa julkisissa merkittävis-sä kansallisissa kohteissa ovat kärh-täneet kerta toisensa jälkeen laitto-mista toimistaan. Yrittäjä, joka ei läh-de tähän mukaan, häviää urakkakil-pailun. Kilpailu työvoiman hinnoil-la tuottaa aina kaksi ilmiötä: puoliri-kollisen alustodellisuuden ja hitaan tuottavuuden kasvun, usein lisäksi myös kehnon tuotteen.

Uutisissa on ollut esillä koro-natapausten leviäminen eri mai-den telakoilla ja lihatehtaissa, jois-sa ahtaasti majoitettu ja alipalkattu vierastyövoima altistuu epidemialle. Kyse ei todellakaan ole ”alemman sosiaaliryhmän” ymmärtämättö-myydestä vaan halpatyövoimaan kuuluvista rakenteellisista ongel-mista. Suomalaisissa lihatehtaissa ei ole ollut vastaavia ongelmia yhtä laajasti, koska niissä on hyvin orga-nisoitu työsuojelujärjestelmä ja pää-osin vakituinen henkilökunta.

”Teidän palkkanne eivät laske”

Työnantajaliittojen ja oikeiston edustajat ovat selittäneet, ettei tar-koitus ole laskea palkkoja, vaikka yleissitovuus purettaisiinkin. Klassi-nen menetelmä laskea palkkatasoa on kohdistaa uudet järjestelyt vain uusille työntekijöille. Tämä aikaan-saa jatkuvan konfliktin ja estää työn-tekiöiden yhteistoimintaa.

Työnantajat eivät ensimmäi-seksi varmaankaan kävisi vahvojen ay-yksiköiden kimppuun, joten hei-tä rauhoitellaan: ”tämä ei koske tei-tä”. Lauseen sanomatta jäänyt mer-kitys on kuitenkin, että tämä ei kos-ke teitä VIELÄ. Jos yleissitovuus on-nistutaan purkamaan, seurauksena on töiden siirtyminen yhä useam-min yksiköille, joissa ei ole edes pai-kallista sopimusta vaan yksipuoli-nen saneluvalta. Siksi ongelma va-litettavasti koskee kaikkia työnte-kijöitä ja tarvitaan sellaista solidaa-risuutta, jossa heikompia ja pieniä työpaikkoja puolustetaan. Tämä asia tulisi tähdentää työpaikoilla ja am-mattiliittojen medioissa selkeästi.

Toinen puoli on sitten niin sa-nottu työsuhteessa vakiintunut kä-ytöntö, josta on netissäkin kymme-niä sivuja oikeustulkintoja. Suoma-lainen sopimuskäytäntö tuntee var-sinaisen henkilökohtaisen työsopi-muksen osana laajan määrän niin sanottuja hiljaisia sopimuksia, joita nimitetään työsuhteessa vakiintu-neeksi käytännöksi. Oikeudessa voi-daan riidellä vaikkapa, onko esimer-kiksi kaksi vuotta jatkunut tauko kel-lo 12.00 sellainen vakiintunut ehto, jota työnantaja ei voi yksipuolisesti muuttaa ilman irtisanomisaikaa ja taloudellisen tuotannon perusteita. Voimme vain kuvitella tilannetta, jossa työntekijän tauotus, palkat tai

mitkä tahansa muut työehdot käy-täisiin läpi käräjäoikeuksissa ja kuin-ka se lisäisi toimitsijoiden työtaak-kaa kaikissa liitoissa.

Eli eivät ne palkat varmaan-kaan heti laske. Klassinen mene-telmä laskea tasoa on kohdistaa uu-det järjestelyt vain uusille työnteki-jöille. Tämä rauhoittaa vakiväkeä ja aikaansaa myös jatkuvan konfliktin henkilökunnan keskuuteen. Ja rau-hoittaa hyväksymään uuden sys-teemin, kun on tämä lama ja pan-demiaakin...Iskut tulevat sitten myö-hemmin.

Spekulaatioita tulevast

Tulevaisuus pitää aina sisällään ra-jujen ja yllättävien käänneiden mah-dollisuuden. Pidän kuitenkin toden-näköisenä, että työpaikoilla tullaan edelleen tekemään jopa kohtuullisia sopimuksia, joissa vahvistetaan ny-kyiset ehdot ja ammattiyhdistysliik-keen paikallistason toiminta saattaa jossain jopa parantua.

Toisaalta myös laajempaan sopimustoimintaan tullaan pyr-kimään ja oletettavasti siinä myös onnistutaan. Yhä useampi ammat-tiyhdistysaktiivi ymmärtää, että jos naapuriyritykseen sallitaan palk-kojen alennusmyynti, se luikerte-lee omaankin taloon jotain kautta. Ay-liikkeen yhdistyneellä voimalla myös yleissitovuus kyettäneen säi-lyttämään, mikäli liitot ja isojen työ-paikkojen yhdistykset niin haluavat ja löydetään tarvittaessa järkevät työnlainsäädännölliset muutokset. Suuret haasteet odottavat kuiten-kin liittoja. Niiden rohkeutta ja tai-toa selvitä tilanteesta tarvitaan nyt ja ne punnitaan myöhemmin isolla vaa’alla.

Paineet parantaa työlainsää-däntöä lisääntyvät ja Marinin hal-litus joutunee vielä kovenevan pom-mituksen kohteeksi. Minimipalkka-laki, sopimushoppailun hillitsemin-en, kanneoikeus ja tulkintaetuoikeus liitoille ovat todella tarpeen uudessa tilanteessa.

Jos nykyiset hyvinvointival-tion edut näyttivät 1960-luvulla lähes epäuskottavalta utopialta, niin nykyään useimmat palkkatyöläiset pitävät niitä itsestäänselvyyskinä ja luonnollisina oikeuksina. Oma ko-kemukseni on, että ihmiset lähte-vät liikkeelle erityisen rivakasti niis-sä tilanteissa, joissa olemassa olevia etuja pyritään heikentämään ja on-nistuneet torjuntakamppailut ovat avanneet oven rohkeudelle myös uusien etujen hankkimiseen.

Tulevaisuus on avoin, mut-ta onneksi meillä on tuhansia, el-lei kymmeniätuhansia työpaikko-jen aktiiveja, yhtenäisiä työpaikko-jen yksiköitä, ammattiliittoja, osaa-via tutkijoita ja tasa-arvoa arvostava yhteiskunnallinen mielipide.

Tulevaisuuden toimiva yhe-teiskunta ei ole matalien palkko-jen bulkkituotantoa tai pikkurikol-lisuuden ja korruption banaanival-tio, vaan säädelty ja tasa-arvoisesti ihmisiä kohteleva hyvinvointivaltio.

Filosofian tohtori Päivi Uljas on historiantutkija ja kansalais-liikkeiden aktivisti.

Päivin artikkelin, ”Yleissitovan työehtosopimusjärjestelmän ha-joaminen on uhka hyvinvointival-tiollemme” julkaisi OSALLISUUS-MEDIA. Käykää tutustumassa, osallisuusmedia.fi

KANSAN ÄÄNI KUULUU MUUTOKSEN PUOLESTA

Luottamushenkilöistä virkahenkilövaltaan

Paljon on vettä virrannut Lieksan joessa aikana, jona luottamushenkilöt/valtuusto ovat rakentaneet hallintosäännön ja johtamisjärjestelmän nykyiseen muotoon, virkahenkilöitä karkottaan muotoon. Hallintotapa on myös vähentänyt halukkuutta luottamushenkilöksi ryhtymiseen. On yleisiä syitä, kuten aluepolitiikan hiipuminen tai vallitsevan taloudellisen teorian muuttuminen, mutta on myös erityisiä-, kuntakohtaisia syitä, kuten toimien yksityistäminen, liikelaitostaminen, luottamushenkilöorganisaation karsinta (säästämisen?), järjestöjen-, kuntalaisten kuulemisen karsinta, ”valtaeliitin” muotoutuminen.

Hallintosäännöstä muotoutuvat hallintotavat, hierarkiat ja johtamisjärjestelmät. Kaikesta tästä päättää ja sitä ylimpänä – virkavastuulla – valvoo kunnanvaltuusto, viime kädessä. Olemmeko ajautumassa tilaan, jossa virkahenkilöiden, valmisteli-

joiden ja esittelijöiden roolit yhtyvät luottamushenkilöiden, päätöksentekijöiden rooleihin? Tätä käsitystä vahvistavat käyttöönotetut pormestarimallit, joissa päätöksen-teko ja esittely/valmistelu ovat sopuisasti sekaisin. Tämä on tarkoittanut sitä, että tiedon taso yhteisistä asioista, yhteisöstä on rapautunut.

Johtamiskoulutuksesta tuli 90-luvun laman ja ”sarasvuolaisuuden” myötä konsulttien temmellyskenttä, kunnissakin. Arvoja ja asenteita pyrittiin möyhentämään yrittämyönteisempään suuntaan ja parikymmentä vuotta myöhemmin huomattiin, että arvot ja yhteisöt olivat kadoksissa, mielet muokattu, ehkä medikalisoitu.

Lieksalla on identiteettiongelma, hyväksyä itsensä korpikaupunkina ja sen tuomat kestävä arvot päätöksentekoon, johtamiseen. Ristiriidat kulminoituvat kysymyksiin luonnon ja rakennetun kulttuu-

rin säilyttämisessä, metsien käsitte-lytavassa, rakennettujen ympäristöjen muuttamisessa. Vaikka Lieksa on kolmen kansallispuiston kaupunki, niin Erämuseon tänne saamisen kulttuuriset edellytykset ovat niukat.

Lieksan hallintosääntö on ollut jatkuvan täsmentämisen ja korjailun kohteena, mikä henkii toimijoiden keskinäisen arvostuksen ja luottamuksen puutetta, mikä taas heijastuu kaikkeen tekemiseen, päätöksentekoon ja johtamiseen. Se mikä on vuosikymmenten mittaan tilaansa saatettu, ei hetkessä muutu, hallinto- ja johtamiskulttuuri. Kuntavaalien jälkeinen aika tarjoaa mahdollisuuden hallinto- ja johtamistapojen muuttamiselle, ehkä osittaista palaamista menneeseenkin.

Hannu Ikonen
Lieksa

Miksi meille valehdellaan?

”Materia on filosofinen kategoria, ja sillä tarkoitetaan ihmisen aistimuksissa kokemaa objektiivista todellisuutta, joka jäljentyy, valokuvautuu, heijastuu aistimuksissamme ja on olemassa näistä riippumatta.” - V.I.Lenin

Me elämme kapitalismin uusliberalistisessa vaiheessa, missä osatoituksilla ja suoranaishilla valheilla on tärkeä osa porvarillisessa mediassa. Ajatelkaa vaikka HS:n televisio mainosta: ”Autetaan niitä, joita yritetään vaientaa.” Sosialismin ja kommunismin kannattajat on valtamedioissa vaiennettu, eikä heitä mitenkään yritetä auttaa saamaan ääntään kuuluviin koko kansan tietoisuuteen. Suuri osa kansasta ei vielääkään ymmärrä yhteiskuntakehityksen perusteista niin, että voisivat muodostaa itselleen vapaan mielipiteen, kun ovat porvariston syöttämien ennakkoluulojen kahleissa.

Sanotaan eduskunnan edustavan kansan parasta, mutta näin asia ei tarkemmin ajatellen ole. Parlamentaarisisessa demokratiasa eduskunta on nähtävä kulissina, jonka takana pääomapiirit, varsinaiset suurkapitalistit, määräävät yhteiskunnallisen kehityksen suunnan. Tuo suunta välillä katoaa, mutta kapitalistinen tuotanto- ja jakelutapa halutaan säilyttää kaikin keinoin.

Suomessa, kuten monissa muissakin kapitalistisissa valtioissa, parlamentaarinen demokratia on välillä irvikuva todellisemmasta, alhaalta ylöspäin suuntautuvasta demokratiasta. Eduskunta va-

litaan vaaleilla neljäksi vuodeksi kerallaan. Mielestäni kansanedustajaksi valitut tulisi saada myös poistaa ja korvata uusilla edustajilla kesken kauden, mikäli he eivät toimissaan noudata kansan enemmistön etuja. Ja enemmistön muodostavat tavalliset palkkatyöläiset ja muut vähätuoloisimmat. Näin se vain on nähtävä.

Kaikissa yhteiskunnissa taloudelliset tuotanto-olosuhteet ovat määränneet ihmisten olemisen. Kapitalismin jatkuessa porvaristo on edelleen hallitseva luokka. Yhteiskunnan jakautuminen luokkiin, eli tämä paljon puhuttu antagonisti-nen luokkajako, on saatava poistetuksi mitä pikemmin sen parempi. On väärin antaa yhden pienen hallitsevan luokan päättää kehityksestä ja tuotannon ja jakelun suunnasta samalla, kun selvä enemmistö alistetuna nurkumatta tyytyy kohtaloon-sa. Näin ei todellakaan tarvitsisi olla, vaan tie sosialistisen suunnitelmatalouteen on mahdollista. Pois sellaisesta järjestelmästä, missä kaikki mitataan rahassa, jopa ihmisen arvo.

Tämä on tärkeämpää siinä suhteessa, että kapitalistinen markkinatalousjärjestelmä on epäoikeudenmukainen palvellessaan eniten niitä, joilla tuntuu jo kaikki olevan, eli hallitsevaa porvaristoluokkaa. Sosialismin rakentamisessa aiheutuneista virheistä tulee kuitenkin muistaa, että ensimmäinen ja toinen maailmansota -nuo historian rikoksista suurimmat- aiheutuivat kapitalismin sisällä vallitsevista talou-

dellisista eturistiriidoista ja valloitus-haluista. Vielä tänään kapitalismi luo sortoa, vääryyttä, tuhoa, rikollisuutta, turvattomuutta ja jännitteitä maailman tilanteeseen ollen myös järjettömän tuhlauksen yhteiskunta, josta huomenna on päästävä eroon, mikäli halutaan ihmiskunnan elävän suhteellisen viihtyisissä olosuhteissa muutamia sukupolvia kauemmin.

Kapitalismin jatkuessa oikeudesta ja tasa-arvosta ei voida kunnolla puhua, koska ne eivät luokkajakoisessa yhteiskunnassa toteudu. Tuo edellä mainittu on tietysti vain pintaraapaisua siitä, miten asioiden tulisi olla. Kehotan jokaista suorittamaan ilman ennakkoluuloja vertailevaa tutkimusta kapitalismin ja sosialismin välillä, ja tekemään niistä johtopäätökset. Kun seuraa valtamedioiden uutisointia, et voi olla huomaamatta, miten puolueellisia valtaeliittiä ja porvarillisia auktoriteetteja kohtaan ne ovat, pyrkimyksenä pitää tavalliset työtätekevät tietämättöminä joidenkin asioiden todellisista merkityksistä. Nyt voidaan ottaa esille materialismi, joka on vääristelyä tarkoitamaan lähes pelkästään aineellisen tavarapaljouden haalijoita, eikä niinkään maailmankatsomusta, mikä jakautuu kahteen osaan: yhteiskunnalliseen tuotantoon perustuvaan historialliseen materialismiin ja ajattelutalvaltaan sen dialektiseen metodiin.

Eikä materialismi suinkaan ole ainoa sana, mikä esitetään pelkästään kielteisessä muodossa; oletko kuullut tai lukenut koskaan porvarillisessa mediassa oikeaan osu-nutta arviota sosialismista ja kommunismista. Kommunismia kavahdetaan ja mustamaalataan, vaikka yhteiskuntajärjestelmänä se ei vielä toistaiseksi ole toteutunut missään. Kyse lieneekin valtamedioiden metafyyisistä jakomielisyydestä ja porvarillisesta paranoiaasta, mihin me kaikki sosialismin ja kommunismin kannattajat olemme jo tottuneet. Toistaiseksi kansaa voidaan pitää alistetussa asemassa ja petkuttaa. Taistelun kapitalismin kumoamiseksi sosialismin hyväksi tulee olemaan pitkä matka, mutta vielä meidän päivä koittaa...

Kai Leivo
Lohja

Syyria 2021

Olen seurannut sydän vereslihalla Irakin tapahtumia syksystä 1990-lukien. Olen seurannut vuodesta 1987 Syyrian tapahtumia. Olen vuosikymmenten kuluessa lukenut Syyriaan liittyviä elämäkertoja sekä lukuisia raportteja ja analyyseja. Muistan elävästi valokuvan 80-luvulta, jossa Irakin, Libyan ja Jemenin valtiopäämiehet seisovat kädet yhdessä korkealle nostettuina. Nyt nuo rohkeat ja ylpeät arabimaat ovat raunioina. Syyria yritti mielistellä Yhdysvaltoja Persianlahden sodassa, mutta huonosti sillekin kävi, ei kuitenkaan ihan yhtä huonosti, sillä maa on edelleen itsenäinen.

Irakin kuristamisella 1990-luvulla ja Syyrian saarrolla 2010-luvulla on paljon yhteistä. Molemmissa tapauksissa seuraukset siviiliväestölle ovat olleet äärimmäisen raskaita. Onneksi löytyy eräs iso ero. Syyrialia on suuria ystäviä: Iran, Venäjä ja Kiina. Syyrian sota oli hyvin erilainen. Yhdysvaltojen nykyisen ulkoministerin kerrotaan kehuneen, kuinka Syyriassa tehtiin sama kuin Vietnammis-sa 60-luvulla, mutta ilman omaa mieshukkaa. Siihen voisi lisätä, että se tehtiin tällä kertaa länsimaisen yleisön myötämielisellä kannustuksella. Sekä sotastrategia että mediastrategia onnistuivat, mutta vain tiettyyn pisteeseen saakka.

Irakin osalta Jengenij Primakov yritti parhaansa, mutta Mihail Gorbatsšov myi vanhan liittolaisen uusille ystävilleen. Libyan osalta 2010-luvun alussa, Venäjä ja Kiina vielä luottivat länsimaiden sa-

naan. Libyan tuho taisi tulla Venäjälle ja Kiinalle yllätyksenä. Libyan tapauksessa Yhdysvallat ja sen apulaiset sanoivat yhtä ja tekivät toista. Syyrian osalta Venäjä ja Kiina olivat valppaampia. Venäjä pelasti Kiinan diplomaattisella tuella Syyrian sekulaarin hallinnon. Irak ja Libya olivat olleet hankalia liittolaisia. Sen sijaan Syyria on aina ollut luotettava ja maltillinen, ja siksi helpommin autettavissa.

Syyria on kauppasaarrossa ja osa maasta on Yhdysvaltojen ja Turkin miehittämiä. Maa on ollut alkuvuoden nälänhädän partaalla. Yhdysvallat on sabotoinut Iranin öljykuljetuksia Syyriaan. Yhdysvallat miehittää Syyria öljykenttiä ja maan parhaita viljelysalueita. Venäjä rupe-si juuri suojelemaan ja saattamaan iranilaisia öljytankkereita. Venäjä on aloittanut laajat viljatoimitukset Syyrialle. Venäjä tukee myös maan terveydenhuoltoa ja auttaa jälleenrakentamisessa. Saarto on murrettu.

Irakilaiset voivat seurata Syyrian uutta nousua kaihoisin katsein. Gorbatsšov in petos ja Neuvostoliiton purkaminen tuli arabeille äärimmäisen kalliiksi. Irakilaiset ja monet muut arabimaat kiduttivat ja teloittivat omia kommunistejaan kilpaa 1970-luvulla. 1980-luvulla kymmenet tuhannet arabit matkustivat tuhoamaan sosialistista Afganistania. Seuraukset ovat olleet kohtalokkaat.

Tauno Auer
Helsinki 3.5.2021

Kaipa Erkkiä ja Urhoa

Ihmisen kuolemaan liittyy monenlaista tarua ja hyvin vähän totta. On olemassa sanonta kääntyilee haudassaan. Näin väitetään tapahtuvan, jos edesmenneen periaatteet ja toiminnan tulokset kyseenalaistetaan.

Päätoimittaja Erkki Laatikaisen aikana Keski-suomalainen -lehti oli puolueeton, tosin rippusen verran maalaisliitto-kepuja inspiroinnin lähteenä pitävä. Nykyistä Keski-suomalais-ta ei Laatikainen taitaisi enää tuntea. Lehti on muuttunut persujen ja maata käytännössä johtavan poliitikko-kenraalijuntan äänenkannattajaksi. Melko suuren palstatilan saavat myös amerikkalaiset uutistoi-minnot, joitten uutiset ovat trumpilaisia enimmäkseen, eli totuuteen suhtaudutaan hyvinkin joustavasti.

Nykyinen Yhdysvaltojen

nöyristely ja nuoleminen saa suu-resti kunnioittamani UKK:n kääntylemään paatensa alla. Suomi oli Urho Kekkosen aikana itsenäinen ja puolueeton maa, jonka palveluksia voitiin käyttää rauhan hieronnassa eri puolilla maailmaa. Nyt Suomea pidetään Israelin ohella käytännössä Yhdysvaltain osavaltiona.

Sota on helppo aloittaa, mutta sen päättäminen on tosi vaikeaa. Yhdysvallat soti apupoikineen Afganistanissa 20 vuotta saavuttamatta voittoa. Olisiko joku uskonut 2001, että Yhdysvaltojen on Talebanin kanssa neuvoteltava ainakin väliaikainen rauha. Talebanien paluu valtaan on vain ajan kysymys.

Reino Welling
eläkeläinen ja sotaorpo Jämsänkoskelta

Kollektiivista valehtelua

Puhuessaan Krimistä Yle:n toimitus ei koskaan unohda mainita, että kyseessä on ”Venäjän miehittä-mä” alue. Tiedämme, että näin ei ole. Krimin asukkaat ovat kolmesti Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen ilmaisseet haluavansa kuulua Venäjään.

Jokainen kerta, kun Yle:n toimitus puhuu 23.5.2021 tapahtuneesta lentokone-välikohtauksesta, muistetaan mainita, että kyseessä oli ”Valko-Venäjän alas pakottama Ryanairin lentokone”. On hyvä, että on tuo some. Sen avulla minäkin tiedän, että todellisuudessa lentokenttäviranomaisille tuli tieto koneessa olevasta pommista, joka räjähtää Vilnan yllä. Koneen kapteeni teki itsenäisen päätöksen laskeutua Minskiin.

Aivan varmasti myös Sauli Nii-

nistö tiesi tämän, vaikka sanoikin Ylen ykkösaamussa: ”Draamaattinen ja käänteentekevä puuttuminen kansainväliseen käytäntöön”. Presidentti ei myöskään maininnut, että todellisia esimerkkejä siviili-ilmailun puuttumisesta löytyy useita.

Ulkomailla asuvat tuttavani kertovat, että paikalliset tiedotusvälineet käyttävät aivan samoja ilmaisuja. Kyse on koko EU:n ja USA:n alueella sovitusta Venäjän ja Valko-Venäjän vastaisesta uutisoinnista, jota meillä toteuttaa ns. Mediapooli sekä myös presidentin ja ulkoministeri. Tämä on kollektiivista valehtelua. Ajatus on, että kun se toistetaan usein ja ”arvovaltaiselta” taholta, se menee perille (Göbbels).

Wanha Seppä
Peräseinäjoki

Kannanotto

Kesäkelii! Iltalehtihän toimii Yhdysvaltojen mainoslehtenä Suomessa. Uskon kyllä Yhdysvalloilla olevan hienojakin aseita, eivät ne kuitenkaan Kiinaa tai Venäjää pelota. Huumehörhöiset jenkkitotilaat eivät osaa käyttää hienojakaan aseita. Ainakin menestys maailman taistelukentillä on ollut vaatimatonta. Vietnammis-sa oli parhaaseen aikaan puoli miljoonaa sotilasta. Ei ollut lukumäärästä apua, nöyryyttävä pako Vietnammista tuli eteen 1975. Yle voisi näyttää uusintana ohjelman -Pako Saigonista.

Afganistanissa Yhdysvallat yritti kahdenkymmenen vuoden ajan kukistaa Talebanin sissiarmeijan- jälleen surkea epäonnistuminen. Miehiä

kaatui ja haavoittui etenkin henkisesti, muutama dollarikin hupeni kassasta vuosien aikana.

Nyt osa suomalaisistakin Nato ja Yhdysvallat kiimaisista uskovat Yhdysvaltojen tulevan apuun, jos Suomi tyhmyyttään joutuu sotaan Venäjän kanssa. Pyydän lupaa nauraa, sillä epähygienisellä tavalla! Yhdysvallat on Israelin lisäksi maailman törkein sota- ja ihmisoikeus-rikoksiin syyllistynyt valtio. Lisäksi heillä on maailman omituusin demokratia. Presidentinkin pitää olla mieluihin yli 100 vuotias kuin alle.

Reino Welling
eläkeläinen ja sotaorpo Jämsänkoskelta

Tukea Kansanäänelle

Kai Kontturi 100 e, Esko Rintala 60 e, Eira Kärki 20 e, Tarja Männikkö 38 e, Reino Welling 46 e, Espoon Leipäpappi 8 e, Janne Rahikainen 10 e, Heikki Männikkö 38 e, Wanha Seppä 6 e, Kalevi Wahrman 10 e, Kaija Siipainen 10 e ja Jartsev 7 e.

Op FI08 5541 1420 0279 66
Keräyslupa: RA/2020/1128 24.9.2020

Julkiset keskustelufoorumimme FB:ssa:

Suomen Työväenpuolue FB

Ryhmä keskittyy mm. yhteiskunnalliseen keskusteluun, luokkatietoisuuden edistämiseen, ay-liikkeen, puoluepolitiikan, rauhantyyden, globalisaation ja ulkopoliittikan kysymyksiin.

Kansanrintama- vaihtoehto uusliberalismille FB

Ryhmän tavoite on kehittää vaihtoehto nykyiselle kovalle markkinavoimien yhteiskuntapolitiikalle ja toteuttaa yhteiskunnallinen muutos Suomessa. Keskusteluun kuuluu laajasti politiikka ja yhteiskunnalliset asiat erilaisella informaatiolla.

Näissä ryhmissä sallitaan ja on toivottavaa keskustelu marxilaisen yhteiskuntatieteen lähtökohdista. Linkitettäessä näihin ryhmiin artikkeleita on toivottavaa lisätä oma kommentti ja lähde. Noudatetaan nettietiketä. Rasistinen ja fasistinen materiaali poistetaan.

Seuraava Kansan ääni (4/2021, syysnumero) ilmestyy ma. 6.9.2021. Siihen tarkoitetun aineiston tulee olla toimituksessa la. 28.8.2021.

EU-rosvospaketin "vastuunrajaus"

Ovatkohan hallitus ja kokoomus kertoneet, mitä yhteisvastuullinen velka tarkoittaa?

Velan yhteisvastuu tarkoittaa, että jos joku tai jotkut lainan ottajista eivät halua tai kykene maksamaan velkaosuuttaan, maksuvelvoite siirtyy muille velallisille automaattisesti - ilman EU-neuvoston, parlamentin, komission tai minkään muun elimen päätöstä.

Vakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja Risto Murto twiittoi 15.6. "EU haki tänään onnistuneesti 20 mrd euroa jvk-rahoitusta. Tutustuin lyhyesti EU-lainadokumentaatioon. Jos joku maa ei maksa lisäosuuttaan maksuhäiriössä, todetaan lyhyesti, että lisälasku lähtee lopulle porukalle suhteellisesti. Missä Suomen vaatima vastuunrajaus on?" (JT)

Historiallisen materialismin perusteista (6/3)

Jatkoa sivulta 15

Tasangot Tanskassa, Skånessa, Kaakkois-Norjassa sekä Etelä- ja Keski-Ruotsissa raivattiin. Näillä alueilla kasvoi kuninkaiden ja katolisen kirkon suurmaanomistus. Myös vuoristolaitumet yms. hyödynnettiin. Tässä vaiheessa muodostui riistetty ei-vapaa talonpoikaisto: (1) Perinteiseen tapaan talonpoikaisto köyhtyi (verorasitus, sotapalvelu yms.) ja heistä tuli maanvuokraajia. (2) Siirtoasutustilat julistettiin kuninkaan omaisuudeksi, (3) Orjat sidottiin maahan ja (4) Vapaiden verorasitus kasvoi.

Jokaisessa Skandinavian maassa kasvoi kuninkaan valta. Feodaalinen keskittyminen kesti Norjassa 150 vuotta ja Ruotsissa 200 vuotta. Valtaansa voimistivat skandinaaviset feodaalit. (1) He saivat aikaan pysyvän verotuksen, (2) feodaaleille muodostui monia erikoisoikeuksia, (3) Uskottuille rakennettiin kivilinnoituksia ja (4) Synnytettiin vakinainen sotaväki nostoväen tilalle.

Maanomistajien joutuminen riistetyn luokan asemaan lujitti Skandinaviassa kuninkaan valtaa. Maakuntalait heijastelivat esifeodalismen pirstoutuneisuutta. Siksin kuninkaat pyrkivät keskittämään valtaa käsiinsä. Kuninkaiden keskittämis- ja veropolitiikka kohtasi kaikkien kansalaisryhmien raivon. Tanskassa kuninkaat lisäsivät valtaansa. Kuninkaan tulot kasvoivat. Jo Valdemar II:n aikana muotoutui säätyjakojärjestelmä. Norjan talonpoikain kapinan (virsukintujen kapina) lopullisena tuloksena nostettiin kuninkaaksi Sverre Sigurdsson. Lopuksi hänen johdolla myös Norjasta tuli keskitetty feodaalivaltio. Maakun-

talait korvattiin valtakunnallisella lainsäädännöllä 1200-luvun lopulla. Ruotsin maakuntien keskinäinen yhteys oli heikko. Birger Jaarli tukahdutti ylimystön kapinan ja julkaisi ensimmäiset lait. Rakennettiin kivilinnoituksellisia linnoitusläänejä hallintoalueiden keskuksiksi. Kuninkaan voudista tuli linnoitusläänen käskynhaltija. Muodostui läänitysjärjestelmä. Skandinavian feodalismien pääpiirteet muotoutuivat 1200-luvun lopulla.

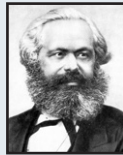
Kuninkaiden vallalla ei ollut vielä perimysjärjestelmää. Tästä seurasi aseellisia yhteenottoja. Kuninkaan valta vahvistui, kun kuningas saattoi lyöttää rahaa, säätää pysyvät verot, nimittää paikallisen ylimystön edusmiehet. Feodalismi oli muotoutunut Skandinaviassa 1300-luvulle tultaessa. Yhteiskunnan tärkeimmät säädöt: aatelisto, papisto, talonpojat ja kaupunkien porvarit olivat muotoutuneet.

Feodalismien vakiintuminen johti hyökkäävään ja laajentumishaluisen ulkopoliittikkaan. Tanska suuntautui saarille, Eestiin (Baltiaan) ja Slesvik-Holsteiniin. Ruotsi suuntautui Venäjälle sekä Suomeen ja Norja Pohjois-Atlantin saarille.

Kirjallisuutta:

-Venäjän Historia, Toim. Heikki Kirkinen, Otava 2000
-Yleinen Historia: Karjalan ASTN:n kustannusliike, Petroskoi 1960
-Aleksandr Kan, Skandinavian maiden historia, Progress, Moskova 1960
-Manfred, A.Z. 1974: A Short History of the World. Vol 1. Progress. Moskova.
-Söderberg, J. (2017): Maailman taloushistoria – esteellinen aika. Vas-tapaino. Tampere.

"Marxilainen lauantaitimi jatkuu"

Työväenluokan toiminnalle tieteellinen maailmankatsomus antaa pitkän aikavälin suunnan. Se on meille yhtenäisen toiminnan perusta ja auttaa jäsenitelemään oikein ajan kysymyksiä. Siksi tutkimme marxilaista tiedettä ja tuotamme siitä tutkimusaineistoa. **Jatkamme opintotoimintaa Korona-pandemian sallimissa rajoissa kunnes tilanne normalisoituu.**

Seuraava opintotapahtuma järjestetään lauantaina 14.8.2021 klo 11.00 Kemiönsaarella, os. Stusnäsentie 100. Aiheena on **"Feodalismi Arabiassa, Venäjällä, Skandinaviassa ja mongolien valloittamilla alueilla"**. Alustavan puheenvuoron käyttää Juha Kieksi. Seuraavina aiheina käsitellään mm. **"Kapitalismi, imperialismi ja globalisaatio"** yhteiskuntakehityksessä. Opintotilaisuuksista tarkemmin Kommunistien Liiton kotisivulla: www.kommunistienliitto.com

Hyviä lukuaineistoja ovat: Marx ja Engels: **Kommunistinen manifesti**; M. Lovtšuk, T. Oizerman, I. Štšipanov: **Filosofian Historia** (Progress, 1982); Viktor Afanasjev: **Filosofian alkeet** (Progress, 1976); Friedrich Engels: **Ludvig Feuerbach ja klassisen filosofian loppu** (Marx-Engels, valitut, osa 6); Kommunistien Liitto: **Dialektisen materialismin perusteet**;

Järjestö-, opinto- ja toiminta seminaari

Kemiönsaarella lauantaina 14.8.2021 alk. klo 11.00, os. Stusnäsentie 100. Ilmoittautuminen: email. tarja.mannikko@pp.inet.fi tai puhelimitse Tarjalle 050 432 0777.

Käsitellään mm. kysymyksiä: **"Sote:n kohdalo", "kommunistisen liikkeen tilanne ja järjestöllinen tilanne", "Kansan äänen kehittämisen ja toimitustyön kysymyksiä", "työväenliikkeen toimintastrategiaan liittyviä näkökohtia"**.

Opinto-aiheena käsitellään: "Feodalismi Arabiassa, Venäjällä, Skandinaviassa ja mongolien valloittamilla alueilla".

Järjestää: EU:n Vastainen kansanrintama ja DSL, Tervetuloa

Suosittellemme kotisivuja ja blogeja

<http://uutisiapohjoiskoreasta.blogspot.fi/>
<http://heikkimannikko111.puheenvuoro.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/heikki.mannikko.1>
<http://kaikontturi.blogspot.com/>
<http://masanlaari.blogspot.com/>
<http://lievemaa.blogit.uusisuomi.fi/>
<https://www.facebook.com/kalevi.wahrman>

Suomen Työväenpuolue STP

Os. Karstulantie 2 A 5, 00550 Helsinki

<http://www.facebook.com/groups/167525526686703/>
Danske Bank FI61 8058 0710 5328 82

Vapaa Sana

STP:n verkkojulkaisu

<http://suomentyovaenpuolue.blogspot.com/>

EU:n Vastainen Kansanrintama ry.

Kansan ääni

<http://www.kansanaani.net>

Kommunistien Liitto ry.

<http://www.kommunistienliitto.com>
SP FI80 41080010 3882 24

Juche-aatteen opintoyhdistys

Tilaa suomenkielistä aineistoa Juche-aatteesta!

www.jucheate.com
juche.aate@saunalahti.fi
puh. 045 671 3408

KOMINFORM

Päivän uutisotsikot:

<https://www.facebook.com/sipila.heikki?ref=bookmarks>
<https://vk.com/id430603986>

Punaiset suvipäivät

Tänä vuonna Punaiset suvipäivät pidetään 31.7-1.8.2021 Koillis-Savossa Kaavilla. Vietämme viikonloppua maalaismaisemassa entisellä kyläkoululla keskustellen vapaamuotoisesti ja alustusten pohjalta, sekä saunoen.

Alustusten aiheina ovat lasten ja nuorten pahoinvointi, alibudjetointi leikkauspolitiikan välineenä sekä näiden ongelmien luonne sisäänrakennettuina uusliberaalin kapitalismin olemukseen kuuluvina ilmiöinä.

Majoittuminen entisen koulun sisällä ja uusissa aittamökeissä. Omat vuodevaatteet. Osanotomaksu 20 € sisältää majoituksen, ruuan, saunan ja ohjelman.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset Hannu Ketoharju, hannu.ketoharju@gmail.com tai 044 994 1334.

Järjestäjinä DSL ja paikalliset SKP:n järjestöt.

Korea-uutisia

Uusin Korean ystävät -lehti (1/2021) on ilmestynyt ja luetavissa mm. seuran nettisivuilla: www.suomikorea.net

Koronatilanteen vuoksi siirretty Suomi-Korea-seuran 50-vuotisjuhla pidetään Kirjan talolla Helsingissä 11.9.2021.

JULKAISIJAT:

Suomen Työväenpuolue STP, EU:n Vastainen Kansanrintama ry., Kommunistien Liitto ry. sekä Sodan ja Fasismien vastainen työ ry.

POSTIOSOITE:

PL 780, 00101 Helsinki

PUHELIN:

0440103450

PÄÄTOIMITTAJA:

Tommi Lievemaa

ILMOITUSHINNAT:

Järjestöt: 0,50 €/pmm
Muut 1 €/pmm

TILI:

OP FI08 5541 1420 0279 66

PAINOPIIKKA:

Botnia Print Oy

ISSN- TUNNUKSET:

ISSN-L 2243-4046
ISSN 2243-4046 (Painettu)
ISSN 2243-4054 (Verkkojulkaisu)

Vetoamus hallitukselle hävittäjähankintojen siirtämiseksi

Suomi on saanut tarjoukset kaikilta viideltä hävittäjävalmistajalta, jotka ovat olleet mukana niin kutsutussa HX-hankkeessa. Lopullinen valinta Suomen hävittäjistä on tarkoitus tehdä tämän vuoden lopulla. Kaikki puolueet korostavat tätä nykyä menokurin ja säästöjen tärkeyttä. Kymmenien miljardien hävittäjäkauppa ollaan kuitenkin hyväksymässä ilman sen suurempia mukinuita. Se on ollut valtaosalle päättäjistä puolueesta riippumatta pyhä asia, jota ei oteta säästökohteeksi. Vain yksittäisillä kansaedustajilla asevarustelua vastustava linja on pitänyt. Myös asetuotannon, sotaharjoitusten ja aseellisten konfliktien hiilidioksidipäästöt loistavat poissaolollaan ilmastokeskustelusta.

Hallitus on todellisissa vaikeuksissa. Koronan varjolla kapitalismin kriisiä ja suurten kapitalistien kilpailukykyä paikataan kymmenillä miljardeilla. Entä kun päälle laitetaan lasku hävittäjistä ja EU:n ns. "elvytyspaketti". Kauanko yhteiskunta kestää tämän kaiken.

Kiiton kokouksessa Yhdysvallat ajoi lävitse linjauksen, että asevarustelun ja armeijan päästöt eivät kuulu ilmastokeskusteluun. Kummallinen linjaus, sillä ne jos mikä sinne kuuluisivat. Tukholman rauhantutkimusinstituutin Siprin 26.4.2021 julkaistu raportti maailman viime vuoden sotilasmenoista sisältää surullista luettavaa. Pandemian kourissa, ilmastokriisin ja luontokadon uhatesa koko ihmiskunnan tulevaisuutta, maailman sotilasmenot jatkavat kasvuaan.

Mediassa nostetaan usein esiin Venäjän ja Kiinan uhan voimistuminen, vaikka varustelukierteen suurimmat kiihdyttäjät Siprin lukujen valossa tällä hetkellä ovat Yhdysvallat ja Eurooppa (ks. kuva: Maailman sotilasmenot v. 2020). Maailman sotilasmenot jatkavat kasvuaan ja Suomen sotilasmenojen kasvu oli yksi Euroopan suurimmista. Se on lähes 10 prosenttia jo ennen HX-hankkeen toteutumista ja on selvästi yli maanosan keskiarvon (2,6 prosenttia). Kasvuprosenttimme on Länsi-Euroopan maiden joukossa kolmanneksi suurin, kirjässä on Belgia. Hävittäjähankintaa pidetään Suomen historian suurimpana ostoksena. Asukasta kohti laskettuna Suomen sotilasmenot ovat tällä hetkellä maailman 16. suurimmat.

Mikäli hävittäjät ostetaan tänä vuonna, Suomi nousee maailman Top Ten -listalle, jossa kärkisijoja pitävät Israel ja Yhdysvallat. Asevarasta turvallisuutta perustellaan sillä, että mitä enemmän valtiolla on käytössä modernia kalustoa ja henkilöstöä maan puolustamiseen, sitä todennäköisempää on, että toisen valtion hyökkäys torjutaan tai viholinen jättää kokonaan hyökkäämättä tappioiden pelossa. Samaan aikaan löytyy esimerkkejä, että asevarustelukierre monilla alueilla paitsi, että se haittaa valtioiden keskinäistä kanssakäymistä, myös lisää jännitteitä ja heikentää kaikkien turvallisuutta. Se jonka takia varustellaan, yleensä aina vastaa varusteluun va-

rustelulla ja näin asevarustelukierre on valmis. – Voidaankin perustellusti sanoa, että toisin kuin asevarustelua kannattavat väittävät, Suomen turvallisuus ei asevarustelulla lisäänty, vaan jopa heikkenee. Se, joka tilanteesta hyötyy, on aseoteollisuus, joka myös usein tarkoituksella pyrkii lisäämään kansainvälisiä jännitteitä kasvattaakseen asekauppaa.

Aseoteollisuus on hankkinut vahvat kytkökset lahjomalla sen etuja ajavia poliittisia tahoja ja sotilasjohtoa. Tämän lisäksi sitoudutaan asejärjestelmien myötä kymmeniksi vuosiksi entistä tiukemmin aseoteollisten yhteenliittymien politiikkaan. Maailman johtavaan sotilasmahtiin USA:han keskittyvät aseostot lisäävät maamme riippuvuutta, mikäli lähdemme 10 miljardin euron välittömällä panoksella tukemaan sen sotateollista kompleksia. Vielä surullisempaa on maamme joutuminen samalla suurvaltojen sotapelin pelinappulaksi, shakkitermiä käyttäen moukaksi, joka työnnetään eteen ja tarvittaessa uhrataan. Ja tämä kaikki tapahtuu aikana, jolloin olisi paljon tärkeämpää tehdä jotakin aivan

muuta.

Pandemian hallintaan saaminen ja jälkihoito vaatii varoja meilläkin ja maailmanlaajuisesti vielä enemmän. Lisäksi kotimaassamme mm. Sote-uudistus-, koulutus-, tutkimus- ja kulttuuripalveluiden turvaaminen vaatii panostusta. Ilmastomuutoksen torjuminen edellyttää mittavia toimenpiteitä ja nopeasti, mutta sekin on vain yksi osatekijä. Tutkijat ovat määritelleet kahdeksan kriittistä kynnystä planetaarista rajaa, joista yksikin ylittyessään saattaa järkyttää koko maapallon luonnon elossapitojärjestelmää, luonnon kykyä pitää yllä turvallista ja suotuisaa ympäristöä ihmiskunnalle ja koko ekosysteemille. Nuo rajat ovat ilmastomuutos, merten happamoituminen, kemialliset saasteet, lannoitteiden liikakäyttö, makeanveden kulutus, maankäytön muutokset, luonnon monimuotoisuuden väheneminen ja ilmansaasteet. Olemme jo ylittäneet neljä kriittistä rajoista. Asevarustelun sijasta paneutuminen yhdessä noiden ongelmien ratkaisemiseen antaisi ihmiskunnalle vielä mahdollisuuden pitää planeettamme elinkelpoisena.

– Suoritetun kyselyn mukaan hävittäjähankinnan lykkääminen oli suomalaisten keskuudessa suosituin keino esim. koronan vaurioitaman talouden tasapainottamiseksi. Huomion arvoista on, että tiukkaa budjettikuria vaativassa oppositiossa vain 7 prosenttia oli lykkäyksen ja hankintakulujen pienentämisen kannalla. Näillä perusteluilla vetoammekin, että maamme hallitus parantaa rapistuvaa julkikuvaansa ja kansalaisten enemmistön tahdon mukaisesti ainakin lykkää hävittäjähankintaa vuoteen 2030 asti.

– Silloin on paremmat edellytykset arvioida sotateknologian ja kansainvälisten suhdanteiden kehitystä. Asevarustelun vaihtoehtona Suomelle tärkeämpi rooli on paitisi hoitaa maamme akuutteja ongelmia myös Nato-kytkentöjen sijasta aktiivisesti edistää kansainvälisten suhteiden liennytystä, esim. Ukrainan kriisi tarvitsee sovittelua, ei nokittelua. Maailma tarvitsee laajaa vuoropuhelua ja rauhanomaisista yhteistyötä ilmasto- ja ympäristökriisin eliminoinemiseksi sekä nyt ajankohtaista työtä korona-pandemian voittamiseksi.

Suomen Rauhanpuolustajain Uudenkaupungin yhdistys ry.

Israelin veriappelsiinit boikottiin, loppu asekaupalle Israelin kanssa, Israel boikottiin, loppu Israelin ja USA:n suorittamalle kansanmurhalle

Ajankohtaisten tapahtumien opetukset

Näyttävintä tässä vähän yli vuoden kestäneessä jaksossa on ollut Kiinan riemukulku. Jo ennen kulkutautia Kiinalla oli hyvin pullat uunissa. Keskinäisestä eripurasta huolimatta länsimaiden riippuvaisuus Kiinan teknologiseen kehitykseen ja valtavasta tuotantokapasiteetista kasvoi jakson aikana suorastaan dramaattisesti. Venäjän myötävaikutuksella Kiinan kansainvälinen asema on vahvempi kuin koskaan.

Toinen eittämättä keskeinen kehityssuunta koski Yhdysvaltojen johtaman länsiblokin joutumista tuuliajolle. Tämä repsahdus on saamassa traagiset mittasuhteet. Syynä ei ole vain raskas velkaantuminen ja kulkutaudin aiheuttama syvä taantuma. Moraalinen romahdus ja poliittinen rappio ovat pitkällä aikavälillä vaarallisemmat. Räikeimmin tämä näkyy tiedonvälityksen kaiken kattavassa vääristelyssä. Ikävistä seikoista vaietaan. Sensuuri ja tahallinen vääristely sulkevat piiriinsä kaikki joukkotiedotusvälineet.

Kulkutaudin torjunta oli Yhdysvalloissa, EU-maissa, Brasiliassa ja Intiassa täysin retuperällä. Kansalaisten ohjeistus oli irvokkaalla tavalla valheellista. Tästä huolimatta porukat noudattivat saamiensa ohjeita lammasmaisella tyyneydellä. Ilmiötä korosti Englannin jalkapallokapina, kun suuret joukot nousivat puolustamaan kansallisurheiluansa. Manipuloidut tiedotusvälineet ovat onnistuneet siirtämään poliittiset ja taloudelliset kysymykset täysin kansalaisten ulottumattomiin.

Yhdysvallat oli neljännesvuosisadan ajan täysin ylivoimainen kansainvälisellä näyttämöllä, mikä johti itsevarmuuden liialliseen kasvuun. Pommitettavaa tuntui riittävän rajattomasti: Jugoslavia, Irak, Afganistan ja Libya. Syyriassa, Jemenissä ja Ukrainassa länsimaat joutuivat toimimaan paikallisten välikäsien kautta, paikallisten kannalta kohtalokkain seurauksin. Ainoastaan Jugoslavian pirstomista ja entisten sosialististen maiden kaappaamista voidaan kutsua kiistattomiksi voitoiksi, joskaan ei paikallisen väestön näkökulmasta.

Venäjä ja Kiina käänsivät Syyrian sodan suunnan. Venäjä esti Itä-Ukrainan siviiliväestön laajemmat terroripommitukset. Valko-Venäjällä kapinanlietsojat vetivät vesiperän. Täydellisesti epäonnistunut kaappausyritys on ensimmäinen laatuaan. Tämän jälkeen Yhdysvallat joutuu joko muuttumaan rauhantahtoiseksi, tai sen täytyy hyökätä suuremmalla tavalla Kiinaa ja Venäjää vastaan. Ei tarvitse olla kummoinenkaan ennustajaukko, jos veikkaa jälkimmäistä todennäköisemmäksi vaihtoehdoksi.

Entä ounastelemanen kuuma vuosi 2021, onko siitä merkkejä? Kyllä vain. Valko-Venäjän osalta Yhdysvaltojen kaksi ensimmäistä siirtoa eurooppalaisen valtapelin shakkilaudalla on eliminoitu. Seuraavaksi on vuorossa Yhdysvaltojen ja Venäjän huipputapaaminen kesäkuussa. Tuskin kukaan odottaa tapaamisen johtavan läpimurtoon. Ronald Reagan ilmoitti aikoinaan Mikhail Gorbatschoville, että on turha ruinata huipputapaamista, jos ei ole valmis ehdottamaan mitään käsinkosketeltavaa. Venäjän suhteellisen heikosta asemasta kertoo se, että Vladimir Putin suostui Joseph Bidenin ehdotukseen ilman vastaavaa ennakkoehtoa.

**Tauno Auer
Helsinki 27.5.2021**

Gaza mielessäni

Ilmeisesti Israel ja sen isäntä ja rahoittaja Yhdysvallat katsoivat sopivan hetken tulleen gazalaisten pommittamiseen ja entisenkin kurjan elämän lisäkurjistamiseen. Maailman huomio oli kiinnittyneenä Valko-Venäjään, Myanmarin ja koronataudin tuhoihin maailmalla.

Korjattavaa ja purettavaa tuli Gazassa suuri määrä. Kuolleita lapsia on suuri määrä. Uusi tieto minulle oli, että jo 6 vuotiaat lapset ovat Hamasin taistelijoita. Lopputulos oli minun mielestäni Hamasin voitto. Sitä ei tuhottu ja kaatuneitten johtajien tilalle tulevat uudet johtajat. Israelin sotilaat syylistyivät jälleen sota- ja ihmisoikeusrikkeisiin. Vastuuseen ei joutune yksikään, koska Israelissa ja sen isäntämaassa Yhdysvalloissa on aivan omat ihmisoikeudet ja sotasyyllisyydet.

Onneksi näin ei voi jatkua loputtomiin. Hamas keskittyy nyt rakettiansa tuhoivoiman parantamiseen. Eräs valtio eli Iran varmasti analysoi Gazan tapahtumat perusteellisesti. Lähi-Idän hullujen johtajien kanssa ei pärjää ilman omaa ydinasetta. Siksi toivoisin Iranin nopeuttavan ja kiihdyttävän ydinohjelmaansa.

Ydinasetta pidetään pahana mörköä, mutta oma ydinase on pelastanut mm. Korean Demokraattisen Kansantasavallan itsenäisyyden. Sotahullun Yhdysvaltain kenraalit olisivat jo aikoja sitten miehittäneet maan, ellei sillä olisi ydinaseita. Järjestävätkö suomalaiset raamattutalebanit keräyksiä Israelille. Sotiminen ja lasten tappaminen on rahalle hupaa.

Loppukaneettina toteaisiin rauhan Lähi-Itään tulevan vasta, kun lopetetaan tuhansien vuosien takaisin kansantaruihin uskomisen. Ei minkään nimen jumala ole luvannut kenellekään yhtään mitään maa-kappaletta. Kyllä siellä maa-alueet ovat vaihtaneet omistajaa vain sotien ja murhien avulla.

**Reino Welling
sotaorpo ja eläkeläinen Jämsänkoskelta**